

PCELAR POCETNIK

Da je pčelarstvo lepo, korisno zanimljivo kažu svi koji se bave pčelarstvom i da nema hobija boljeg i zdravijeg od pčelarstva. Pčelarenje zahteva od pčelara da provodi vreme na otvorenom u prirodi da se rekreira opusta na tom divnom čistom vazduhu među divnim i lepim cvetovima koji svojim mirisom mame nas a i naše pčelice. Gledajući u ta divna Božanstvena bica može se sagledati i naučiti kako jedna zajednica treba da funkcioniše kako izgleda savršena organizacija. Vikend naselja su smeštena uvek u nekoj divnoj prirodi, a da i sami vlasnici vikendaši nisu ni svesni koje bi im tek zadovoljstvo pružila po neka košnica. Pčelari amateri koji su poceli da se bave po prvi put pčelarstvom mogu primetiti da vočke više rode. Zato se u nekim zemljama i gaje pčele radi oprašivanja velikih plantaža, radi većeg roda a pčelari tada budu adekvatno nagrađeni

Prvo i osnovno kod svakog pocetnika postavlja se pitanje dali može podneti ubod pčele?

Ubod pčele može podneti svaki covek ali reakcije nisu kod svih iste, kod ljudi koji oticu i alegicni su na ubod ne trebaju pocinjati pčelarstvom da se bave. Pravilo je jedno kada se prilazi pčelama treba prilaziti mirno lagano bez mlataranja rukama, obucen u prikladnu svetlu pamucnu odecu, bez velikih mirisa na sebi dali prijatnih ili neprijatnih nije bitno.

Pčele ne poznaju svoga vlasnika jer iste nisu pripitomljene, tako da ima raznih faktora koji uticu na ponašanje pčela, kod otvaranja košnica. Pčele su mirnije u pašnom periodu, kada je vreme lepo tiho, kada u košnici ima dosta meda, kada se radi tiho smireno.

Koristi od pčelarstva, posle užitka, dobijate hranu med i polen koja je kaloricnija i lekovitija od ostalih slatkih proizvoda.

Kada smo sagledali do sada šta nam omogućava pčelarstvo moramo razmisliti kakav pčelinjak želimo, i koliko smo sposobni za takav rad.

Vrsta pčelinjaka:

Stacionarni pčelinjak u kome su košnice tokom cele godine u jednom mestu

Seleci pčelinjak u kome se košnice sele sa paše na pašu u zavisnosti od cvetanja medonosnih biljaka

Pčelinjak treba postaviti tamo gde neće nikoga smetati i ugrožavati prolaznike. Da se postavi u blagoj hladovini u redove da je okrenut prema jugu ili jugo istoku

Da je zaklonjen od vetra ako su košnice u redovima da redovi budu udaljeni jedan od drugog 4-5 metra. A košnica od košnice u zavisnosti od postolja, koja se koriste

Sa koliko pcelinjih društava poceti? To je pitanje koje ce postaviti svaki pocetnik sa jednim društvom nikada ne pocinjati sa mnogo još i gore, strucno gledano i iskustveno poceti sa 4-5 pcelinjih zajednica, tada ce svaki pocetnik testirati sebe i svoju odluku i videti tokom ucenja koliki je njegov potencijal za bavljenje pcelarstvom.

Pcelinje društvo je mnogo zanimljivo jer pcele kao jedinke ne mogu da opstanu opstaju samo ako pored radilica ima odredeni broj trutova u toku određenog vremenskog perioda uz prisustvo matice

Odabir košnica, košnica imamo dosta tipova -vrsta moja je preporuka izabrati košnicu onu koja je najviše zastupljena u toj okolini gde se pocinje sa pcelarenjem da bi mogao svaki dobar covek pcelar pomoci svakom pocetniku, nemojte kao pocetnici držati predavanja citajuci od starijih koja je košnica najbolja Ni jedan dobar pcelar nece napisati da su neke košnice dobre a neke loše jer isti nije savladao rad sa onima i zato su mu loše pokriva svoje neznanje, za dobrog pcelara svaka košnica je dobra.

Kada smo kupili košnice i postavili sledi nam nabavka pcelarskog pribora šta je to osnovno od pribora dimilica, pcelarska kapa, nož za otvaranje košnica, kavezi za matice, sanduce za pribir, nekoliko maticnih rešetki cekic klešta itd.

Nabavka pcelinjih društva

Nabavka prvih košnica sa pcelama može se obaviti na više nacina, ali ova dva su najpouzdanija. Kupovina pcelinjih društva u prolece ili rojeva u leto.

Najbolje je kupiti pcelinje društvo u prolece. Sa takvim društvom se lakše pocinje, zapamtite prodavca angažujte da vam jednu godinu bude mentor, od takvih društva se može iscediti i med ona divna lepa slast dugo željena i ocekivana.

Rojevi se kupuju u junu i julu to stvara problem kod svakog pocetnika, jer iste treba spremirati za zimu a to stvara komplikacije jer se moraju ispuniti još neki uslovi za pripremu rojeva.

U predhodnom pisanju upoznali smo se sa mestom za postavljanje košnica , za tip košnica, kupili -dobili- i smestili u svoj pcelinjak. Košnice smo smestili u prolece kao zajednice, pcela izlazi i opcti sa okolinom, na po neke cak vidimo da na sebi unose i polen.

Sada cemo napisati šta je to što sacinjava jedno

U predhodnom pisanju upoznali smo se sa mestom za postavljanje košnica , za tip košnica, kupili -dobili- i smestili u svoj pcelinjak. Košnice smo smestili u prolece kao zajednice, pcela izlazi i opcti sa okolinom, na po neke cak vidimo da na sebi unose i polen.

Sada cemo napisati šta je to što sacinjava jedno

Pod pcelinjim gnezdnom se podrazumeva skup celija na sacu koje su zaposele pcele i koje u svom sastavu ima.

Leglo-med-cvetni prah (perga)

Pcelinje leglo u svom razvoju ima više faza - jaje- savijena larva-ispružena larva- lutka- Razvoj pcelinjeg jajeta traje 3 dana. Matica nosi u pcelinje sace koje je pripremljeno po jedno jaje (ima izuzetaka ali sada necu o tome) Kada matica snese jaje ono je na dnu celije, prozirno, belo i prvog dana stoji uspravno, drugog dana je koso, a treceg dana je položeno na dnu celije. Za razvoj jajeta potrebna je temperatura od 34-35 s/c Ako je temperatura niža od ove onda nastaje zastoj u razvoju jaja. Ova faza razvoja legla traje isto i kod- radilice -truta-matrice- Krajem treceg dana pucanjem opne na jajetu, iz jajeta izlazi larva koja leži na dnu celije u obliku sitnog crvica i zbog toga se zove savijena larva. Intezivnom prihranom larvi kvalitetnom hranom- mlecom larva samo za tri dana uveca svoju težinu za 250 puta Razvoj legla u obliku larve razlicita je kod matice- radilice- truta- Stadijum savijene larve kod matice traje 5-6 dana kod radilice 6-7 dana a kod truta 7-9 dana. Obratiti pažnju do 3 dana razvoja, savijena larva hrani se mlecom, a od tri dana pa nadalje nastaju razlike u ishrani. Savijena larva matice maticnjaci i dalje se hrane mlecom, a larve radilice dobijaju pergu i med. Ispružena larva nastaje kada savijena larva toliko naraste da potpuno ispuni dno celije sace. Period ispružene larve traje kod matice 2 dana kod radilice 2-3 dana kod truta 4-6 dana navedene faze odvijaju se u otvorenim celijama sace i takvo leglo naziva se otvoreno. Lutka nastaje onog trenutka kada se larva potpuno ispružila u celiji kada pcele radilice pocnu zatvarati celije u koje lutke nastavljaju sa daljim razvojem, Ukupno vreme razvoja matice iznosi 16-17 dana radilice od 20-22 dana a truta 24 -26.

Sada smo se upoznali sa razvojem i nastajanjem- radilice -matice- truta-

Koliki je vek života jedinki u zajednici

Kao kod svih živih bica tako i kod pcela život razlicito traje. Tako da život matice u zajednici najduže traje 5-6 godine može i duže, ali zbog rentabilnosti i velike iskorišćenosti preporuka je da se matice menjaju svake ili svake druge godine. Život pcele radilice u periodu aktivnog rada, traje ukupno od 30-40 dana. Kada se mlada pcela izleže prvih 6 dana obavlja domacinske poslove u košnici - pcele domacice. Iz košnice prvi put pcele izlecu posle navršenih 6 dana života i to okolo košnice, taj let oko košnica , naziva se *igra mladih pcela* Od 6 do 12 dana života pcele hrane maticu i larve pcele hraniteljice *dadilje* Od 12 do 18 dana života pcele luce vosak i izraduju sace *pcele voskarice* Od 18 dana svog života pa sve do 35-40 dana koliko žive, pcele sakupljaju nektar, polen, propolis, idr, pa se zato nazivaju pcele sabiracice *sakupljacice*.

Zbog fenomenalne organizacije u zajednici imamo još nekoliko naziva pcela zbog podele posla *stražarice* *primacice* *lepezacice* *cistacice* i dr.

Život truta traje oko 56- 57 dana Trutovi imaju zadatak da oplode maticu. U periodu od marta pa do avgusta , a može da se dogodi i kasnije, trutovi žive

tako da mogu slobodno da ulaze u svaku košnicu. U normalnim jakim pcelinjim društvima može se naci od 1000 do 2500 hilade trutova.

Matica polaže u celije samo po jedno jaje. Period izvođenja matice od momenta polaganja jednodnevnih jaja pa do njenog izlaska iz maticnjaka traje 16 dana. Matica po svom izlasku sparuje se sa trutovima u roku od 4pa čak do 8 dana po sparivanju od 2 do 4 dana pocinje sa polaganjem jaja u celije Tako da dolazimo do racunice da od polaganja jaja jednodnevnih prode od 22 do 27 dana da bi pocela da polaže jajašca.

Matica pocinje da polaže jajašca sredinom januara od 5 do 10 dnevno zatim se taj broj povecava do maja juna da dode po nekada neka i do 2000 jaja zatim pocinje smanjivanje tako da u septembru se smanji i izjednaci sa februarom. Pcelinje društvo cine matica radilice i trutovi ,stim da u zimskom periodu trutova nema. Brzina leta pcele je do 45km na cas, najbolje je kada su paše blizu pcelinjaka, da nemoraju daleko leteti po nektar i polen. Kada je blizu pcelinja paša odnosno na domak svog pcelinjaka svi su srećni, a ostalo ce doci uz strpljiv i znalacki rad pcela i pcelara.

Nastavicemo pricu krajem prethodne, a ostalo ce doci uz strpljiv i znalacki rad pcela i pcelara. Da bi došli do tog znalackog rada trebaju biti ispunjeni mnogi uslovi i to ucenje, prihvatanje iskustvena znanja starijih, i svoje znanje usavršavati i povezivati sa praksom.

Pošto je napisano o pcelinjoj zajednici i njenom radu i kako funkcioniše, Sada cemo se postepeno upoznavati sa uvecavanjem i razmnožavanjem, zajednica. Razmnožavanje uvecanje rojenje ne ciniti sa slabim zajednicama njih treba razvijati, a jake treba rojiti i to maksimalno i najviše podeliti zajednicu na tri dela, to je maksimum da bi sve bilo jako, a cim je jako ono je i zdravo.Zdravo društvo i zdrava hrana, je glavni uslov da vam bude zdrava pcela. Protiv svih bolesti borite se polenom i medom to su osnovne hranljive materije za jednu zajednicu, gde jedinke sticu imunitet u borbi protiv bolesti. Pcela koja zimuje na medu nece dobiti nozemu u jakoj zajednici, kada su još ispunjeni ostali uslovi higijenskih zaštita , prikladne poilice sa cistom vodom.

O bolestima necu pisati pocetnik je neiskustven da bi mogao da sam sanira neku od bolesti. Toga ima napisano OVDEsamo kliknite na naslov i procitacete. Morate samo jedno da zapamtite da lekove nikada ne dajete svojim pcelama, jer im time ne pomazete samo im odlazete bolest.

Neprijatelji pcela

Glavni neprijatelji pcela su varoa,miševi, razne ptice, veci insekti, svi zagadivaci prirode, pojedine divlje i domace životinje,oluje vetrovi, i kao glavni covak sa nestrucnim i nesavesnim ophodenjem prema pcelama.

Pcele šta nam daju

Med je slatka, tecnogusta, ili kristalizirana materija, svetle do tamnomrke boje specifičnog ukusa i mirisa koji proizvode medonosne pcele, iz nektaraili drugih slatkih biljnih sokova gde ga skladište u celije pcelinjeg sacana dozrevanje Covek je od najranijih vremenaznao za med, visoko ga cenio kao hranu i lek

Srpski srednjovekovni vladari, ceneci proizvode od pcela kao vrlo znacajne za ratne potrebe, davali su pcelarima beneficije. U Dušanovom zakoniku bile su predvidenestroke kazne za spekulante medom i voskom, jer su ti proizvodi smatrani svetim.

Propolis

Propolis pcele skupljaju kada je temperatura iznad 20s/c Pcele ucvršciju propolisom sace i zatvaraju pukotine, ima dezinfekcionu uloguvoštanih celijai celokupnog pcelinjeg staništa.

Maticna mlec

To je sekret maticnih žlezda pcela negovateljica kojima one hrane larve pcela radilica i trutova prva tri dana njihovog života, dok maticu hrane tokom celog perioda razvica i kasnije.O mlecju se govori da ima cudotvornu moc.

Polen

Polen sakupljaju pcele radilice sa cvetova pomocu *cetkica* zadnjih nogu dodajuci mu pljuvackog sekreta ili nektara i tako ga lepe za korpice zadnjih nogu. Unose ga u košnice i polažu u celije tada im pomažu i ostale pcele iz košnice da bi se lakše istovarile.

Polen je jedna od bitnih hrana za pcelu sadži belancevine, masti ,vitamine itd.

Vosak

Pod voskom se podrazumeva supstanca koju proizvode pcele od kog prave sace gde cuvaju leglo, hranu ili med. Pcela izlucuje vosak iz svojih žlezda koji nastaje tecan pa se zatim stvrdnjava.Topi se na temperaturi od 56-64s/c

Pcelinji otrov

Otrov pcele koriste za svoju odbranu. To je bezbojna supstanca.

Valja napisati

Druženje sa pcelama obogacuje i oplemenjuje coveka

Bavljenje pcelarstvom može da ima veliki znacaj u relaksaciju i rekreaciju

Zbog izuzetnih prirodnih sastojaka koji u sebi imaju pcelinji proizvodi na ljudcki organizam pcelarstvo i pcela mora biti briga celog covecanstva

Univerzalni lek protiv svih bolesti je ZDRAVLJE, a zdravlje je u tanjiru- u HRANI

Covek je zapravo ono što jede

U prirodnoj hrani i napicima ima više lekovitih sredstva nego u najjacim lekovima

MOJ NACIN RADA SA PCELINJIM ZAJEDNICAMA

1priprema pcelinje zajednice za zimovanje

2 stimulatívna prihrana

3 radovi sa zajednicom postupno

4 izlazak iz zimea

5 stimulatívna prihrana prolecna

6 spremnost zajednice za bagrem

7 bagremova paša

8 cedenje meda

9 radovi u junu julu
10 dolazak do pripreme avgusta

Ovde cu pisati za jedan tip košnice ali se može primeniti na sve koje idu u visinu sem AŽ

Da bi pcelinja zajednica u DB košnici obezbedila nastavak vrste u toku avgusta i septembra potrebno je stvoriti optimalne uslove za obezbeđivanje oko 2-2,5kg pcela koje ce se izvesti od 11 avgusta do 15 septembra. Pcele proizvedene u ovom periodu u preko 90 posto prezime. To se obezbeđuje solidnom maticom, dovoljnom kolicinom hrane (med i polen) i kvalitetnim sacem. U ovom periodu proizvedene zimske pcele u svoj organizam unose mnoge mineralne sastojke i ostale potrebne materije formirajući tzv, masno tkivo u svom organizmu koje ce im omoguciti normalno izimljavanje i nastavak vrste u februaru i martu naredne godine. Pošto je vreme promenljivo u avgustu i ako ima manje unosa trebamo uraditi stimulativnu prihranu, da nebi matica smanjila zaleganje jajašca, smanjenje i prekid predstavljalo bi pravu katastrofu. Dali i u kojoj kolicini ima unosa nektara treba utvrditi pomocu vage. Na osnovu utvrđenog stanja pcelar preduzima određene mere kako bi hrana stizala u plodišni prostor. To se obezbeđuje dodavanjem rama punog meda u zbeg koji su ostavljeni neizvrtceni iz druge paše (vidi sliku) Med pcela može unositi i iz polu nastavaka koji je takode nepoklopljen u avgustu se nalazi nad plodištem ova i ovakva vrsta prihranjivanja dace najbolje rezultate.

Sa stimulativnim posticajnim prihranjivanjem treba naglo prekinuti polovinom septembra To je vreme kada pcelar može priželjkivati da matica vidno smanji zaleganje jajašaca, pa cak i potpuno prekine. Ovo je potrebno zbog cinjenice da pcele koje se izlegu iz saca pocetkom oktobra i kasnije nisu u mogucnosti da postanu izdržljive, jake, snažne zimske pcele pa je njihov životni vek veoma skracen. Njihovim odgajanjem i izvodenjem pcele nepotrebno troše vecu kolicinu i energetske i proteinske hrane..

U plodišnom prostoru potrebno je od 20 do 25 kg meda pcelama za prezimljavanje i negu legla do cvetanja džanarike

Utvrdeno je da prosečno solidne zajednice od 1 oktobra do 1 aprila naredne godine utroše od 9 do 12 kg meda zavisno od kolicine i kvaliteta zimske pcele kao i vremenskih uslova u tom periodu.

Cinjenica je da matica normalno zaleže i pcele normalno žive i rade samo u uslovima kada u košnici ima preko 12kg meda kada kolicina meda side ispod 8 kg matica može i prekinuti zaleganje. Ako je ovo naucna istina onda je jasno zašto je potrebna ova kolicina meda za zimovanje pcela . U slucaju da pcelinja zajednica ostane sa manje meda umesto tog šecernog testa stavi se ram sa medom na satonoše direktno. Preporuka je da se podnjace odvajaju od plodišnog dela, razlog toga je de bi mogla polumedišta da se stave kod pripreme za zimu ispod plodišnog dela. Tada smo podigli plodišni deo višlje od zemlje ako je imalo meda u poluramove pcela ce preneti u plodišni deo koji je sada najvišnji U tom slucaju ne moramo imati posebne prostorije za cuvanje ramova jer su sa pcelom koja ce zimovati u gornjem delu.

Takva priprema zajednice za zimu bez upotrebe šecera ja naj adekvatnija i najzdravija za pcelu. O polenu (pergi) nisam ništa napisao jer je ima u dovoljnim količinama. Ovo što je napisano je vezano za ovaj tip košnice i nije vršeno nikakvo paralelno upoređivanje ali sam mišljenja da se može raditi sa svim tipovima košnica sem sa AŽ

Prolečni razvitak pcela ce se brže postići kada su podignuta gore plodišta zbog veće temperature kada dode do punog razvitka pcelinje zajednice I povećane spoljne temperature ubacimo ram sa medom opet u zbeg Cak ga možemo izvaditi iz same košnice i to ram sa medom koji želimo škartirati. Pcele ce prenositi med iz rama u unutrašnjost košnice I time stimulisati maticu da poveća zaležanje jajašca time vršimo stimulativnu prihranu prolećnu a ujedno ramove spremamo za pretapanje jer su isti očišćeni.. Kada je zajednica toliko ojacala spustamo istu dole plodište stavljamo jednu satnu za izradu stavljamo maticnu rešetku I postavljamo iznad polumedišni deo Možemo bez rešetke ako razredimo ramove stvar je izbora To isto važi za sve tipove košnica. Takvim radom dovodimo pcelinje zajednice do pune snage bez upotrebe šecera Pošto radim stacionarno kada krene vocna paša i bude lepo vreme sa suncanim i toplim danima pa lepo zamedu, tada proverimo plodišni deo da nam nije plodište blokirano polenovim prahom ako ga imamo do legal pomaknemo za po jedno mesto levo i desno a na njihovo mesto stavimo lepe uradene satne osnove iz kojih je izašlo bar jedno leglo, da bi ih matica zaleгла ako nemamo stavljamo satne osnove. Pre dodavanja poželjno bi bilo ramove poprskati mednim sirupom da ih pcele što pre zaposednu pcele ce odmah pripremati celije za polaganje jajašca Sve poslove obavljamo brzo I efikasno. Dodavanja vršimo samo u zajednicama koje su u punoj snazi I pokrivaju ramove. Svaka zajednica je individuum za sebe , pa se prema njoj tako treba I ophoditi. U slušaju smanjenja unosa nektara zajednicama treba staviti po ram meda u zbeg radi stimulativne prihrane to je velika pomoc jer ce matica odmah krenuti sa vecim zaležanjem.

Kod svakog dodavanja ramova sa medom obavezno svaki ram isfajtati sa rucnom prskalicom povidonom razredenom u vodu, radi dezinfekcije .Ovu stimulativnu prihranu vršiti do pocetka bagremove paše, kod mene na 85 m/nad vis to je oko 5 maja sa stalnom kontrolom da se ne blokira matica. Ovo je sve pisano kada su pcelinje zajednice sa maticama i to kvalitetnim, da bi se to ostvarilo tu je pcelar sa svojim znanjem I svojom strucnošcu vrlo bitan u proizvodnom ciklusu matica.

Poceto smo ušli u mesec maj pre bagremove paše pocinju svi radovi na proizvodnji matica, te radnje treba poceti ranije da bi mlade matice pocete svoj životni vek kada u prirodi ima najviše nektara, i da bi obezbedili mlade sparene matice ranije i izvršili blagovremene zamene. Postoje dosta nacina za proizvodnju matica koji cemo odabrati zavisi od pcelara koji je sistem proizvodnje najbolje savladao i kojim dobija najkvalitetnije matice.

Na nadmorskoj visini koja je kod mene 85m cvetanje bagrema pocece oko petog maja

Dabi to sačekali spremni trebamo zimsko prolećni korpus prevesti u pašni korpus izvršiti pojačavanje proizvodnih društava.

Spustili smo već plodište na podnjaku sa koje smo sklonili polu nastavak proverili kvalitet ramova, u slučaju da imamo ramova sa dosta trutovskih celija iste sklonimo a stavljamo lepo uradene sa lepim radilickim celijama. Kada smo kompletirali plodišni deo sa deset rama sa maticom 7, 8 rama legla razlicite starosti i dva rama polena meda iznad stavljamo maticnu rešetku a preeko toga ostaje onaj jedan i dodajemo drugi polu nastavak stvaramo povećanje prostora proširenje u tom trenutku trebamo imati oko 3,5 , 4kg pcele
Do bagrema trebalo bi imati oko 5 5,5 kg pcele koje će predstavljati optimalan broj dovoljan za bagremovu pašu.

Tamo gde nismo imali dovoljno legla a imamo pcelu koja može pokriti možemo dodati po jedan ram zatvorenog legla u plodišni deo.

Kada smo spremili proizvodna društva vršimo kontrolu unosa nektara, na vagama a u pcelinje zajednice iz kojih smo izvadili leglo za popunu proizvodnih dodajemo satne osnove koje će pcela izvlaciti ili matica zaležati ili pcela puniti nektarom sve zavisi od inteziteta unosa nektara.

Ako pčelar tokom prolećnih meseci neprestano pruža pomoc pcelama pomaže im kada je to najpotrebnije pre početka bagremove paše nacice se ona kolicina pcele koja će moci i biti u mogucnosti da ispuni postavljene polumedišne prostore čak i dodati još u takvoj snazi sa dodatkom desetoramna DB košnica u sebe može primiti 50 kg zrelog meda u jednoj paši a to je sasvim dovoljno za stacionarno pčelarenje.

U slučaju da se dogodi da bagrem ne izlucuje nektar u dovoljnoj kolicini i pcele ga ne mogu koristiti zbog nepovoljnih vremenskih uslova da bi svoj rad bio isplativ pčelar koristi alternativno rešenje.

Rano formiranje mladih rojeva i prodaja istih, formiranje paketnih rojeva i prodaja,

Proizvodnja matica za tržište cime bi se delimicno nadoknadio gubitak.

Pošto ćemo ovde pisati o nastavku rada u pčelinjaku i da je unos nektara u bagremovoj paši bio dobar, tako da smo došli do kraja maja i polovinu juna gde nam je med u ramovima pcela zatvorila mednim poklopcima, i to da je više od dve trecine. Tada ćemo krenuti sa cedenjem istog cedenje ćemo obaviti iz polumedišnih ramova i celih ramova i to iskljucivo gde nema legla. Vodicemo racuna kod rada da ne izazovemo tudicu na pčelinjaku radicemo pažljivo bez curenja meda oštećenjem ramova. Pošto ima još radova u junu koje ću opisati kao posebne teme jer ih ima dosta .preskocicu taj deo pa ću poceti da pišem dalje kada smo vratili izvrcane ramove sa svojim telima svojim maticnim pčelinjim zajednicama. Izvršene su promene matica sa mladim koje su pronele. Formirane su nove pčelinje zajednice koje su stabilizovane i sve zajednice se uvode u drugi pašni period.

Pošto je pčelinjak stacionaran sada zavisi koje cvetnice imamo dali livadske šumske lipe kasnije možda u blizini i suncokreta sve to trebalo bi da obezbedi zajednici dosta meda za ulazak u pripremu za zimu a višak iscediti. Sada se radi i treća tura sa maticama da bi se zamenile koje ne valjaju i spremili za

tržište kvalitetne matice. U nukleuse uvek cemo dodavati po ram sa satnom osnovom da bi isti mogao da se širi,

Pošto je ovo duža paša po danima vršicemo kontrolu unosa na vagama ako je dnevni unos 1,5 do 2 kg dnevno možemo biti zadovoljni da ce obezbediti i za sebe a imacemo i za cedenje krajem jula vršimo konstataciju koliko imamo unosa i koliko cemo cediti iz pcelinjih zajednica a da njima ostane dovoljna kolicina hrane za ulazak u mesec avgust.

Za ulazak u pripremu za zimu jakoj pcelinjoj zajednici treba ostaviti preko 25 kg meda

Za nukleuse od 10 do 15 kg

Poceli smo od avgusta i završavamo dolaskom do avgusta

Sve ostale radnje na pcelinjaku pisacu kao odvojene teme

Ja tako radim dugo godina I zadovoljan sam postignutim rezultatima, praktikujem još u poalice za pcele protiv nozeme stavljam ljutu paprika , I kod zvakog pregleda isflitam rastvorom povidona I vode po satonošama. Naznam za nozemu I krecno leglo antibiotike nikada ne upotrebljavam nemam potrebe za time Radim sa sto DB košnice stacionarno zbog godina I invalidnosti. Pcela je postala pre šecera I ostala mi joj namecemo našim velikim prohtevima I zahtevima taj šecer ne pitajuci se ako coveku ne prija šecer dali tom divnom stvorenju prija niko nije dokazao da je šecer zdrav za pcelu. Niste ni svesni kada kažete I sa kakvim ponosom proizvode mi pcele med bez upotrebe šecera ,kako je to divan pošten I prijatan osecaj

Napomena: Kod pripreme zajednice za zimu ako dode do pojave medljike mora se naci nacin da pcele vuku medljikovac u ramove koji nece ostati u košnici za zimovanje nacin morate izabrati u zavisnosti od tipa košnice i uslova dali prevešavanjem ili ubacivanjem medišnih delova to sve zavisi od situacije do situacije od slucaja do slucaja

Ovo je sve napisano iz prakse i provereno i stojim iza svih reci, nije napisano kao štivo neprovereno

i ponosan sam na to

Molim vas probajte videcete da možete samo ne treba da budemo halapljivi uzmimo pceli šta je višak ostavimo joj dovoljno njenog proizvoda I uspeli smo.

Od posla samo izvaditi dva šlica na zbegu vidite na sliku I napraviti otvor za pcelu a skloniti hranilicu

Možda ce neko pomisliti da je ovo zaludivanje, ali ako svi krenu ka zdravoj hrani mi, oprašivaci vocaka, upotrebu herbicida smanjiti na minimum zagadenje prirode dovedemo do minimuma onda smo mnogo postigli Shvatimo li d a ce zdrava hrana život znaciti krenemo li ranije produžicemo I življenje naših potomaka

PRIPREMA PCELINJE ZAJEDNICE ZA ZIMU

Pri opadanju spoljne temperature pcele pocnu da se zbijaju jedna uz druge obrazujuci klube.

Formiranje klubeta je biološko prilagodavanje medonosne pcele,kojom se poboljšava održavanje neophodne temperature u gnezdu i smanjuje gubitak toplote.

Pcela najduži baš period življenja provodi u klubetu zimi.

Klube se može obrazovati i u drugo vreme ako temperatura padne ali to traje kratko

Pcela obrazuje klube kada temperatura u gnezdo spadne ispod 15 s/cel pošto ne mogu da ostanu dugo na temperaturi od 14 s/cel.

One nastoje da u klubetu podignu iznad ove temperature od 14 s/cel

U toku zime pre nego što pocne gajenje legla temperatura se kreće od 15 - 20 -25 s/cel

Kada pocnu da neguju leglo pcela brzo povećava temperaturu gnezda na 34-35 s/cel

Održavanje ove i ovakve temperature pcelama ne predstavlja velike poteškoce sve dok je spoljna temperatura +7 +8 s/cel

Za održavanje temperature u klubetu pri spoljnim znatno nižim temperaturama pcele mora da potroše mnogo više energije i da cine veliki napor, one to mogu uz daleko vecu potrošnju hrane i stalnom kretanju u klubetu.

U vezi sa ovakvim radom menja se i lokacija i obim klubeta.

Klube se najpre formira na satovima sa ispražnjenim celijama legla u sredini gnezda, jer pcele nisu u stanju da održe temperaturu na satovima koji su puni meda.

Kada se postepeno troši hrana klube se najpre pomera naviše prema celijama sa medom u gornjem delu saca, azatim u stranu i nazad sve to u zavisnosti od lokacije meda u gnezdu.

Kada je spoljna temperatura mnogo niska pcelinje klube se ne može pomeriti u susedni meduprostor,ukoliko u satovima koji ga cine nema dovoljno meda. Naprimera na suprotnu polovinu gnezda.

U tom slucaju i ako ima meda koji je udaljen od pcelinjeg klubeta može doci do uginuca pcelinje zajednice (klubeta) od gladi.

To nam govori da se uzimljena zaliha tako razmesti da ih pcelinja zajednica može uzimati tokom cele zime a da ne dode do posledica po pcelinju zajednicu. Temperatura u klubetu zimi kad nema legla je 24-25 0 C , a kada krene leglo temperatura u klubetu je 34,5 - 35,5 0 C. Pcele temperaturu razvijaju samo prsima i to na sljedeci nacin.

Cjevcica (srce) između grudi i zatka (trbuha) ima 18 vijuga Ove vijuge su kao „harmonika“ rastežuci i skupljajuci te vijuge („harmoniku“) u gornjem dijelu tijela, tj. grudima. Kroz rupice cjevcica (srca) krv mnogo snažnije ulazi, a na gornji otvor izlazi. Ovo snažno kolanje krvi stvara željenu temperaturu. Što je rad „harmonike“ brži, to je kolanje krvi jace, a time je i temperatura veca. Ovim radom, grud pcela podrhtavaju što se može primijetiti i golim okom. Tada je i zujanje pcela malo pojacano.

Spoljna strana klubeta ima temperaturu od 8 - 9 0 C. Vrlo sporim i laganim kretanjem pcele sa spoljne strane klubeta ulaze u unutrašnji omotac klubeta i obrnuto. Ovim laganim kretanjem i pulsiranjem (podrhtavanjem) grudi, pcele održavaju potrebnu toplotu,tj. temperaturu klubeta.

Ali ima i drugih pravila nepisanih koji se događaju a da ni sami nismo svesni jedno od tih pravila pored zalihe hrane pcela je uginula jer nije želela da napusti leglo svoje potomstvo.

Tokom zime uznemiravanje, lupanje ljuljanje košnice kod takvih radnji dolazi do poremećaja u pcelinjem klubetu čak i do uginuca.

Pojavi se u poslednje vreme neki novi trend pregled pcelinjih zajednica u decembru a da i sam Bog nezna zašto i šta se želi postići takvim pregledima kontrolom to je nešto što treba maksimalno izbegavati. I ne raditi.

Uginuce jednog dela pcelinjih zajednica ili celih pcelinjaka može se dogoditi kod dugotrajne zime hladnog vremena kada pcela ne može izaci na čišćenje pražnjenje

Vlažno gnezdo nedovoljne zalihe hrane loše hrane medljikovac ili kristalizovan med

Ulazak miševa gubitak matica Napad žuna , tada je pomor pcela po podu veliki i uginuce celih društva, još ako pored tih i takvih smetnji imate neku zarazu nozemu razne bakterije tu vam ne može pomoci niko jer ste sami krivi za nastalo stanje i situaciju, Pceli treba samo med ,med med med med med, cistoca cistoca cistoca. Medutim, ako pcelar pregledom ustanovi da se u košnici nalaze nedovoljne količine iz bilo kojeg razloga, tada je sasvim logično rešenje da se pcelama pomogne dodavanjem najslabije zamene - pogace.

Šecerno medno testo ili pogace za prihranjivanje pcela, kako se uobicajeno nazivaju, dodaju se iznad prostora u kome se nalazi zimsko klube, cineci dopunu ili zamenu za mednu kapu koju bi pcelinja zajednica sebi nacinila da se nalazi u prirodi.

Pre dodavanja potrebno je držati pogace na sobnoj temperaturi neko vreme da bi se u potpunosti zagrejale. U suprotnom, unete u košnicu, bez razloga bi snizile temperaturu i uznemirile pcele. Zatim ih treba, ako su se prilikom pakovanja u kutije deformisale, izravnati da budu svuda jednake debljine. Za to se može koristiti kuhinjska oklagija ili obična litarska staklena boca kojom se masa izvalja.

Ne dozvoliti da dode do zaraze, smanjiti šecer na nužnost biti uvek agilna na svom pcelinjaku i misliti o njemu kao o sebi, raditi na njemu kao na sebe. Tada je uspeh zagarantovan da ce to klube pcela dočekati proleće.

AKO STE ZAKASNILI SA UZIMLJAVANJEM

Završena je pcelarska sezona, med se izvadilo gde ga je bilo, zakasnilo se sa uzimljanjem šta dalje i kako raditi . Avgust nam je prošao nismo stigli spremi zajednice za uzimljanje. Moramo uraditi brzo a efikasno za kratko vreme a da pomognemo pcelinim zajednicama i pripremimo da bezbedno prezime i sačekaju prolece spremne za brzi razvoj.Od ove zakasnele pripreme zavisi nam kakva ce nam biti zajednica u prolece, i kako cemo dočekati bagrem.Tretman sa mravljom smo uradili, polovinom jula stavljen je i Apigard to smo uradili kako treba i sada smo bezbedni od krpelja sveli ga na dozvoljenu meru. Vreme nam je naklonjeno još ima cak i trutova po bocnim ramovima jesen ce duže trajati a mi moramo biti efikasni i brzi.

Kako osigurati nastavak vrste?

Šta hocu ovim da kažem?Da bi pcelinja zajednica nakon završetka pcelarske sezone i dalje mogla nesmetano da živi, potrebno joj je obezbediti optimalne uslove za bezbedno zimovanje, ali i brzi prolečni razvitak. Šta se pod time podrazumeva?

Vecina pcelara ce se složiti da matica od polovine avgusta do polovine septembra zaleže tzv. zimsku pcelu,koja ce kasnije,formirajuci masno tkivo, nesmetano prezimeti zimu, ali normalno poceti razvijati u mesecu februaru i martu sledece godine. Da bi matica zalegala zimске pcele u što vecem broju, odnosno porodužila svoju vrstu, potrebno je necim stimulisati njeno zaleganje, jer poznato je da meseci avgust i septembar nisu meseci sa nekom velikom nektarskom pašom. Trebamo vršiti stimulaciju na zaleganje a ujedno i na pripremu hrane (dopunu) za zimu.Pošto nam je avgust prošao a stigao septembar, pocemo odmah sa stimulacijom .

Stimulaciju možemo vršiti na dva nacina gustim šecernim sirupomi to razmerom 2:1 u korist šecera dabi došlo što pre do zatvaranja meda, i ramovima sa medom u zbegove. Na nama je da odaberemo prema mogućnostima. Ako imamo meda radicemo medom u zbegove ako nemamo vršicemo stimulaciju šecernim sirupom. Stimulacija se radi da bi matica položila što više jajašca , a ujedno i povećali zalihe hrane (dopuna) za zimu.Pošto nam je vreme naklonjeno stimulaciju cemo završiti polovinom septembra ako smo uspeali da nam matica zaleži određeni broj ramova, i to Ako se složimo da nam jedan ram 25 *40 ima 8000 celija a u tom trenutku normalno nisu sve zaležene oko 70% to je otprilike 5000 nama trebaju 5rama legla koja ce saciniti 8-9 ulica pcela to je optimalno i zadovoljavajuci broj od 25000 pcela sa kojima ulazimo u zimu.Svako ulaženje sa 20000 do 25000 je odlicno.

Broj celija u ramu u zavisnosti od tipa košnica

AŽ= 8000

DB= 9700

LR= 6900

RV= 4500

Farar 5,500

Na osnovu ovoga može se videti koliki je potreban broj zaleženih ramova ako uzmemo da je zaleženost približno 70%

Kada se završilo sa stimulativnom prihranom, nema odmora došlo je vreme za zazimljavanje pcela.

Evo kako ja to radim nemogu reci da to ima veze sa mojim nacinom rada sa prihranom medom ali neka to bude jedan zaokruženi nacin pcelarenja.

Uporedo sa prevodenje košnice u zimski korpus vrši se utvrđivanje stanja svih društava to podrazumeva

Kvalitet matice

Kvantitet i kvalitet zimskog legla

Kvalitet saca

Kvantitet i kvalitet energetske hrane-med

Kvantitet proteinske hrane-perga pollen

Zdravstveno stanje pcele

Moje pcele zazimljujem tako što ispod plodišnog dela stavljam polumedišta - medišta

sa praznim satovima. Tada sam dobio da mi je plodišni deo podignut iznad podnjace. U ovom slucaju ne moram imati posebne prostorije za cuvanje ramova, takode ovaj postupak imace dosta uticaja na brži prolecni razvoj. Zašto brži razvoj plodište je podignuto i višlje je od zemlje, cim je višlje znaci da je toplije, a ujedno kod svih kondenzacija voda se sliva dole u medišna tela, tako da nam plodište koje je najvišlje uvek suvo. Pošto je najvišlje isto je i najtoplije. Preterasma slave praznike prolazi zima, stiže nam februar, opet treba poceti sa stimulacijom. Sada je ono glavno, a to je šecernim sirupom nemoguće, jer je februar varljiv dolazi do naglih vremenskih promena. Ram pun meda preko satonoša eto energetske hrane za zdravu pcelu. Taj ram se može cak izvaditi i iz košnice jer stoji poslednji u nizu i pcela ne doseže do njega kada je vreme hladno, a svesni smo da pcela nikada neće napustiti svoje leglo i precu na med, po ceni da uginu. Ako nemamo uslove da stavimo ram sa okvirom isti ćemo iseci i spustiti na satonoše, kao kada stavljamo pogacu. Pcela će uzimati taj med i puniti ramove iznad legla. Imace hrane u izobilju, a matica nesmetano zalegati. Isti ram ili sat kada se izvadi iz košnice može na pretapanje.

Cekamo i pratimo pcela sve brojnija, puni plodište, mi dodajemo sa strane ramove sa satnim koje pcela izvlaci, i odmah ih zaleže, kod povišene temperature cak ubacujemo ram u središte legla, polena ima u dovoljnoj kolicini, nektara ima uslovi svi steceni za brzi razvoj, kod ubacivanja satnih u plodište za izradu iste ubacivati pored kvalitetno uradenog sata da bi i ono bilo uradeno sa kvalitetnim radilickim celijama tada dolazi do maksimuma, plodište puno ramovima i pcelom. Vocka cveta u veliko Vadimo polumedište(medište) plodište spustamo na svoju podnjacu, a polumedište (medište) stavljamo preko plodišta. Sada biramo da li ćemo staviti maticnu rešetku ili ćemo, u medište ici sa razrednim ramovima bez rešetke, na nama je da odaberemo. Po meni taj odabir zavisi od tipa košnice sa kojima radimo, i nacinom koji smo odabrali da radimo istim tipom košnice

Ovakav nacin je izuzetan brz razvoj, jake zajednice, rezultati se vide odmah kod cvetanja vocke, zajednice jake izvlace satne osnove u plodištu i spremne

sa nestrpljenjem dočekuju bagremovu pašu. Vremenski uslovi naklonjeni bagremova paša za par dana nama su zajednice sa po 50000 pcela radilica to je ono što smo želeli i što će dati visok prinos, različita struktura starosti pcele jer je proizvedena u najprikkladnijim vremenskim uslovima. Praktično značaj za medobranje imaju samo one pcele koje će raditi 5 dana njenog početka. To su pcele koje su se izlegle na 30 dana pre početka same paše. One će se izlesti kada je matica položila jajašca 51 dan pre početka paše (21 dan traje period do izleganja), i to će biti najraniji period izležene pcele za glavnu pašu.

Tako se može izračunati vreme polaganja jaja i izleganje pcele koja će učestvovati u prvih pet dana glavne paše.

Pcele koje se izlegu na 8 dana pre kraja glavne paše uključuju se 4 dana na sakupljanju i primanju nektara što znači da će raditi 5 dana pre završetka paše. Jaja za ove pcele treba da budu položena na 29 dana (8+21) pre kraja glavne paše.

To su poslednje pcele koje će učestvovati poslednjih 5 dana u glavnoj paši. Na taj način se utvrđuju dva datuma između kojih treba proizvesti najviše pcelu koja će učestvovati u medo branju na glavnoj paši. Taj period se naziva optimalni period umnožavanja legla.

On počinje na 51 dan pre početka i završava se na 29 dana pre završetka glavne paše.

Optimalni period umnožavanja legla nije isti za različite regione. Tamo gde glavna paša počinje rano bagrem priprema društva treba da započne rano u proleće. Kada kasne paše kao livadska tada društva mogu i sama da se pripreme bez učešća pcelara.

Ovde ni jednom rečju nije napisan koji je sistem košnice jer važi za sve sisteme koje idu u visinu.

Ovo sve važi za područja gde nema medljike, tamo gde je ima sistem ra da je drugojaciji i sastoji se u vadenju svog meda od medljike jer je nepogodna za zimovanje pcela.

KOLICINA HRANE POTREBNA ZA ZIMU

Za bezbedno zimovanje potrebno je obezbediti dovoljno hrane.

Bez ikakve sumnje da je za ishranu pcela, bilo u kom periodu godine to bilo, najbolja hrana ona koju koriste već hiljadama hiljadama godina, a to je med. Međutim, kada pcelar proceni da se u košnici nalaze nedovoljne količine, bilo koji razlog da je u pitanju, tada je sasvim logično rešenje da se pcelama pomogne dodavanjem meda i to možemo učiniti dodavanjem rama sa punim zatvorenim medom iznad satonoša. Ali ako i to nemamo alternativno rešenje je medna pogaca, koju treba maksimalno izbegavati, ali je ipak bolje dodati istu, nego dozvoliti zajednicu da ugine.

Koja je količina hrane potrebna za jednu pcelinju zajednicu teško je tačno odrediti jer je to vrednost koja zavisi od mnoštva faktora, prema dugogodišnjim iskustvima i pracenjem pcelinjih zajednica došlo se do sledećih saznanja da bi se osiguralo bezbedno prezimljavanje i kvalitetan rani prolećni razvoj jednog prosečnog pcelinjeg društva, u našim klimatskim uslovima, potrebno je obezbediti okvirno oko 22 kilograma meda. Od toga će se oko 12 kilograma potrošiti za ishranu pcela i oko 10 kilograma za razvoj legla. Teorijski gledano, potrošnju hrane nije teško predvideti ako se zna da jedna pcela u periodu do pojave novog legla troši dnevno do 2 miligrama hrane, pa i manje. Ako društvo ima dvadeset hiljada jedinki, to znači da je dnevna potrošnja oko 40 grama ili oko 1,2 kilograma mesечно. S obzirom da broj pcela varira, to će do početka februara biti potrošeno oko 5 kilograma hrane. U košnicama savesnog pcelara, koji nije krajem leta iscedio sav med koje su one unele, zalihe će sigurno biti dovoljne do prvih unosa, pa i ostace za kasnije u slučaju da nam šljiva ne zamede. S druge strane, ne treba smetnuti s uma da je ova prilično velika količina hrane i odličan utopljavajući materijal, posebno u uslovima sa ćudljivim zimama.

Ako hrane nema dovoljno? Šećerno medno testo ili pogace za prihranjivanje pcela, kako se uobicaeno nazivaju, dodaju se iznad prostora u kome se nalazi zimsko klube cineci dopunu ili zamenu za mednu kapu koju bi pcelinja zajednica sebi nacinila da se nalazi u prirodi. Medne pogace možemo praviti sami, a mogu se i kupovati od proverenih proizvođača. Pogace se isporučuju, ili prave po sopstevnom receptu, u zavarenim plasticnim vrecicama. Pre dodavanja treba sa donje strane iseci otvor u trakama širine oko dva centimetra i postaviti ih tako da prerezi budu popreko na pravac pružanja ramova i ulica pcela.

Osim toga, važno je samo raseći najlon, bez otvaranja, po ćitavom obodu. Kada se pogaca doda i legne na satonoše, pcele će je vremenom olepiti propolisom cineci da taj kilogram šećernog testa obezbedjuje dodatnu toplotnu stabilnost.

Pogace treba da budu meke, jer će od tvrdih pcele imati više štete nego koristi. Razlog je jasan: da bi od kristalisane šećerne mase pripremile sebi hranu koju mogu da pojedu, moraju joj dodati dosta vode do koje u hladnim zimskim danima ne mogu da dodju. Setimo se da je u zreloom medu gotovo petina voda. Receptata kako napraviti kvalitetnu pogacu ima mnogo, ali ja nebi sada pisao kako se prave jer svaki pcelar ima svoj nacin rada, koji je isproban tako da nebi imalo efekta menjati nešto ako je dobro.

Napomena: Kod pravljenja pogaca koristiti samo svoj med, ili koji je ispitan, med prenosi bolest, ne uzimati med od bolesnih zajednica.

MOJ NACIN UZIMLJAVANJA

Završena je pcelarska sezona, med se vadi, zaradi se nešto para., da bi se makar malo pokrili troškovi koji nisu mali, a godina nepredvidljiva prolazi, sa jako lošim prinosima.

Sada kada bi mogli odložiti negde naš pcelinjak na neko zaštićeno mesto gde ce zimovati, i dočekati prolece kada priroda ponovo pocne davati nektar. Nažalost to je nemoguće. Avgust i septembar jeste kraj, ali i pocetak nove pcelarske sezone. Kako pcele pripremimo u ove oskudne mesece takve zajednice cemo imati naredne godine

Kako osigurati nastavak vrste?

Šta hocu ovim da kažem? Da bi pcelinja zajednjica nakon završetka pcelarske sezone i dalje mogla nesmetano da živi, potrebno joj je obezbediti optimalne uslove za bezbedno zimovanje, ali i brzi prolecni razvitak. Šta se pod time podrazumeva?

Vecina pcelara ce se složiti da matica od polovine avgusta do polovine septembra zaleže tzv. zimsku pcelu, koja ce kasnije, formirajući masno tkivo, nesmetano prezimeti zimu, ali normalno poceti razvijati u mesecu februaru i martu sledece godine. Da bi matica zalegala zimске pcele u što vecem broju, odnosno porodužila svoju vrstu, potrebno je necim stimulisati njeno zaleganje, jer poznato je da meseci avgust i septembar nisu meseci sa nekom velikom nektarskom pašom. Trebamo vršiti stimulaciju na zaleganje a ujedno i na pripremu hrane (dopunu) za zimu.

Svako sada ima prava na odabir da li ce vršiti stimulaciju šecernim sirupom ili medom.

Ja sam uzeo da napišem ove redove jer sam jedan od onih koji to rade medom, a šecer ne upotrebljavam u pcelarstvo. Svoje zajednice prihranjujem tako što u zbeg dodam ram sa medom, koji je ostao neizvrčan iz predhodne paše. Dakle, umesto što bi u hranilicu sipao šecerni sirup, ja ram meda stavljam u zbeg, takva stimulatívna prihrana po meni je najbolja i najzdravija po pcelu.

Sa stimulatívnom prihranom pocinjem polovinom avgusta i završavam polovinom septembra, sa stavljanjem ramova u zbeg, Ramovi se kasnije kao takvi pretapaju da bi se dobio čist vosak, i ujedno vršila zamena ubacivanjem novih satnih osnova, kada pocne cvetanje vocke, i steknu se uslovi za to.

Kada se završilo sa stimulatívnom prihranom, nema odmora došlo je vreme za zazimljavanje pcela. Evo kako ja to radim nemogu reci da to ima veze sa mojim načinom rada sa prihranom medom ali neka to bude jedan zaokruženi način pcelarenja.

Moje pcele zazimljujem tako što ispod plodišnog dela stavljam polumedišta - medišta

sa praznim satovima. Tada sam dobio da mi je plodišni deo podignut iznad podnjace. U ovom slucaju ne moram imati posebne prostorije za cuvanje ramova, takode ovaj postupak imace dosta uticaja na brži prolecni razvoj.

Preterasmo slave praznike prolazi zima, stiže nam februar, opet treba poceti sa stimulacijom. Sada je ono glavno, a to je šecernim sirupom nemoguće, jer je februar varljiv dolazi do naglih vremenskih promena. Ram pun meda preko satonoša eto energetske hrane za zdravu pcelu. Taj ram se može čak izvaditi i

iz košnice jer stoji poslednji i pcela ne doseže do njega. Pcela ce uzimati taj med i puniti ramove iznad legla. Imace hrane u izobilju, a matica nesmetano zalegati. Isti ram kada se izvadi iz košnice može na pretapanje. Cekamo i pratimo pcela sve brojnija, puni plodište i dolazi do maksimuma. Krece da cveta šljiva. Vadimo polumedište(medište) plodište spustamo na svoju podnjacu,a polimedište (medište) stavljamo preko plodišta. Sada biramo da li cemo staviti maticnu rešetku ili cemo, u medište ici sa razredenim ramovima bez rešetke, na nama je da odaberemo. Ovakav nacin je izuzetan brz razvoj, jake zajednice, rezultati se vide odmah kod cvetanja vocke ,zajednice jake izvlace satne osnove u plodištu i spremne sa nestrpljenjem docekuju bagremovu pašu. Ovde ni jednom recju nije napisan koji je sistem košnice jer važi za sve sisteme koje idu u visinu. Ovo sve važi za podrucja gde nema medljike, tamo gde je ima sitem rada je drugojaciji i sastoji se u vadenju svog meda od medljike jer je nepogodna za zimovanje pcela.

ZASTITA PCELA OD VETRA

Najveci neprijatelj pcela tokom zime jeste vetar. Ma koliko društva bila kvalitetno pripremljena za zimu, ako lokacija i orijentacija košnica nisu dobro odabrane, sav trud pcelara postaje bezvredan, a prezimljavanje neizvesno. Dejstvo vetra je prvenstveno u remecenju mikroklimе unutrašnjosti košnice. Ako je leto orijentisano u pravcu duvanja cestih jakih i hladnih vetrova, dolazi do neželjnog rashladivanja. Rezultati ruskih istraživaca ukazuju da vetar brzine svega 5 do 10 km/h rashladuje košnicu za 7,5 pa cak i do 30%. Stoga je poznavanje smerova najcešćih vetrova presudno pri orijentaciji košnica za zimovanje. Ali postoje mesta gde se to ne može postici meni je pola pcelinjaka okrenuto prema košavi jakom hladnom vetru,koji duva cak I brzinom I preko 120km/h a druga polovina prema jugu gde je zašćicena I od košave I severca. Takode, zašćita košnica od udara jakih i hladnih vetrova nije na odmet i sa ostalih strana.Tim pre što pracenja vršena pre gotovo jednog veka u hladnim prostranstvima Rusije ukazuju da je u košnicama zašćicenim sa svih strana bilo i do 70% više legla od onih koje su bile zašćicene samo sa dve strane Dabi koliko toliko izbegao vetrove ove zime planiram premešćtanje određenog broja košnica, koje ce isto biti okrenute prema jugu. Zašćitne ograde ne mogu se stavljati zbog velikog nagiba, visinske razlike.

PR OVERA PRED ZIMU PCELINJIH ZAJEDNICA U DB

Pocetkom jeseni kada su iz celija izašle sve pcele koje ce u najvećem broju živeti do kraja marta i pocetkom aprila tekuće godine, pcelar treba preuzeti sve mere i odgovarajuće postupke kojima ce završiti sve postupke pred nastupajuću zimu.

Lepog suncanog dana izvršiti poslednju proveru stanja društava i proveriti dali sva ispunjavaju uslove za prezimljenje.

Poslednjom proverom utvrđuje se sledeće:

Imaju li sva društva matice,

Da li proizvodna desetoramna društva imaju 2 do 2,5 kg a nukleusi od 1,2 do 1,5 kg pcele

Da li proizvodne desetorane zajednice imaju od 22 do 25 kg meda i da li šestoramna pomocna društva _ nukleusi imaju od 10 do 12 kg meda.

Da li sva društva imaju dovoljno perge 8 , 9 kg i kakvog su zdravstvenog stanja Pregled mora biti stručan i u knjige eventetiran Kada su svi uslovi ispunjeni ta društva ulaze spremna u zimski period. Ukoliko neko društvo nema dovoljno energetske hrane dopuna se isključivo vrši dopunom ramova sa zatvorenim medom, ukoliko nema više od 3 3,5kg perge dodati ram sa pergom i mednom kapom. Ako se u sredini košnice nade ram sa devicanskim sacem ukloniti ga i na njegovo mesto staviti odgovarajući ram.

Mnogi pcelari u ovim danima u plodište uvode neki svoj red vrše pomerane ramova po nekom svom nahodenju i stavljaju ih tamo gde oni misle da je potrebno da ostanu u toku zime. Takve proizvoljnosti treba se cuvati.

Samo i isključivo pcelinja zajednica zna da sacini idealan raspored sa mednom kapom i buducim zimskim klubetom, ramova sa medom i pergomi ramova punih medom. Primenom svog rasporeda pcelar postaje remetilacki faktor.

Može da se čak i središni ram pomeri i napravi zazor 12mm dabi došlo do veće koncentracije pcela u središnjem delu da bi u hladnom periodu tu bilo više koncentrisane pcele da bi ostvarile bolje grejanje i manji utrošak energijske hrane. Ovaj razmak ostaje do prvog proširenja legla tekuće godine, (slabo se praktikuje) do pojave toplijeg vremena, a samim tim i u košnici. Kada matica prestane sa zaleganjem i iz legla izade sva pcela dobro je izvršiti jesenje tretiranje pcela protiv varoe. Na ovaj način u ovo vreme broj krpelja se svodi na najmanju meru. Tretiranje vršiti oksalnom kiselinom.

Jesenje utopljanje DA ili NE to ćete sami odluciti ja licno nicim ne utopljavam ali kod mene poklopne daske nemaju mrežu već samo jedan otvor za izlaz pcele sa sitom a one same regulišu dali će propolisom nalepiti ili ostaviti otvor Poletaljke sam poskidao a ko ima potrebu za češljevima može ih staviti ja ih ne koristim.

PRIPREMA DB10 ZA ZIMU

Danas sam završio sa pripremom i ovih košnica, ovde cu vam pokazati način kako sam to odradio, ovu kolicinu meda koju vidite (nije neka reklama) već je

potreba zbog mog načina rada i priprema zajednica da bi izvršio rano rojenje u tekućoj godini.

Na slici prvoj vidite konfiguraciju košnica kako je stajala do sada dole 10 plodišnih rama, gore 10 medišnih, što je matica prelazila gore pa je i tamo zaleгла malo.

Medišni su ramovi novi i puni meda od vrha do dna na takve ramove u zimskom periodu teško prelazi pčela odozdo gore iako ih je povezala zaperkama, nema praznih celija.

Ja sam spustio medišne ramove dole na podnjacu i to 8 kom sa medom a iznad njih postavio plodište

Koje u sebi ima perge meda i legla, kao što se da videti kolicina legla po mojoj proceni je otprilike do 20000 celija. Kolicina meda zadovoljavajuća. Matica mlada bela koja polaže odlično. Plodište je sa 10 rama.

Svojom greškom promaklo mi kod zamene, naišao sam na dve tri matice trogodišnje koje zaostaju u razvoju za mladom maticom.

Mod na med rodi

zdrav čist med -zdrava pčela-
mlada matica -uspeh zagarantovan

SPREMA ZIMSKE PČELE U DB KOŠNICI

Da bi pčelinja zajednica u DB košnici obezbedila nastavak vrste u toku avgusta i septembra potrebno je stvoriti optimalne uslove za obezbeđivanje oko 3kg pčela koje će se izvesti od 11 avgusta do 15 septembra. Pčele proizvedene u ovom periodu u preko 90 posto prezime. To se obezbeđuje solidnom maticom, dovoljnom kolicinom hrane (med i polen) i kvalitetnim saćem. U ovom periodu proizvedene zimske pčele u svoj organizam unose mnoge mineralne sastojke i ostale potrebne materije formirajući tzv, masno tkivo u svom organizmu koje će im omogućiti normalno izimljavanje i nastavak vrste u februaru i martu naredne godine. Pošto je vreme promenljivo u avgustu i ako ima manje unosa trebamo uraditi stimulativnu prihranu, da nebi matica smanjila zaleganje jajašca, smanjenje i prekid predstavljalo bi pravu katastrofu. Dali i u kojoj kolicini ima unosa nektara treba utvrditi pomoću vage. Na osnovu utvrđenog stanja pčelar preuzima određene mere kako bi hrana stizala u plodišni prostor. To se obezbeđuje dodavanjem rama punog meda u zbeg koji su ostavljeni neizvrtani iz druge paše (vidi sliku) Med pčela može unositi i iz polu nastavaka koji je takode nepoklopljen u avgustu se nalazi nad plodištem ova i ovakva vrsta prihranjivanja daje najbolje rezultate.

Sa stimulativnim posticajnim prihranjivanjem treba naglo prekinuti krajem avgusta. To je vreme kada pčelar može priželjkivati da matica vidno smanji zaleganje jajašaca, pa čak i potpuno prekine. Ovo je potrebno zbog činjenice da pčele koje se izlegu iz saća krajem septembra i kasnije nisu u mogućnosti da postanu izdržljive, jake, snažne zimske pčele pa je njihov životni vek veoma

skracen. Njihovim odgajanjem i izvodenjem pcele nepotrebno troše vecu kolicinu i energetske i proteinske hrane..

U plodišnom prostoru potrebno je od 20 do 25 kg meda pcelama za prezimljavanje i negu legla do cvetanja džanarike

Utvrđeno je da prosečno solidne zajednice.od 1 oktobra do 1 aprila naredne godine utroše od 9 do 12 kg meda zavisno od kolicine i kvaliteta zimske pcele kao i vremenskih uslova u tom periodu.

Cinjenica je da matica normalno zaleže i pcele normalno žive i rade samo u uslovima kada u košnici ima preko 12kg meda kada kolicina meda side ispod 8 kg matica može i prekinuti zaleganje. Ako je ovo naucna istina onda je jasno zašto je potrebna ova kolicina meda za zimovanje pcela . U slucaju da pcelinja zajednica ostane sa manje meda umesto tog šecernog testa stavi se ram sa medom na satonoše direktno.

Takva priprema zajednice za zimu bez upotrebe šecera ja naj adekvatnija i najzdravija za pcelu. O polenu (pergi) nisam ništa napisao jer je ima u dovoljnim kolicinama. Ovo što je napisano je vezano za ovaj tip košnice i nije vršeno nikakvo paralelno upoređivanje jer bi bilo neadekvatno i nekorektno to ciniti, jer je svako navikao na svoj sistem rada i ponašanja prema svom dobru. koje je teško otuditi i promeniti . Možda ovaj nacin nije dobar ? A možda je i idealan,?

ZIMA NA PCELINJAKU

JANUAR

Tokom takozvanog zimskog sna pcelama koje se nalaze u zimskom klubetu treba omoguciti na pcelinjaku mir i tišinu, ne treba ciniti ništa da bi se poremetio mir.

Svako uznemiravanje negativno utice na pcelinju zajednicu i na njeno prezimljavanje. Svakim uznemiravanjem stradaju pcele koje se nalaze na periferiji klubeta, tada se povecava potrošnja energetske hrane. Pcelama treba prilaziti samo kada je neophodna pomoc sklanjanja snega sa poletaljka koji je poceo da se topi i skidanja snega koji se topi sa krovova i to lagano bez lupanja. Ovo se radi da bi se sprecilo u slucaju mraza hvatanje leda po zidovima košnice. To se sve mora proceniti da li ce intervencija biti od koristi ili štete po pcele. Svakako moramo proceniti pogodan dan da intervencijom na jednu košnicu ne nanosimo štete drugoj susednoj. I pored recenog tj. napisanog mora se utvrditi stanje na pcelinjaku u celini u svakoj košnici. I to kada uslovi vremenski dozvole, nutno je doci do saznanja kakvo je stanje u košnici. Svaka intervencija mora biti dobro isplanirana da bi se što brte izvela. U zavisnosti od snage zazimljivanja pcelinje zajednice i vremenskih uslova

novembra i decembra motemo očekivati polaganje jaja od 20. januara. Tada počinje sa polaganjem manji broj prvih dana, svakog narednog dana sve veći broj. U tom trenutku počinje povećavanje temperature u pčelinjem klubetu na 34- 35 s/c . Čim je matičica počela sa polaganjem jaja počela je da se povećava i potrošnja hrane, energetske i proteinske. Teorijski gledano, potrošnju hrane nije teško predvideti ako se zna da jedna pčela u periodu do pojave novog legla troši dnevno do 2 miligrama hrane, pa i manje. Ako društvo ima dvadeset hiljada jedinki, to znači da je dnevna potrošnja oko 40 grama ili oko 1,2 kilograma mesечно. S obzirom da broj pčela varira, to će do početka februara biti potrošeno oko 4 kilograma hrane. U košnicama savesnog pčelara, koji nije krajem leta iscedio sav med koje su one unele, zalihe će sigurno biti dovoljne do prvih unosa, pa i ostace za kasnije u slučaju da nam šljiva ne zamede. S druge strane, ne treba smetnuti s uma da je ova prilicno velika količina hrane i odlican utopljavajuci materijal, posebno u uslovima sa cudljivim zimama. Sada sa januarskim leglom biva povećana, a mi nesigurni o kolicini i rasporedu iste. Poteljno bi bilo da temperature u januaru i februaru budu nite da ne bi došlo do naglog zaletanja i razvoja. U slučaju toplijih dana u januaru i povećanje zaletanja, posledica mote da se javi u varljivi mart kod zahlaCenja. U martu pčelinja zajednica se vraća u klube pri cemu mali broj pčela nije u mogućnosti da pokrije svu kolicinu legla.

Zbog nepokrivenosti takvo leglo obicno strada. I umesto da taj rani razvoj bude pozitivan po pčelinju zajednicu taj rani razvitak postaje koban. Pčele su potrošile nepotrebno vecu kolicinu hrane, a i došlo je do trošenja pčela, jer kod prvog toplog dana pčela će izbacivati zahlaCene larve koje su uginule. U slušaju pojave takvog toplijeg vremena svi oni koji koriste utopljavajuci materijal za

košnice (koji se koristi bespotrebno i samo šteti pčeli) treba da sklone i omoguće priblitno izjednacavanje temperature. Ko ne upotrebljava utopljavajuci material, takoCe i oni koji ga koriste a izvadili su ga, treba da otvore pri dnu ili otvore na letima otvore maksimalno. Moje je mišljenje, pošto ja licno ne koristim šećer u pčelarstvu, i preporučujem da se stavi po jedan ram sa zatvorenim medom iznad ramova pološke da bi pčele imale rezervu i koji bi slutio za povećanje kolicine meda i sigurnosti u januaru. To uraditi po toplom danu što brte bez zavirivanja unutar pčelinje zajednice.

slučaju da se nema ram sa medom poteljno je staviti i mednu pogacu iznad pčelinjeg klubeta da bi se osiguralo sigurno prezimljavanje. U januaru izvršiti proveru pčelinje zajednice. Ove provere vršimo posmatrajuci pčelinju zajednicu spolja nikako otvarajuci i uznemiravati pčelu. Uzeti sa slušnog aparata za merenje pritiska slušalice sa crevom i crevo staviti kroz otvor leta a slušalice na uši, tada kucnemo u zid košnice i ako se cuje brujanje 3, 4 ,5 sekunde, a zatim prestane, to je znak da matičica ima i da pčelinja zajednica ima dovoljno hrane. Ako se u košnici cuje stalno brujanje kao šuštanje suvog lišca i kod kucanja poveća i ne prestaje to je dokaz da u pčelinjoj zajednici nešto nije u redu i da je potrebna pčelareva intervencija, da se utvrdi da li je zajednica bez matice ili hrane. Poteljno je zbog pčelara koji stavljaju cešljeve na otvore iste otvoriti i nekim tankim prutem izbaciti uginulu pčelu sa otvora ako je ima i

osloboditi prolaz pceli. Kada je topao dan u januaru i ako pcela brzo izlece i ulece u košnicu to je znak da je sa pcelinjom zajednicom sve u redu i da ce ista sacekati u punoj snazi prolece. Ako se još dogodi da ima maslacka pa unose polen to je dokaz da je sve u najboljem redu

FEBRUAR

Stize nam februar, kalendarski gledano je poslednji zimski mesec. Mada je vreme promenljivo, primecuje se povecanje dnevne temperature ali i nocne. Temperatura se krece od 15 pa do 22 stepena, sa vrlo malim padavinama, ali sa pojačanim vetrovima. Ali sunce greje nešto dute nego u januaru. Februar je mesec kada se javljaju prvi vesnici proleca. Pocinju prve visibabe i sa njima se javlja leska i maslacak. Pcele se mogu videti u velikom broju na leski kako marljivo sakupljaju nektar i polen, takoCe i na maslacku. Pcela je još u zimskom klubetu. Kada god se ukate toplije vreme, ona izlazi posecuje cvetnice, unosi polen i med. Unutar košnice postaju aktivnije, otvaraju medne poklopce po sredini gnezda, razmeštaju med, oslobačaju celije, poliraju ih i pripremaju matici za polaganje jaja. U februaru imamo po dva- tri rama sa leglom razlicitog uzrasta , cak se događa da pocinju i mlade da izlaze. To sve opet zavisi od spoljne temperature, jacine zajednice, starosti matice, kolicini meda i polena. Mnogo uslova mora biti ispunjeno da bi zajednica mogla da krene na vreme da funkcioniše. U tom periodu matica polate dnevno oko 200 jaja. Takvo leglo iziskuje odrtavanje konstantne temperat. od 35 stepeni, što dodatno iscrpljuje pcele i cini ih nedovoljno sposobnim za negovanje legla tokom proleca. Pcelinje klube pri niskim temperaturama pomera se na gore i tada koristi mednu kapu iznad legla. Ali cim je lep dan pcela pocinje prebacivanje meda sa bocnih ramova i lageruje iznad legla, tako da uvek odrtava kontrolu visine medne kape, jer pcela nece nikada napustiti svoje leglo i premestiti se na med po ceni da ugine. Utrošak meda povecava se i u toku meseca iznosi 2,5 do 4 kg prosečno za pcelinje drustvo.

Usled povecane potrošnje hrane, narocito polena, u debelom crevu pcela gomila se sve veca kolicina nesvarenih ostataka. Zbog toga pcele koriste i najkratkotrajnije otopljavanje u nekim danima, uglavnom oko podneva, za obletanje i pratnjenje debelog creva ili kroz otvor gornje ventilacije pojedine pcele izlaze da se ociste i na +8° C. Istovremeno one ciste košnicu, prenose sveti nektar, polen i vodu. Ukoliko ne postoje mogucnosti za obletanje i hrana nije dobrog kvaliteta mote se pojaviti i pratnjenje pcele po satonošama i satovima. Inace se smatra da ako je pcelinje društvo kvalitetno zazimljeno, sa dosta kvalitetne hrane i sa oko 20.000 pcela, ne treba ga dirati sve do pocetka vocne paše. U februaru treba ocistiti podnjace košnica, ako je podnjaca cista, to je znak da pcelinje društvo dobro zimuje i da se nalazi u dobrom stanju. Treba izvršiti kontrolu leta, jer se mote desiti da mrtve pcele zatvore leto. Pcelar treba cesto da obilazi pcelinjak, narocito kada je vreme suncano. Na osnovu obletanja pcela, vlage i osluškivanja pcelinjih društava on donosi zakljucak o njihovom stanju. Tople casove (10-12°) on koristi da obavi prvi

prolečni pregled, da na brzinu pogleda gnezda i otkrije uzroke eventualnih nedaca. Prema mogućnostima, pčelar odmah treba da pruži pomoć najugroženijim društvima. I zaista, svaka podnjaca nam priča o stanju u pčelinjem društvu. Po kolicini uginulih pčela na podnjaci znamo kako je društvo zimovalo. Ako ih je puno, to nam kazuje da je društvo imalo nepovoljne uslove zimovanja. Polotaj uginulih pčela nam kazuje i o polotaju klubeta u košnici, a kolicina i raspored otpalih mrvica voska, koje potiču od otklopljenih poklopaca sa sača govori nam o kolicini potrošene hrane i kretanju klubeta u košnici. Poletaljke i pod uprljan pčelinjim izmetom upozorava nas na moguću nozemozu. Na podu otkrivamo i eventualno prisustvo krecnog legla. Voda na podnjaci i pojava plesni kazuje o nedovoljnoj i nepravilnoj

ventilaciji. Po ponašanju pčela, a posebno po intenzitetu brujanja, cenimo ima li matice u društvu ili ne. Ako je podnjaca čista, sa vrlo malo ili nimalo mrtvih pčela, to nam kazuje da se radi o snatnoj i zdravoj pčelinjoj zajednici sa izratenim higijenskim ponašanjem. Kao što se vidi iz navedenog, podnjaca je knjiga za citanje. Ukoliko se sumnja na neko obolenje, uginule pčele treba skupiti (oko 50 komada) u papirne kesice (nikako ne u plastične), kesice numerisati prema košnicama i iste odneti u Veterinarski institut. Ovo se sve može videti isto i na ticanim podnjacama, poklopce medne na limu podnjace a pčele ispod gledajući kroz sito ili podizanjem tela. Pri pregledu, ako se ustanovilo da je pčela izbila na vrh medne kape, možemo dodati preko satonoša ram sa medom zatvorenim ili pogacu. Ovo se radi kad temperatura prečice preko 14° C, a još je bolje ako je preko 17° C. Tad se izvrši i prvi prolećni pregled legla i snage društva, a tu je prilika i da se uverimo koliko nam je bilo precizno "citanje podnjace". Broj posednutih ulica govori nam o snazi društva, kompaktnost i kolicina legla o kvalitetu matice, a ako su pčele na satonošama to nam kazuje da su potrošeni venci meda iznad legla i da smo blagovremeno dodali potrebnu hranu. Pri obavljanju ovih radnji, košnicu treba što krace drtati otvorenu da ne izazovemo prehladu legla, što može znatno usporiti razvoj. Tada pri pregledu već konstantujemo šta ćemo spojiti i koje i koliko zajednica nam je ostalo bez matice. Posle svih obavljenih poslova mirni dočekujemo mart koji nam stite.

MART

On je prelazni mesec iz zime u proleće. Normalne dnevne temperature su iznad nule i kreću se od 15 do 23 °C. Mart je prvi mesec proleća. Sa otopljanjem priroda počinje da se budi. Počinje da cveta sve veći broj medonosnog bilja leska, vrba iva, badem, šljiva, trešnja, višnja, i ostale medonosne voćke. Mada

su pčele još u klubetu, aktivnost pčelinjih društava se sve više povećava. Na srednjim satovima se vidi veliki broj mladih maljavih pčela, koje se postepeno uključuju u kućni rad. Oko legla pčele formiraju vence sa razrećenim medom, koji je potreban za pripremanje hrane larvama. Potrošnja u martu je oko 7 -9 kg. meda. Stare pčele sve više izleću da bi donele nektar, polen i vodu, a

mlade pcele vrše svoja prva zajednička obletanja u suncanim danima. Pcelari koji nisu ocistili podnjace u februaru to moraju uraditi sada i pomoci pcelama. Snaga pcelinjih

društava se odreCuje po broju satova pokrivenih pcelama. Kolicina legla i jaja odreCuje se po površini pokrivenoj leglom i jajima na svakom satu posebno.

Prema kolicini i izgledu legla sudi se i o kvalitetu matice. Ako u kosnici ima mnogo legla i radilicke celije pravilne to pokazuje da je matica dobra. Jaka pcelinja društva imaju po 4-5 celih satova sa leglom i jajima. Osirotelim društvima kao i pcelinjim društvima koja imaju matice trutuše ili pcele trutovke treba odmah dati maticu. Treba promeniti i matice koje dobro izgledaju, ali slabo polatu jaja i kolicina polotnih jaja ne odgovara kolicini pcela i hrane. U pcelinjem društvu mora biti 8-10 kg kvalitetnog meda u svako doba i 2-3 sata sa dobro ocuvanom pergom. U slucaju da nema hrane treba je dati društvu, jer ce inace ono izostati u razvoju. Ako imamo meda ocuvanog u magacinu najbolje je dati ram meda u zbeg košnice, a ako su nocu temperature preko 12°C mote se dati i sirup. Ako nemate reserve mede a noci su hladne onda dati pogacu. Ako poCemo od toga da je mart prvi prolecni mesec, da su dani sve duti i topliji, da je vegetacija krenula i da se time javlja i prva proletnja paša, posebno polenska, pcelinja društva su u punom razvojnom zamahu. Polenska paša je posebno vatna zato što bez polena nema ni pcelinjeg legla, što znaci da nema ni dovoljno reprodukcije pcela. Prema tome mart moramo prihvatiti kao najvatniji mesec u godini kojim pocinju ozbiljni radovi na pcelinjaku. Ako neke od tih radova ne izvršimo na vreme ili ih uopšte ne izvršimo, to mote biti kobno za neko pcelinje društvo. Polovinom meseca, ako dozvoljavaju vremenske prilike, krajnji ramovi sa medom se otklapaju viljuškom. To se radi brzo i ne otklapa se velika površina da ne bi izazvali grabet. Ovo je jedna od najboljih stimulativnih prihrana unutar košnice. Pcela ce takav med brzo preraditi i dati mladom leglu, ili ga rasporediti tamo gde je najpotrebnije. Pcelar, ako napravi grešku u martu, teško se mote ispraviti. Pojilo sa vodom, u zavisnosti od toga koji je sistem davanja vode, treba postaviti na osuncano mesto, podignuto od zemlje, da ne bi vodu zagaCivale razne tivotinjice koje bi dolazile na vodu. Bilo bi poteljno staviti u pocetku šecer u pojilicu, dok se ne priviknu pcele na istu. Veliku patnju kod pregleda treba obratiti na vlatnost košnice, ako je velika a ramovi bocni buCavi, iste treba izvaditi i zameniti. Perga ne sme biti buCava jer pcela mote dobiti majsku bolest. Ako imamo rezervne košnice motemo ih i zameniti, ako je velika vlaga u postojećim koje se trebaju osušiti i ocistiti. Pcelinje zajednice koje imaju dovoljno hrane, i to kvalitetne, u košnici ujednacenija su, brte se razvijaju i daju više meda. Otpornije su na bolesti i vitalnije su. Blagovremenim proširivanjem prostora kod povecane temperature omogucuje se unošenje i prerada nektara a da ne uticemo na blokadu matice kod zaleganja. Sada se i potpuno proširuje leto

da ne doCe do zagušenja prilikom izlaska i ulaska pcela. U martu matica povecava polaganje jaja tako da poloti cak do 500

dnevno. Pravovremeno izimljavanje pcelinjih društva podrazumeva

pravovremeni i detaljni pregled svih košnica na pcelinjaku, spajanje slabih sa

jacim društvima, ali voditi racuna na zdravstveno stanje slabih, ako se posumlja na krecno leglo ne spajati. Ako se primeti da je neko društvo obolelo od nozeme i da je isto kao takvo opasno za prenošenje zaraze isto treba uništiti. Svi se zavaravaju sa bolesnim da ga mogu izleciti to nikako ne pokušavati, jednostavnije je i bolje za pcelara uništavanje takvog društva. Opet apelujem na pcelare: nemojte koristiti antibiotike za lecenje pcela. Oni ne lece samo usporavaju razvoj bolesti, a mi cinimo nešto što je protiv svih kodeksa pcelarstva, unosimo svesno antibiotik u med. Pcele izletene iz polotениh jaja u drugoj polovini marta i pocetkom aprila ucestvuju u glavnoj bagremovoj paši. Sva zapatanja evidentirati u knjigu radi pracenja pcelinjih zajednica.

ZIMSKE ZALIHE HRANE

Mnogo ima napisanih tekstova naucnih ispitivanja dostignuca listajuci, I citajuci razna pisanja dolazi se do jedne konstatacije a to je da nema pravila za kolicinom hrane koja je to koja se potroši u toku zime Ja cu pokušati da prenesem neka mišljenja, ispitivanja, ali ne u opširnom smislu vec skracenom Zaliha, Kolicina, kvalitet i raspored hrane u zimskim uslovima imaju veliki uticaj na prezimljavanje. Što se tice potrošnje hrane tokom zime interesantan je zakljucak dr Gerhard Liebig, koji je izveo posle višegodišnjeg istraživanja i merenja, da on i pored velike upornosti, nije uspeo da pronade pravilo potrošnje hrane koje bi važila za sva društva. Potrošnja hrane je toliko razlicita, nevezano ni za jacinu ni za lokaciju društva, kao ni za kvalitet hrane ili pcela, da se ne može utvrditi nijedan aksiom kojeg bi se pcelari pridržavali. Zato što ni društva koja su slicna po snazi i drugim uocljivim parametrima nemaju istovetnu potrošnju. Pcele troše zimi onoliko hrane koliko im je neophodno, i to jaca društva troše mnogo manje po jednoj pceli nego slaba. Po nekim merenjima koja su trajala 145 dana, društvo mase 1kg prosečno troši dnevno po kilogramu pcela 50g meda, društvo od 2kg troši 30,5g meda, dok jaka društva sa više od 3kg pcela dnevno pojedu 25g meda po kilogramu pcela. Pa sve do pocetka marta zajednice utroše desetak kilograma hrane, tada dolazi do naglog razvoja legla, pa i potrošnja naglo raste. Dobro je znati da je najmanja potrošnja hrane pri spoljnoj temperaturi od oko 6stepeni. Mali potrošnju hrane direktno uzrokuje smanjeni metabolizam, koji je posledica odsustva legla. Kada društvo formira zimsko klube, gubici toplote se smanjuju 9 puta, a potreba za hranom je manja za 20-25 puta u odnosu na pokazatelje kod jedne pcele. Razmena materije i trošenje energije je 250-300 puta niža nego u aktivnom periodu. Možda baš u ovoj cinjenici leži tajna dugog života pcela u toku zime, jer smanjenje metabolizma i odsustvo gajenja legla drastico smanjuje iscrpljivanje pcela. Upravo zahvaljuci pauzi u odgajanju legla i sledstvenom umanjenom metabolizmu, pcele štede proteinske rezerve i narednog proleca imaju veliku inicijalnu sposobnost odgajanja odgovarajuće kolicine legla.

Ovaj tekst je napisan u skracenoj verziji korišćeno tekstova dosta autora
Ako želite to procitati opširnije Rodoljub Živadinovic je ovde dosta opširnije napisao

Ja vam preporučujem da procitate jer je dosta napisano I o sacu I gde više matica polaže jajašca, a I neke zablude o starosti saca

ZIMSKO-PROLECNA SMRTNOST

To je uginuce pcela jednog dela ili celog pcelinjeg društva iz razlicitih uzroka tokom zime ili s proleca. U nepovoljnim uslovima zimovanja zimsko prolecna smtnost se povecava. Tome doprinose : dugo trajanje hladnog vremena i nemogucnost izletanja pcela radi pražnjenja, slaba zaštita od vetrova, vlažno gnezdo, nedovoljne zalihe hrane, loša hrana (narocito medljikovac ili kristalizovan med), uznemiravanje od miševa i drugih životinja, obezmatičenost (gubitak matice) i dr. Tada je pomor na podu košnice veliki, a cesto uginu i cela društva. Još veca smrtnost, cak i svih društava u pcelinjaku, nastaje kada su uporedno s pobrojanim nepogodnostima postojali izvori neke zaraze (nozematozne spore). U takvim slucajevima umiranje pcela se nastavlja i posle poboljšanja vremena, tj. I posle prolecnog izletanja pcela radi pražnjenja.

Zimsko-prolecna smrtnost nanosi našim pcelarima velike štete ne samo zbog uginuca celih društava nego i zbog slabljenja još veceg broja društava cije pcele uginu u velikom broju. Neka istraživanja pokazuju da tokom dugih i hladnih zima u nekim krajevima prosecna smrtnost može dostici 12 %, a u pojedinim pcelinjacima cak 80-100 % sastava pcelinjih društava: Najveca zimsko-prolecna smrtnost (potpuno uginula društva), javljala se u pcelinjacima koji su bili zaraženi nozematozom i u kojima su pcele bile uzimljene na medljikinom medu, tamo gde nije bilo zaraze, nego samo medljikinog meda, smrtnost je dostizala 30-40 %, a gde nije bilo ni jednog ni drugog do 5 %. Prema približnom proračunu svake godine uginu usled zimsko-prolecne smrtnosti prosecno 5% do 10% pcelinjih društava, tj. Isto toliko koliko i od svih vrsta truleži. Zbog toga se zimsko prolecna smrtnost po znacaju svrstava kao drugi problem u pcelarstvu (prvi je trovanje pcela). Nemali broj pcelinjih društava oslabi ili cak uginu zbog uzimljavanja s nedovoljnim kolicinama meda ili zbog nepravilnog razmeštanja zaliha hrane u gnezdu.

Šta mi kao pcelari možemo uraditi da smanjimo taj procenat uginuca i ostanak pcelinjih zajednica prezimljenje , samo jedno da ostavimo dovoljno kolicinu meda kvalitetnog meda koji ce omoguciti pcelinjoj zajednici opstanak.

Ostavimo se sirupa preko cele godine, ostavimo se raznih eksperimenta koji su u startu osudili pcelu na propast.

ZELIMO LI ZDRAVU PCELU

Dvadeset I prvi vek, napredovanje tehnologije, žurba za brzom zaradom Ubrzani tempo života, tera coveka da se hrani kada stigne I da jede šta ima po mekdonaldsima, I raznim prodavnicama brze hrane, ne vodeći racuna o vitaminskoj hrani.i gojaznosti. Zbog takve hrane dolazi do bolesti coveka, Tako isto ako ne vodimo racuna o pceli isto se dogada bolest

COVEK je u vrhu piramide uzroka bolesti i svoje i bolesti pcela.

Uzrok svoje bolesti je neprirodna hrana,koju jede .

Neprirodna hrana coveku šteti, jednako kao što šteta nastaje svim uredajima I automobilima ako ne radimo sa njima kako je upustvom propisano. Ili ne poštuujemo upustvo o održavanju, jer je I covek živo bice kome treba pravilna ishrana , odmor, miran život bez stresa

UZROK BOLESTI PELA

Je neprirodna hrana plus mala moc pcelinjeg društva (nema sposobnost za borbu protiv bolesti). Razlog: loša matica i loši trutovi koji su odnegovani u režiji coveka bez meda i polena. Covek je preuzeo zanat od Prirode da proizvodi matice.

Rezultat toga su Bolesti, a Bolest valja lečiti lekovima!A lekovi ne lece, oni samo saniraju bolest. Ne lece uzrok, ali trajno truju vosak I zagaduju med. A uzrok je Covek- Pohlepan I priucen a ne doucen pcelar

Med ima više od 300 odbranbrenih supstanci od pcelinjih bolesti, a pcelar ga je pcelama oduzeo kao lek i proizveo stres, otvorivši vrata košnice za sve druge bolesti.

Polen takode ima više od 300 odbranbrenih supstanci od pcelinjih bolesti pcelar ga je pcelama oduzeo kao lek i proizveo stres, otvorivši vrata košnice za sve bolesti.

Vosak isto ima više od 300 odbrambrenih supstancu, a kada je zapušten I stari zatrovan,izvor je opasnih pcelinjih bolesti I izaziva stress.

Covek je umesto MEDA dao pcelama šećer-razarac metbolizma, umesto polena dao je sojino brašno, mleko u prahu, jaja u prahu, surutku, obrano mleko, urdu i pretvorio pcelu u tele i jagnje, a pcela je starija od teleta punih stotinu miliona godina. Šećer je nužno zlo koje treba maksimalno izbegavati, ali u slucaju gladi mora se dodati, alit u glad nesme izazvati pcelar. Polen to je motorna snaga pcele bez koga nema zdravlja I razvitka

Obrazovan pcelar je filozof - Bogu slican

Starogrčki lekar Hipokrat je pre 2.500 godina rekao: "Lekar filozof je Bogu slican". U doba Hipokrata filozofija, religija i medicina su bile jedno telo. Jedan covek je imao u sebi sva ta znanja i on je lecio. To važi i za pcelara. I pcelar je filozof i, Bogu slican. I on treba da ima znanja i dušu.

A on ako je bez duše. Umesto da ostavi pcelama Bogom odredenu kolicinu meda i polena kao hranu i lek, on im daje injekcije, u poslednje vreme vitamine neispitane (šecerne pogace) i vrši operaciju (oduzima med i polen),

daje tablete hemije i ne menja staro sace.

Da li je moguca druga varijanta? Moguca je! Lekar filozof Bogu slican je lekar homeopatske medicine ima visoku etiku i duhovnost i leci ne samo telo, vec istovremeno i dušu. I pcelar ako ima visoku etiku i dušu oduzima od pcela samo višak meda i polena, a pcelama ostavlja koliko je Bog odredio, a nauka utvrdila - ne manje od 15 kg meda i 4,5 kg cvetnog praška. Jer, samo med i cvetni prah su hrana i lek za pcelinje društvo. Sve drugo je bolest za pcelinju zajednicu.

Obrazovan pcelar poseduje znanje o biomedicinskim vrednostima meda i cvetnog praška kao hrane, a ako ima i dušu - ima i zdrave pcele.

Pcelari bez zadovoljavajuceg pcelarskog obrazovanja prepušteni sami sebi, a naivno verujuci uciteljima - sa pcelarskih tribina, formirali su kompleks da ne valjaju rojne matice, suprotno prirodi pcele koja vec 160 miliona godina specijalizira zanat uzgojivaca matica, te da ne valjaju matice iz prinude, da su matice uzgojene po metodi Henry Aleja, Milera, Hopkinsa, i drugih manje vredne od onih koje oni proizvode po postupke Dulitla, odnosno prenosom larve iz majcine utrobe u praznu kolevku (veštacki maticnjak). I to su im ucitelji toliko iskomplikovali I zakomplikovali, da su i ucenim pcelarima nametnuli kompleks manje vrednosti njihovih matica.

Takav kompleks sam imao godinama kupovao matice od renomiranih proizvođača placao, isprobavao ali nisam došao do nikakvih nekih velikih razlika radom sa tim zajednicama u kojima su takve matice. Jesu kupljene selektivne a dali jesu I to je relativno Sve su one, istina, bile osrednje krupnoce, lagano se po sacu kretale, ali su sve bez izuzetka slabo razvijale leglo i pcele ih zamenjivale, što upucuje na sumnju da larve, nisu u optimalnim uslovima režima mikroklimе odnegovane kako valja, tj. da su uzgajane u slabašnim uzgajivackim društvima koja nisu mogla obezbediti optimalnu ishranu u periodu stadijuma larvi, niti optimalnu mikroklimu u gnezdu u periodu stadijuma lutke, kao što ni šaka pcela u oplodnjaku nije mogla pružiti matici optimalnu ishranu i mikroklimu, pa kao takve nisu bile u stanju da polete, bez sposobnosti da se u vazduhu duže zadrže i bez fizickih mogucnosti da potraže trutove, pa su stoga ostale nedovoljno osemenjene, i pcele ih brzo zamenile. I gle, cuda! Uzgajivaci matica za neuspeli prihvati takvih - nedovršeni matica od strane pcelinje zajednice, krivnju svaljuju na pcelara koji ih je kupio, Ne može Jenterov i Nikon aparat zameniti 160 miliona godina brušen pcelinji

aparati koji se zovu Pcelinje zajednice Ali ja sam kupovao te matice I dalje ih kupujem da bi obnovio krv na svom pcelinjaku, drugog izbora nemam, to isto važi za sve pcelare

Obrazovan pcelar zna da se pcelinje klube u duplji živog drveta, po zakonima Prirode, neprestano pomera nagore, i samo na novom sacu, u samo nove celije matica polaže jaja, a u prošlogodišnje - radilice odlažu i lageruju med - iznad. Oko otvorenog legla i jaja, u nove celije pcele odlažu polen. Staro sace napuštaju i, prepuštaju ga moljcu, a mravi u mravinjaku nastanjenom u dnu šupljine odnose mrvice koje je napustio moljac. I sve tri vrste su zdrave, zadovoljne i srećne. Kakvo im sace i hranu nudi covek-pcelar u košnicama i kada ga menja? Odgovor na to dobijamo svake zime pod zajedničkim imeniteljom: uginulo 10-28-57-120-društava . Sace menjati svake godine od 25% do 30% novo uradeno sace u pcelinjoj zajednici je zdravo sace.

Obrazovan pcelar zna da se u Prirodi pcele roje u najpovoljnijem periodu godine, kada u staništu nastane izobilja hrane, izobilje mladih pcela i pcela izletnica, kada je tesno u gnezdu i kada su pcele bez posla. Obrazovan pcelar zna i ostale uslove koji obezbeđuju kvalitetnu

maticu“. „To su:

Kvalitet i kolicina hrane,
kvalitet

uzgojnog materijala, uticaj broja dodatih maticnjaka, uticaj težina jajeta, uticaj uzrasta larve sposobnost higijenskog i negovateljskog ponašanja, roditeljska društva daju kvalitetne matice, Karnika je najbolja pcela na svetu, a pcela ubica pretil našem pcelarstvu. Zbog ne-informisanosti uzgajivaca matica takve posledice mogu nastati neodgovornim uvozom matica sa strane.

OSNOVNA PRAVILA RADA SA PCELAMA

Nega pcela sastoji se u stvaranju uslova za razvoj društva, za odgajanje što boljeg legla i za ostvarenje što veće produkcije meda I voska , pri cemu se vodi racuna o biološkim osobinama svake zajednice (društva) Pravilno gajenje pcela iziskuje od pcelara da u svakom trenutku, momentu poznaje stanje društva. To stanje se vodi u sveskama I to tacno I pri svakom pregledu, upisuju se sve promene I stanje. Pregledi mogu biti

Osnovni I delimični.

Osnovni pregledi imaju za cilj da se ucini opšta I detaljna ocena stanja društva-njegova snaga, kolicina I kvalitet hrane, stanje legla I pcele, kvalitet matice, I dr

U toku pcelarske sezone otprilike potrebno je izvršiti 5 osnovnih pregleda

Glavni prolečni pregled

Pregled pred početak glavne paše

Pregled pri postavljanju nastavaka

Pregled posle završetka glavne paše

Jesenji pregled pre uzimljenja

Taj broj će se menjati u zavisnosti od broja paša I isti uvećavati za broj paša
Repica, bagrem, lipa, suncokret.

Delimični pregledi se obavljaju tokom cele godine, kad god se želi utvrditi neko stanje u životu pcela i daim se ukaže blagovremena pomoc. Takvi su pregledi radi cišćenja podnjaca, zamene matice, stavljanje satnih osnova za gradnju, posticajno prihranjivanje stavljanje rama meda u zbeg, uzimanje ramova stvaranje novih zajednica, zaštita pcela od varoe, svako svojim načinom koji izabere ali efikasnim.

Osnovni pregledi se obavljaju po tihom, sunčanom vremenu kada temperature vazduha nije manja od 13 do 15 s/c Delimični pregledi mogu se vršiti I na nižim temperaturama od 8 do 10 s/c Preglede ne treba obavljati po lošem vetrovitom, kišovitom vremenu jer su pcele tada jako razdražljive I ubadaju. Treba izbegavati nepotrebne preglede, jer svako otkrivanje gnezda ometa normalnu aktivnost pcela i smanjuje njihovu produktivnost.

Prilikom pregleda pcela pcelar treba da stoji iza košnice, a ne ispred leta I da ometa izletanje I uletanje pcela u košnicu. Tom prilikom pcelar koristi sledeće pribore

Pcelarsku kapu

Nož za otvaranje košnice

Cetku za skidanje pcela

Pcelarsku svesku sa olovkom

Pcelar treba da je obucen u laganu odeću svetlu pamučnu, tamna I dlakava odeća razdražuje pcelu, Sada ima radni kombinezoni svelte boje I pcelarske rukavice

Telo I odeća pcelara treba da su čisti da nisu parfemom prskani, a I da nije pcelar znojav.

Preglad se obavlja laganim pokretima nikako naglim.

Pre početka rada uduvati dva tri dima ekološka kroz leto zatim obavezno stati iza košnice skinuti krov uduvati dima da pcela side niže dole zatim se vadi jedan sat I vrši dalji pregled bez velikog vadenja ramova pored košnica, mogu se vaditi ali za to treba sanduce u koje će se stavljati ramovi sa medom. Kod vadenja okvir ušice se odlepe nožem zatim se vade sa obe ruke držeći za ušice I vodi se racuna da ne udara u zidove I da se ne nagnju jer ako ima svežeg nektara prosipace se a to je reskir za tudicu. Ram držati iznad košnice, prilikom pregleda upotrebljavati što manje dima, da može mirnije da se radi. Raditi samo planski I sav posao koji se uradi upisuje se u beležnicu da bi se imalo uvida. Kod obeležavanja matice obavezno u svesku kod tog datuma obeležiti u beležnicu boju koja je na matici. Brz pregled I efikasan je uspeh za pcelara jer neće doći do grabeži.

Pre svakog pregleda treba znati šta ce se raditi, ne otvarati košnicu bez potrebe
pozdrav

GLAVNI PROLECNI PREGLED

Kada obaviti glavni prolecni pregled ?Dali se može tacno odrediti, sva ta pitanja se postavljaju kod odredivanja, vremenskog pocetka pregleda, jer veliki uticaj imaju vremenske prilike.koje su pratile zimovanje pcela, i prezimljavanje istih.

Ako je išlo sve svojim i normalnim tokom vreme za glavni pregled uzecemo da to bude vreme krajem marta ili pocetkom aprila, po tihom suncanom danu kada je spoljna temperatura iznad 16s/c dan kakav se samo poželeti može, Dan koji ce odgovarati pceli i pregledacu pcelaru.

Cilj ovog pregleda je da se oceni snaga i zdravstveno stanje pcelinjih zajednica, prisustvo i kvalitet matica, velicina kolicina i položaj legla, rezerva hrane i položaj pcelinjeg gnezda. Zapamtite uvek prvo se pregledaju slabe pcelinje zajednice (zapažena prilikom spoljašnjeg informativnog pregleda) kojima treba hitno pružiti pomoc ili ih ukloniti iz košnice.

Prvo treba da znamo da treba da podelimo pšelinje zajednice na Jake Srednje i Slabe.

Ja jaka društva smatram da su ta koja u tom periodu pokriva pšela 8 ramova satova

Srednja su ona koja pokrivaju 6 rama sata

Slaba društva su ispod tih mere ispod 5 rama satova

Kako maticu ocenjujem po jacini pcelinje zajednice i po kolicini legla i izgledu legla.

Matica je dobra ako je leglo kompaktno sa jajašcima u svakoj radilickoj celiji i bez trutovskog legla.

Ako mi matica stara sa sjajnim telom bez dlacica,sa izlizanim krilima i ozledenim nogama, ako postoji mogucnost treba je zameniti drugom mladom i boljom maticom iz rezerve, Tu postoje dva nacina dodavanjem matice u kavezu koji ja nacin izbegavam zbog sigurnosti prijema.

Ja se opredeljujem dodavanjem pomocnog društva i to preko osnovnog iz koga je uzeta matica stavi se novina a osnovno se isflita rastvorenim povidonom i pospe mlevenim šecerom zatim odozgo stavi telo i u njemu pomocno društvo sa maticom koje se isto isflita povidonom i pospe šecerom kada pregrizu papir oba ce se spojiti i postace jedna celina.

Kada na sacu nema legla, a pcele mirne a matica prisutna, valja ih prihraniti odozgo ram meda, ako i posle toga ne polaže i dalje najbolje je ja to odnesem dalje isflitam povidonom sitnim šecerom nadimim istresem je ona lepo ode u susednu košnicu i sve je u redu Ja odredujem kolicinu meda po površini saca ispunjenog medom otprilike DB ram ima oko 3,5 kg meda, pri tom pregledu trebalo bi imati bar 8 kg meda dobrog kvaliteta i 2, 3 rama perge ako nema

mora se dodati iz drugih zdravih ali uvek fajtalica pored vas sa razblaženim povidonom isflita se i doda.

Odnos između jacin pcelinjeg društva i velicine gnezda ima značaj veliki za brz razvoj sa proleca

Ukoliko je gnezdo prepuno pcela treba ga proširiti sve zajednice pratiti i stvarati im uslova za brz razvitak do glavne paše, tu smo mi koji taj posao treba da odradimo i ne prepustamo slučaju jer za jacinu i pripremu za snagu zajednice pcelar je glavni

GNEZDO PCELINJE

Pcela medonosna može da opstane i da se normalno razvija samo u skloništu koje pcelinjoj zajednici obezbeđuje zaštitu od nepovoljnih uticaja kiše vetra hladnoce prekomernog zagrevanja, kao i zaštitu od različitih neprijatelja koji se pojavljuju.

U prirodi pcele zasnivaju svoja društva u šupljinama drveca, pecinama raznim šupljinama a najmanje u samoj zemlji čak retko.

Nezaštićeno pcelinje gnezdo u slobodnom prostoru na granama drveca veoma retko gradi i u takvom gnezdu razvija se slabo društvo, koje tu živi samo krace vremeu toku leta, a zatim ga napuštai takva društva ne mogu da opstanu da prezime jer su ista ne zaštićena.

Kada pcelar želi da gaji pcele on izrađuje kucice košnice različitih tipova i namena ali sve u cilju da u njih smesti pcelinju zajednicu ili zajednice koje ce se u iste nastaniti

O tipu košnice necu ovde pisati jer tu ima mnogo različitih mišljenja, o izgledu košnice

Ali iste imaju jednu svrhu da u njima zajednica izgrađuje svoje gnezdo na jedan isti način

Od izvesnog broja vertikalnih međusobno paralelnih dvostranih satova množtvom celija

U novije vreme čak ima košnica sa ukrštanjem saca, koje su još u uspešno početnoj fazi ali uspešnim prezimljivanjem, vreme ce pokazati o ispravnosti i ekonomičnosti istih.

Razmak između saca (širina prolaza) je od 10 do 12 mm, a debljina oko 25mm Položaj saca u gnezdu pcela koja živi u prirodi može biti različit i nepravilan, pri čemu satovi mogu biti neparalelni i iskrivljeni i razmaci različiti.

Za izradu saca od kojeg se sastoji pcelinje gnezdo neophodni su sledeći uslovi: Jaka društva sa mnogo mladih pcela, izvori nektara i polenovog cvetnog praha temperatura od približno 35-36 °C i slobodno mesto za gradnju.

Pcele ne grade ako su ostale bez matice, a kada se pripremaju za rojenje, grade slabo.

Uvek pomenutim uslovima voštana žlezda kod pcele dosta je razvijena i ljudi dosta voska

Pcele uvek grade sace odozgo pa na dole, pri cemu se mnogo njih okupe pa obrazuju visece klube lanac, drzeci se nogama jedna na drugu.

Pcele mešaju voštane pločice s pljuvackom i služeci se vilicama oblikuju od njih male komadice, od kojih izraduju sace.

1)zgradnja saca ne pocinje na jednom mestu vec na više, pcele najpre izrade male zapercice jezicke koji se postepeno uvecavaju i sve to uklopi u jedan jedinstven sat.

U povoljnim uslovima gde ima svih preduslova pcelinja zajednica može da za 24 casa izradi saca težine 200gr Najintezivnija gradnja je nocu, a najbrže grade prirodni jaki pcelinji rojevi

Satovi se sastoje od dva reda celija, cija dna od tankog voska sacinjavaju takozvani pregradni zid (srednji) Pcele na satu grade više vrsta celija radilacke, trutovske maticne,

A ima na krajevima satova i ivicne

Najviše ima radilickih celija, a znatno manje trutovskihOve celije imaju oblik šestougaonih prizmi.

Radilacke celije služe za odgajanje pcela radilica i za skladištenje meda i polenovog praha koji ce pcele konzervirati i od istog proizvesti pergu.

Iste celije mogu služiti i za odgajanje trutova ali to samo u pcelinjim zajednicama koje ostanu bez matice,ili ima matica trutuša kao takve kasnije se ne mogu koristiti.

Sada ima raznih komentara koji treba biti horizontalni precnik celija 4,9 do 5,4 I dubinom od 10 do12mm kada se u njima odgaja leglo sada neznam koji komentar da dam koji precnik treba koristiti ja koristim momentalno tvrdo valjane 4,9 i toplo livene precnika 5,2 mm nemam stav koje su bolje dobre su mi i jedne i druge.

Medne celije su nešto dublje i grade se ukoso naviše 20* na taj nacin satovi imaju debljinu 25mm a razmak izmedu dva susedna sata 12 13 mm

Svaki sat standardnog DB okvira ima od 8000 do 9000 celija sace sa medom može dostici debljinu sada sve zavisi od nacina ko kako radi od 27 do 37 mm Trutovske celije vecinom pcele grade u doljnjem delu, sa strane po uglovima saca,

Izmedu trutovskih i radilickih postoje prelazne celije koje služe da povežu šire trutovske i uže radilicke celije

Ivicne celije imaju nepravilan oblik cak i petougaoni

Maticne celije maticnjaci su privremenog karaktera one mogu biti rojevne i neredovne,

Rojevne redovno grade na perifernim delovima satova, i to u vreme kada se pripremaju za rojenje, a neredovne samo kada iznenada izgube maticu, tada grade maticnjake na sredinu sata preuređenim vec postojecih radilickih celija. Maticnjaci su po obliku na žir veci su dugi od 25 do 30 mm a imaju i jace zidove

Za maticnu celiju utroši se toliko voska koliko je potrebno za otprilike od 120 do 150 radilickih celija.

Za izradu maticnjaka koristi se stari vosak i zato kada ih pogledamo zapažamo da su tamnije boje, nekada posle izlaska matice pcele ruše maticnjak do osnove.

Posle punjenja celija medom i po završetku ishrane radilickih i trutovskih larvi pcele zatvaraju celije sa mednim poklopcima od čistog voska, a celije sa leglom poklopcima sa voskom i primesama polena.

Ti su poklopci radilicki malo ispupчени, ako su jako ispupчени to je pokazatelj da se u njima razvija trutovsko leglo.

U novom gnezdu koje obrazujemo i kada je matica sparena pcele najpreizraduju radilicke celije i tek kada ih izrade u dovoljnim količinama prelaze na izradu trutovskih celija. Kada imaju mladu sparenu kvalitetnu maticu rojevi skoro i ne grade trutovske celije.

Sveže izradeno sace je blede žuto, a kasnije sve tamnije što se može objasniti oksidacijom i dospevanjem polena na njega, sa vremenom sace potamni, usled odgajanja legla. Svaka pcela stasala, izlazi iz radilicke celije, ostavljajući u celiji sace svoju košuljicu, koju je ona sama danima tkala. Ta košuljica trajno ostaje u unutrašnjosti celije i celija je za debljinu te tkanine trajno smanjena. Zatim ostaje izmet larvi. Pcele svakako očiste prljavštinu koja se nade u celiji, propolišu zatim tankim filmom propolisa a zatim matica zaleže novo jaje. Ponovo rodena celija izlazi iz svoje celije, ostavljajući svoju košuljicu u unutrašnjosti celije. Sace normalno menja boju od povećanja izlaska.

I povećanja broja košuljica u celijama plodišnog sace da nema košuljica nebi bilo ni otpada prilikom topljenja satnih osnova iz plodišta. Trebalo bi odmah da se ogradi da je ovo sace za polaganje jajašca i uvećanje zajednice i da nebi trebalo da se koristi za skladištenje meda koji će biti kasnije vrcan za ishranu. Za te namene sace mora biti svetle boje, ja znam da nema istomišljenika za ovo, ali ipak jedno su celije za med a drugo je za radanje pcela.

DRUGO PROŠIRIVANJE LEGLA

Kod jakih pcelinjih zajednica prilikom oduzimanja ramova sa medom i polenom već je urađen način posticanja i ubrzanja pcelinjih zajednica u razvitku izvršeno je veliko potsticajno razvijanje, ovim zajednicama dodaju se satne osnove u ramovima, na ovaj način se pruža mogućnost nastavljanja burnog razvoja u celini i obezbeđuje dovoljan prostor za unos nektara i polena, a pre svega za intenzivno zaleganje matice.

Ta dva nova rama koja ćemo dodati zaposlice skoro svaku jedinku unutar košnice.

Takođe na ovaj način omogućavamo jakim društvima i dobroj matici da na 15 dana pred bagremovu pašu bude 6-7-8 pa i više ramova sa leglom. Veliko proširivanje se vrši u vremenu procvetavanja kasnih šljiva i ranih jabuka.

Pri unošenju ovih ramova treba biti obazriv i raditi sa velikom oprežnošću. Oni se neće dodati ako se proceni da u košnici ima dovoljno prostora za rad matice, u tom slučaju ovaj posao se odlaže za kasnije.

Dodavanje ramova sa satnim osnovama je obavezan I nužan posao, koji se mora raditi svake godine, ne samo zbog proširenje legla vec I radi zamene starog saca novim. Jer novo sace po meni je jedan od uslova za normalan rad I razvoj pcelinje zajednice.

Pošto u jakim pcelinjim zajednicama sada imamo po šest I više ramova legla jedan ram sa satnom osnovom postavice u sredinu legla , a drugi ram na kraj legla do cvetnog praha. Ovo razbijanje homogenog legla opravdano je samo u slucaju stabilnih vremenskim uslovima, prognoziranih za narednu sedmicu, unošenjem satnih osnova iste treba poprskati sirupom radi bržeg pocetka izrade istih. Moje je mišljenje da zamenu starog saca sa novim treba uraditi u zajednicu komplet svake trece godine zatvoriti krug.

Bitno je napomenuti ako želimo da pcele pravilno izvuku sace bez neravnina moramo stavljati satne pored ramova koji su pravilno izvuceni.

Velikim proširenjem plodišta izvadice dva rama sa medom koja cemo staviti u medišni deo koji može još stajeti ispod plodišnog dela, na ovaj nacin povecavamo rezervu meda u medišnom prostoru, kod proširenja odmah sada to radimo I na pomocna društva I na nukleuse jar je potrebna zamena starog za novo I zapošljavanje svih struktura pcela. U slucaju ako se nade društvo neko bez matice istom treba dodati maticu na neki nacin koji je ranije napisan u dodavanju I spajanju zajednica. Uporedo sa proširivanjem može se I okrenuti nekoliko rama sa leglom za 180* to je sada neprirodan I nenormalan uslov med je došao ispred a leglo iza, pošto pcela ne trpi med ispred legla prenosice ga iza a matica ce zalegati pripremljene celije ispred na prednjoj strain gde ce leglo biti bliže svežem vazduhu. Ubrzano prenošenje meda sa prednje na zadnju stranu matica se dodatno motiviše za brže zaleganje Tako se iz nenormalnog stanja dovodi pcelinja zajednica u normalnu homogenizaciju. Svi do sada izloženi postupci imaju za cilj da rad društva u celini bude kontinuiran, jer samo kontinuitet omogucava maksimalnu pripremu pcelinje zajednice za unos bagremovog meda. Na osnovu svih podataka ,stanja situacije pcelar određuje koje ce mu zajednice biti proizvodne a koje pomocne. Kada se dobro radi na pcelinjaku I obraca velika pažnja pceli ne prave kiksevi I greške

I koje zajednice imaju 6 I više rama legla da bi na 12 13 14 dan pred bagremovu pašu dostigla I maksimalni razvoj . Prve snažne mocne jake zdrave izletnice koje donose nectar pollen I vodu postace samo one pcele koje su u fazi razvoja, od 1 do 21 dana, izlegle 15 - 20 dana pred bagremovu pašu.

KAPACITET KOSNICE I BROJ CELIJA

Mnogo pitanja koliko legla za ovu košnicu koliko za onu ovde cemo se osvrnuti na broj celija koji zadovoljava jednu dobru pcelinju zajednicu.

Na 1sm kvadratnom saca ima 8 celija radilickih sa obe strane Uzima se da je površina sata jednaka površini okvira, racunato prema unutrašnjim merama. Tako se zapremine plodišta košnice sa 10 okvira uzecemo

AŽ 25*40 sm= 1000sm kvadratna po okviru zatim 1000 pomnožimo sa 8 dobićemo 8000 celija po ramu date dimenzije. sada ćemo pomnožiti sa 10 i dobićemo 80000 celija u plodišnom delu. Smatra se da je zapremina od 80.000 dovoljna za smeštaj hrane i legla jednog normalnog pcelinjeg društva. Pri uzimljenju ne treba smanjivati ovu zapreminu stavljanjem pregradne daske koju ćemo pomerati.

U proleće ova zapremina je dovoljna za razvitak pcelinje zajednice da dočeka glavnu pašu. Pre glavne paše ova zajednica se proširuje dodavanjem medišta ili polu medišta za lagerovanje meda

Plodište Dadan Blatove košnice sa 10 okvira ima 90.700 radilickih celija

Plodište Langstrutove- Rutove košnice ima zapreminu od 69.000 radilickih celija

Koji je najoptimalniji broj pcela za jednu pašu zavisi od dužine paše i količine nektara

Na osnovu ova tri podatka ovih košnica možemo zaključiti koliki nam je broj ramova legla potreban za ulazak u neku pašu

DB 90.700

AŽ 80.000

LR 69. 000

Ovo je broj celija po plodišnom telu košnica i to su sve sa 10 okvira

Sada možemo sami da izvučemo zaključak koliko kojih ramova legla ako DB 6 LR 8 AŽ 7 to je neka proporcija

RAZVOJ PCELA I SUZBIJANJE ROJENJA

Larva pcele je stadijum u razvoju medonosne pcele kojim zapocinje postembrionski razvoj. Posle polaganja jajašca od strane matice larva se izleže posle tri dana, u celiji sace. Tek izležena larva je sitan crvic biserno bele boje, dug 1,5mm i težak 0,3mg. Ona leži na dnu celije okružena hranom koju dobija od pcela-hraniteljica, vršeci kružne pokrete. Obilno hranjene larve rastu veoma brzo. Tako larve matice za 5-5,5 dana do poklapanja celija dostignu težinu do 340mg a larve trutova posle 7 dana- oko 360mg a larva pcele radilice posle 6 dana- 145mg

Larve iz kojih će se razviti pcele radilice dobijaju tokom prvog dana samo mlec, a kasnije i siromašniju hranu-kašicu od meda i cvetnog praha.

Larve iz kojih će se izvesti razviti matice za svo vreme ishrane dobijaju samo mlec.

Dok se hrane, velicina i težina larvi se povećava i one u svom telu nagomilavaju mnogo rezervne hrane. Njihov telesni omotac, međutim ne raste i zbog toga ga one zbacuju- presvlace se sa vremena na vreme ukupno 4 puta. Neposredno pred presvlacenje one prestanu da se hrane, a njihova hitinska pokožica dobija mat boju. Ubrzo posle toga stara pokožica se raspukne i iz nje izade narasla larva s novom hitinskom pokožicom. Presvlacenje traje oko 30

min. Za to vreme larve su slabo pokretne i malo se hrane. Zbacena košuljica ostaje u celiji.

Dok se hrane, larve se ne oslobadaju nagomilanog crevnog sadržaja, već se oslobadaju posle završetka ishrane- petog šestog ili sedmog dana života, zavisi od fome pcela. Pošto prestanu da se hrane, one ispredaju sebi cahuru i ispruže se po dužini celije s glavom prema otvoru koji zatim pcele zatvore poklopcem. Kod matica celije bivaju zatvorene poklopljene nešto ranije.

U periodu ispružene larve u njenom telu se odigravaju velike promene kao preobražaj njenih organa u organe buduće pcele-krila, noge, pipcii dr
Ovaj period traje kod maticnih larvi dva dana kod radilickih tri a kod trutovskih cetri dana Zatim larve prelaze u lutke.

RAZVITAK ZAJEDNICE

Kako godine prolaze, svake naredne dolazi prolece, sa istom dilemom kod pcelara kako svoje pcelinje zajednice pripremiti u narednom periodu. Postoji veliki problem, ni jedna zima nije protekla isto, tako da ne postoji ustaljeni šablon po kome treba raditi. Znanje pcelara tu dolazi u prvi plan . Na osnovu pravilne procene, do koje se teško dolazi bez odgovarajućeg iskustva, uz korišćenje svog znanja o biologiji pcela, pcelar može i mora pronaci najbolje rešenje za pomoc svojim društvima u brzom i efikasnom prolecnom razvoju. Uspešan pcelar uspeva da 60 do 80% svojih društava optimalno razvije, tako što ce njihov maksimalan razvoj tempirati u vreme samog pocetka bagremove paše, što ce jedino dati prave efekte. Nemojmo se zavaravati da ce nam od koristi biti samo praksa. Ne. Mora se pratiti nauka knjiga, kada i koliko dana pre paše poceti sa razvojem. Do istih saznanja možete doci i iz iskustva, ali ce vam za to biti potrebna najmanje dva -tri života ili niz dugih razgovora saiskusnim pcelarima, a to je ogromno potrošeno vreme sa malim ucinkom. Optimalni period se izracunava s obzirom na životni vek pcele i datum nastupanja glavne paše. Pcele koje su se izlegle na 35 dana pre pocetka glavne paše uginu vec na samom njenom pocetku. Prakticno, znacaj za medobranje imaju samo one pcele koje ce raditi 5 dana njenog pocetka. To su pcele koje su se izlegle na 30 dana pre pocetka same paše. One ce se izlesti kada je matica položila jajašca 51 dan pre pocetka paše (21 dan traje period do izleganja) i to ce biti najraniji period izležene pcele za glavnu pašu.

Tako se može izracunati vreme polaganja jaja i izleganje pcele koja ce ucestvovati u prvih pet dana glavne paše.

Pcele koje se izlegu na 8 dana pre kraja glavne paše ukljucuju se 4 dana na sakupljanju i primanju nektara što znaci da ce raditi 5 dana pre završetka paše. Jaja za ove pcele treba da budu položena na 29dana (8+21) pre kraja glavne paše.

To su poslednje pcele koje ce ucestvovati poslednjih 5 dana u glavnoj paši.

Na taj način se utvrđuju dva datuma između kojih treba proizvesti najviše pčela koje će učestvovati u medobranju na glavnoj paši. Taj period se naziva optimalni period umnožavanja legla.

On počinje na 51 dan pre početka i završava se na 29 dana pre završetka glavne paše.

Optimalni period umnožavanja legla nije isti za različite reone. Tamo gde glavna paša počinje rano, bagrem priprema društva pa treba da započne rano u proleće. Kod kasnih paša kao livadska tada društva mogu i sama da se pripreme bez učešća pčelara.

U reonima gde se javljaju dve ili tri paše, priprema pčelinje zajednice počinje rano za bagrem ali zajednice se moraju održati u snazi, a da ne dode do rojbe da bi se iskoristile iste. U mom području bagrem počinje obično 6. maja, tako da svaka pčela od 10. marta koja se izleži učestvuje u bagremovoj paši. Mnogo ran početak razvoja i riskantan zbog varljivog marta i naglih zahlađenja.

Kada znamo sve ovo što je gore napisano sada sagledavamo realno stanje na pčelinjaku.

Pregledom fioka ispod mrežastih podnjaca i samim pregledom podnjaca stice se uvid u uspešnost zimovanja. Pčelinje zajednice koje su uginule, njihove košnice ukloniti sa pčelinjaka pre prvih izleta pčela. Uzorke mrtvih pčela treba odneti na analizu u najbliži Veterinarski institut. Ako je uzrok uginuća nepravilni rad pčelara, sva oprema, zajedno sa ramovima i zalihama hrane, može se koristiti i kod drugih zajednica. Ako je uzrok uginuća bolest, oprema se mora kvalitetno dezinfikovati, a ostali zaraženi materijal adekvatno sanirati u zavisnosti od koje je su bolesti zajednice uginule. Za svaku bolest postoji pravilo kako se sanira, a za američku trulež zakon koji se mora poštovati.

Iskusni profesionalni pčelari će ranije primetiti kakvo je stanje u kojoj košnici. Ali prvog lepog sunčanog dana treba uraditi detaljni, ali brzi pregled zajednice i ustanoviti činjenično stanje, količinu pčela, meda, perge. Ako u košnicama ima dovoljno hrane, mislim na zalihi meda od najmanje 10 kg, uz dovoljne zalihe perge. U jesen gde polena ima u izobilju, gde su obezbeđene i bogate zalihe perge. Perga je, verovali ili ne, glavni faktor koji kontroliše zdravlje pčela. Dokazano je da obilne zalihe perge u proleće sprecavaju razvoj mnogih bolesti, kao što su nozemoza, evropska trulež, pa čak i američka trulež legla. Pošto smo već prinudeni da pčelarimo sa varom, treba naglasiti da će se pri istoj zaraženosti varoom, mnogo bolje ponašati pčelinje zajednice koje imaju bogate zalihe perge.

Naravno, zimskim tretmanom protiv varoe (oksalna kiselina) trebalo je broj varoa svesti na dozvoljeni maksimum.

Iz prethodnog pisanja da se videti kada početi sa razvojem, stanje jacinu zajednice, procenat prezimelih zajednica, količina hrane.

Kako razviti zajednice

Ako sagledamo sve naučne podatke i praktična iskustva, možemo da zaključimo da je cilj prolećnog razvoja tempiranje maksimalnog razvoja pčela

baš na dan početka paše. To je vrlo često nedostižan cilj, iz više razloga. Ali svi pcelari treba da tokom prolecnog razvoja teže baš njemu. To je cilj, koji nam garantuje visok prinos na paši. Dugogodišnjim radom pcelari su se uverili da najviše meda ne dobiju uvek od zajednica koje su najbolje izimile, najbolje krenule sa velikom količinom legla u rano proleće i dale do znanja da će dati maksimalan prinos, već od zajednica koje su imale količinu legla i početak razvoja koji je napisan u početku teksta o početku razvoja po danima. Samo tako tempirani razvoj obezbeđuje idealan odnos starosnih grupa pcela za iskorišćenje paše. Samo u ovom slučaju svaka pcela radi onaj posao koji joj po starosti odgovara. Naravno da pcelar ne može da predvidi tačan dan početka bagremove paše tako da je odstupanje od par dana podnošljivo. Razvoj počinjemo tako što otvaramo bočne ramove sa medom, premeštanjem konfiguracije tela u zavisnosti kojim sistemom radimo, dodavanjem rama sa medom preko satonoša, pomeranjem perge u stranu, sve to radimo sa ciljem da stimulišemo maticu, da počne zaležanje jajašca, još ako nam je vreme naklonjeno pa imamo unos iz prirode. Dobra voćna paša kada imamo unos polena i nektara nam je garancija da ćemo uspeli sa razvojem i biti spremni za bagremovu pašu. Napokon nam je sve išlo na ruku krenuo je bagrem naše zajednice sakupile dosta nektara, ali dogodice se sledeće zajednice će dostići maksimum razvoja i početi opadati radni elan, krenuce u rojenje. Ali mi smo ti koji moramo to preduprediti i nedozvoliti zajednici da se izroji, a da joj održimo radni elan.

Kako ne dozvoliti rojenje

1. Kod košnica koje idu u visinu a imaju ista tela sa istim ramovima, šta ćemo uraditi četvrti -peti dan paše kada procenimo da će paša biti jaka. Podignemo tela, sklonimo sa strane u plodište, pronademo maticu, istu ostavimo sa 3, 4 rama mladog legla, zatim dopunimo sa ramovima devicanskog sata i satnim osnovama. Kada smo to uradili stavljamo maticnu rešetku, iznad dodajemo drugo telo sa tih 6 rama plodišnih i dodamo 4 satne osnove da dobijemo 10 rama, stavimo odozgo tela, ili telo u zavisnosti od sistema košnice ona koja smo skinuli. Deseti dan otvaramo, kidamo maticnjake iz tela u koje smo dodali ramove iz plodišta. Sva tela vraćamo u prvobitni položaj, ovim radom uradili smo demariranje, time smo predupredili zajednicu da se ne roji, a tim radom nismo joj smanjili radni elan.
2. Postoje još načina za sprečavanje rojenja. Jedan od njih je vadenje iz košnice petog dana pcelinje paše iz plodišta svog mladog legla sa pcelom bez matice, umesto tih 5,6 rama dodati ramove sa devicanskim satovima i satnim osnovama u maticnu zajednicu. Ove koje smo izvadili stavljamo u nucleus i sklanjamo na kraj pcelinjaka iz koga će sva radna pcela izaci i vratiti se u maticnu košnicu i nastaviti svoj rad. Ovo se odnosi na košnice kod kojih su ramovi različiti plodišni-medišni. U nucleus dodamo mladu sparenu maticu uveće, koja će biti primljena i koja će početi da radi i polaže jajašca. Po potrebi kasnije proizvodne zajednice mogu se pojačavati ramovima sa zatvorenim leglom iz nucleus radi pripreme zajednice za sledeću pašu i održavanje iste u punoj snazi.

3 Ovo je još jedan od načina da se preduhitri rojenje ali metoda važi za rane paše bolje reci bagrem

odstranjivanje matice na 10 do 14 dana pred početak bagrema ali u zajednicama koje već u sebi imaju preko 8 rama legla. Desetog dana se oduzmu svi maticnjaci koje su pčele povukle i kroz dan dva se doda mlada sparena matica. Ovom metodom su eliminisani nužni pregledi svakih 7-8 dana i osigurani su značajno veći prinosi sa paše jer ova društva poseduju radnu energiju kakvu poseduje novo naseljeni roj. Rojenje je sprečeno, a instikt za sakupljanjem hrane je dominantan.

Nisu ovo jedini pozitivni efekti. Prekid u odgajanju legla ima profilaktičko dejstvo na zdravlje društva. Dalje ovo utiče na redukciju jazine društva neposredno posle glavne paše u vreme kada višak snage može da bude pozitivan nedostatak, a to je dobro u onim područjima gde nema odmah paša (recimo lipe). već se čeka suncokret

Znači za postizanje najboljih rezultata operacija sprečavanja rojenja treba da bude simulacija već izrojene kosnice i u harmoniji sa instiktom pčela, tj. simulacija faktora prisutnih pri prirodnom rojenju. Ovako podmladjena društva učine u drugu pašu snažna i jaka, u slučaju da se dogodila neka greška uvek imamo na usluzi maticu koju smo izvadili iz tih zajednica sa ramom legla perge i normalno ceo njen razvitak koji se stvorio od paše do paše. Njen napredak je dostigao snagu jednog nukleusa od 6 rama i više. Ovakvim postupkom zajednice će ući u zimu podmladjena i sledećeg proleća će biti mnogo uspešnija u prolećnom razvoju. Ovakvim načinom rada možemo se uklopiti i u brcko planinske uslove gde imamo samo jednu pašu.

Kako održati pčele da ne izgube potencijal u bespašnom periodu

Završila se bagremova paša pčelar zadovoljan, sve što je planirao to se i ostvarilo sa velikim procentom, pa treba iscediti med i pripremati se za sledeću pašu. Sada dolazi svest pčelareva do izražaja koliko će meda ostaviti. Sledeća paša je lipova, imaće dosta dana bespašnog perioda. Ako znamo da za jedan kilogram legla treba dva kilograma meda, polena, moramo biti svesni, a i savesni i ostaviti količinu dovoljnu, jer lipa je nepredvidljiva, minimum hrane koju trebamo ostaviti je do 25 kg. Ali moramo voditi računa da nam poila budu blizu pčelinjaka sa čistom pitkom vodom, koja će biti podignuta da ne dođe do zaraze iste. Ne znamo da li će lipa zamediti, a moramo pčelu obnoviti da povećamo količinu i dobijemo mlade pčele ne izrabljene, ali odnegovane sa dovoljno belancevina, masti, ugljenim hidratima. Pčele, koje će sačekati suncokret u radnom raspoloženju i brojcano jake. Lipa je počela sa cvetanjem, vage ispod košnica pokazuju određenu težinu, koja je stalno u stagnaciji, šta nam to govori da nam je unos jednak potrošnji i povećanju količine legla. Za bolji razvitak moramo nešto učiniti a to je povećavati količinu hrane. Postoje više načina, koji ćemo odabrati, zavisi koliko nam je udaljen pčelinjak.

1. Izvadimo ram sa medom iz zajednica koje su nam stajale kao pomoćna društva, ili iz roja koji smo stvorili u bagremu, a sada se već razvio u solidnu zajednicu. Ram stavimo u zbeg da bi nam pčela isti čistila i med spustala u

plodište radi stimulacije matice i to ćemo raditi stalno kada nestane pa obnovimo isto.

2. Ako nam je pčelinjak udaljen, a nemamo dovoljnu količinu meda ne preostaje nam drugo nego dodati medne pogace, koje će stimulatивно delovati na matice da zaležu što veći broj celija. Koliki će broj biti, ne može se proceniti, ali sigurno je jedno da je pčela neće vući i istu lagerovati u medišna tela, već isključivo za hranu legla.

3. Ako nam je pčelinjak blizu upotrebićemo šećerni sirup, hladno muci, bez mirisa i to na način ne otvaranja košnica već postavljanjem hranilica na leta. Tim hranilicama radi se brzo, a i ima pregleda i uvida koliko se odnosi.

Pre toga smo proverili plodište da nam nije izblokirano. U plodištu mora imati praznih satova iz kojih je izlazilo leglo, jer od polovine juna matica teško da će zaležati jajašca u devičansko sace, pa ne dozvoliti da ima ramova punih meda u plodištu. Iste povaditi i staviti iznad. Ram sa medom i medna pogaca u zbeg moraju biti prisutni stalno do suncokreta. Isto to važi i za flaše sa sirupom koje stoje na poletaljkama. Uvek postoji verovatnoća da korovskih biljaka ima dovoljno tako da smo obezbedili dovoljno polena

Broj pčela izletnica koje prikupljaju nektar, pollen, vodu, propolis i ostalo potrebno za razvoj i održanje zajednice razlikuje se i zavisi od ukupnog broja pčela u zajednici. Zato ćemo se truditi da društvo podignemo do maksimuma, Evo tabele koja nam pokazuje prema broju pčela u zajednici koliki nam je procenat izletnica

Velicina zajednice	Broj izletnica	Udeo u zajednici
15.000	2.300	15%
20.000	5.000	25%
25.000	7.500	30%
40.000	20.000	50%
50.000	30.000	60%
60.000	39.000	65%

Prema gornjim podacima možemo zaključiti da broj izletnica ne raste srazmjerno broju pčela u zajednici.

Sa takvim radom mi ulazimo u još jednu pašu sa zdravom mnogo brojčanom i radno raspoloženom pčelom. Suncokret je specifična pčelinja paša koja traži jake zajednice radno raspoložene, sa dovoljno ramova u sebi za unos nektara. U slučaju da se dogodi da imamo ranog i kasnijeg suncokreta, a želimo iskoristiti oba, pomoć ćemo potražiti iz rezervnih zajednica uzimanjem zatvorenog legla i dodavanje istog proizvodnim društvima. Voditi računa i dva cedenja se mogu obaviti u dobroj godini, zato sve uloženo ne treba žaliti, jer se višestruko isplati. Kod drugog cedenja ne vodite samo računa o zaradi, već hranu, med, ostavite pčeli, jer samo tako možete sledeće godine imati zdravu pčelu.

Ne zaboraviti na varou, apigard, ili neko drugo sredstvo koje ima dozvolu za upotrebu.

Po mom shvatanju ovakav rad je dobar što ne znaci da nema boljeg.

sto se tice iskoriscenja bagremove pase je bitno 20 dana pre bagrema imati 50dm legla u kosnici da bi se dobro iskoristio bagrem. Cak mislim da preko toga i ne treba ici jer taj visak pcela pravi problem sa rojenjem a to je za 1r 8 ramova legla. Ranije sam isao sa 10-12 ramova i dobro je ako ima pase ako je slabija odmah pocinje rojenje, najbolje prinose i najmanje rojenja imao sam sa 8 ramova legla. Sto se tice odrzanja pcela tokom bespasnog perioda.

BLOKADA MATICE

Blokiranje matice u košnici se javlja kao normalna pojava, u vreme obilne paše, ili kada se pcelinje zajednice obilno prihranjuju.

Sada pocinje bagrem jedna od paša koja može da zamedu obilno, šta se tada dogada pcela unese toliko nektara u plodište dase time sprecava matica da može polagati jaja u dovoljnoj kolicini.

Matica je tada blokirana I normalno sprecena da obavlja svoj posao normalno sa polagacem jajašca u celije iz kojih ce se izležati mlada pcela.

Ako se obilne paše smenjuju jedna za drugom sa kratkim prekidima, kada posle bagrema nastupi druga lipa, pa blokada potraje malo duže a paše se smenjuju jedna za drugom posle lipe suncokret. Šta tada dolazi dolazi do jedne jako loše situacije a to je da u košnici ima sve manje I manje pcele, koja se toliko smanji da postoji opasnost cak I za prezimljavanje pcele.

Tada dolazi ono stanje u košnicama koje pcelari zovu Puna košnica meda a u njima nigde pcela

Ovo se stanje može spreciti oduzimanjem ramova sa medom iz plodišta I dodavanjem satnih osnova u plodišta košnica, mora se to raditi jer ne treba shvatiti pcelinju zajednicu tako da ona samo služi u svrhu sakupljanja nektara, vec je shvatiti I tako se ophoditi da se iz zajednice treba uzimati višak meda , polena, a omoguciti joj normalan razvoj, proširivanjem I to blagovremeno, nikako ne cekati poslednji trenutak.

BEZMATAK

To je pcelinje društvo koje je iz nekih razloga izgubilo maticu, a nije uspelo da proizvede i odgaji drugu. Pcelinje društvo bezmatak najčešće se javlja posle prezimljavanja

Smatra se kao normalna pojava da 5% pcelinjih društva izgubi maticu u toku prezimljavanja (zimovanja). Uzroci tome mogu biti ostarelost matice, nozematozno oboljenje pcelinjeg društva, nepovoljni uslovi zimovanja društva (velika vlaga u košnici) i još drugih razloga.

Kada u toku zimovanja, dok još nema legla u košnici, matica ugine, takvo društvo ucice u prolece kao bezmatak. Usled nedostatka legla ono ne može odgajati novu maticu i osudeno je na propast.

U toku proleca, leta i rane jeseni, kad pcelinja društva vrše tihu zamenu starih matica, koje predhodno ubiju a zatim gaje nove mlade matice, ove mlade mogu nastradati posle izleta na parenje sa trutovima pa ce takvo društvo ostati bez matice, postati bezmatak, koji je osuden na uginuce

Pcelinje društvo bezmatak brzo razvija lažne matice, koje polažu samo trutovska jaja i na sacu takvog društva nalazi se samo trutovsko leglo.

Takav bezmatak prelazi u stadijum otrutelog pcelinjeg društva i nekoliko nedelja posle toga ugine.

Bezmatak se može lako spasti ako na pcelinjaku postoje nukleusi sa rezervnim maticama. Jedan nukleus sa pcelama dodaje se u sredinu bezmatka a matica sa kavezom stavlja se u sredinu ramova nukleusnih.

Ako imamo košnice sa istim telima stavi se novina preko društva bez matice zatim telo a u telo ramove nukleusa same ce se spojiti

Ako je društvo otrutelo takvom se društvu ne dodaje matica jer nece uspeti a upropasticemo maticu, isto treba istresti van pcelinjaka leglo iseci i ubaciti kao skrajnje ramove u drugo ali ga pre toga poprskati komplet sa sacem povidonom.

Danas je slikan ovaj bezmatak koji je bio dosta jak sa pcelom Istom je ubacen jedan nukleus sa maticom tjst ramovi iz nukleusa uvijeni u novinu i stavljeni u košnicu a pcela bezmatka istrešena van meda ima dovoljno matica nije stavljena u kavez vrši se proba.

MATICA TRUTUSA

Pri pregledu ove pcelinje zajednice primetio sam odmah da matica polaže jajašca oplodena a I ne oplodena.

U ovoj zajednici bila je matica zelene boje pregledom ustanovljeno da iste nema ali da ima strahovito mnogo maticnjaka otvorenih. Po ramovima ima zatvorenog legla radilickog I trutovskog pomešanog ali se vidi da kada se ide ka periferiji košnice sve mlade leglo I isto teži ka sve više trutovskih celija. Uzrok tome je da je matica trutuša .

Matica trutuša je matica koja je iz raznoraznih razloga, „još uvijek nepoznat uzrok, „ mada svi kažu da je to nedostatak spermija u cijevcicama, „, ili nedovoljno oplodena

Znaci matica je krenula normalno da polaže i radilicka i trutovska jaja „, i nakon nekog vremena pocne da zaleže samo trutovska jaja u radilicke celije...

Iz oplodenog jajeta radaju se pcele , a iz neoplodeni jaja radaju se trutovi , tako da nakon nekog vremena iz raznoraznih razloga matica jednostavno krene da polaže samo trutovska jaja u radilicke celije,,, i neminovno je da ce društvo da propadne ako se ne interveniše sa drugom maticom iz rezerve... Razlika između matice trutuše i lažne matice je u tome da matica trutuša jest pcelinja matica koja je jedina sposobna da polaže oplodena jaja iz koji se radaju pcele i neoplodena jaja iz kojise radaju trutovi Zajednicko za maticu trutušu i lažnu maticu jesu trutovi . Trutovi od matice su polno sposobni dok od lažnih matica trutovi su nesposobni za oplodnju.. i izgledaju zakržljali-degenerici..

Šta sam uradio

Izvadio sam sve ramove na stalak, istresao košnicu od pcela zatim je poflitao praznu rakijom komovicom I povidonom razblaženim. Maticu sam tražio ali istu normalno nisam našao jer je ona malo veca od pcele.

Pravi razlog po mom shvatanju je taj da je matica kod oplodnje, oplodnja obavljena loše, a šta je sve uticalo na lošu oplodnju, to je diskutabilno.

Pošto nisam našao maticu pcelu sam istresao napolje a ramove vratio bez pcele u plodišnom delu.

Preko istog stavio sam novinu zatim nastavak. Doneo jedan nucleus sa mladom maticom na 6 rama koji je izuzetno jak ubacio svih 6 rama u gornji deo preko novine I sve to poklopio poklopnom daskom

Sa nadom da ce se spajanje obaviti uspešno Zašto sam spojio dosta je imalo pcelinjeg legla a I pcele.

Sada cekam rezultat svog rada nadam se uspešnom spajanju.

MATICNA SUPSTANCA

Neznam dali je neko pisao o maticnoj supstanci , ali ako I jeste nece biti na odmet da se potsetimo , nekih osnovnih stvari, da ista ima ogroman uticaj na rad I ponašanje pcela u pcelinjoj zajednici.

Maticna supstanca je specificna materija iz grupe tzv ektohormona (feromoni) koja se obrazuje u gornjo vilicnim žlezdama, I izlucuje po površini njenog tela slicno znoju

Upadica licna (šta beše seku kod držanja više matica u košnici).

Maticna supstanca ima miris koji privlaci pcele. One lizanjem ili dodirivanjem pipcima uzimaju ovu supstancu sa tela matice, a zatim je predaju drugim pcelama u pcelinjoj zajednici, prilikom medusobne razmene hrane.

Na taj nacin maticna supstanca igra ulogu signalne materije, po kojoj pcele osecaju prisustvo matice u košnici.

Dokazano je da ova supstanca prigušuje nagon za izgradnjom neredovnih maticnjaka I sprecava pojavu pcela trutuša, što se dogada kada matica bude odstranjena iz društva, kada ugine, ili kada oslabi lucenje maticne supstance kada matica ostari.

Otsustvo ove supstance deluje na graditeljsku aktivnost , kada nema ove supstance prestaju sa gradnjom izvlacenjem satnih osnova , cim nema matice ne stavljati satne osnove.

Za normalan život jedne pcelinje zajednice, za objedinjenje celog društva u jednu celinu maticna supstanca ima bitan znacaj.

Lucenje takvih materija nazivaju se feromoni.

Izlucivanjem ove materije i njenim prihvatanjem od pcela objašnjava se sposobnost od pcela da osete prisutnost matice. To potstice pcele na intezivno negovanje legla, a isto tako i na izgradnju sace, a istovremeno odvraca pcele radilice da grade maticnjakei da im se naknadno razvijaju jajnici.

S druge strane, ako matica uginje ili bude odstranjena, kada prestane lucenje maticne supstance, pcele brzo reaguju, prestanu da grade sace, izgrađuju maticnjake i odgajaju nove matice. Ako u društvu nema uslova za odgajanje novih matice, jajnici u pceli radilici se naknadno razvijaju i one se preobracuju u pcele trutuše

Zato treba raditi na kvalitetnim maticama iste obavezno obeležavati pratiti njihov rad i starost i blagovremeno uticati na redovnoj zameni istih

TRUTOVI

Malo nezgodan naziv ali štaceš muško pa mu se oprašta, trutovi su muška polna forma u pcelinjem društvu koja se razvija iz neoplodenih jaja. Jedina , ali veoma važna funkcija jeste parenje sa maticama. Time oni ucestvuju u prenošenju naslednih osobina na potomstvo. Normalno u jedno pcelinje društvo ima od 400 do 500 truta što cini 1% od ukupnog broja pcela Dabi neke stvari odmah racistili a to su sledece. U predelima sa umerenom klimom trutovi se javljaju samo u periodu razmnožavanja i to prolece-letu U toplim regionima recimo u Africi trutovi se sreću tokom cele godine. U nekim slucajevima kada je matica ostarela a sace nepravilno sa mnogo trutovskim celijama dolazi do povecanja brojcanosti trutiova, znaci tu sada dosta ima uticaj i pcelar svojim nacinom rada, zamenom matica i sace nepravilno uradenog . Pcele (maticna normalna zajednica) podnosi trutove sve dok su oni neophodni u toj zajednici. Brinu o njima hrane ih ili im dopuštaju da se sami hrane, u tom periodu pcele prihvataju sve trutove i iz drugih košnica. Sa završetkom postupka razmnožavanja, i smanjenjem unosa u košnicu pocinju da se smanjuje i broj trutova u košnici., pcela pocinje da ne brine o njima manje ih hrani, ne daju im da se hrane sklanjaju ih sa sace, i najzad izbacuju iz košnice.

Trutovi žive od 50 do 55 dana. Sada dolazimo do situacije i do nekih videnja koja nam se dogadaju tokom pregleda košnica u zimskom periodu a to je da vidimo trutove u košnicu. Njihovo prisustvo tokom zimskog perioda moguće je kada je društvo bez matice, ili kada matica nije oplodena. Smatra se da su prezimeli trutovi sposobni da se spare sa maticom i da njihovi spermatozoidi uspevaju da ostanu, prežive, ostanu životno sposobni.

Trutovi odgajani u radilickim celijama iz jaja pcele- lažnih matica- sitniji su i isti nisu sposobni da se spare sa maticom. Gledajući objektivno a i realno jedno društvo može da opstane i da se normalno razvija bez ijednog truta, jer oni osim parenja ništa drugo i ne rade, niti svojim prisustvom stimulišu aktivnost kod pcelinjih zajednica.

Mada izlucuju više toplote od radilice , njihovo prisustvo ne utice u znatnoj meri na toplotni režim gnezda, prvo zbog toga što ih je srazmerno malo i drugo što se javljaju u vreme kada je spoljna temperatura dosta visoka, ne ucestvuju u preradi nektara u med jer nemaju žlezde koje luče odgovarajuće fermente. Ja toliko o trutovima.

PCELE IZVIDJACI

To su pcele skupljacice koje otkrivaju izvore paše i, po svom povratku u gnezdo, obaveštavaju ostale pcele sabiracice o položaju mesta i kolicini nektara. Time se olakšava skupljanje hrane. Obaveštenje se predaje svojevrsnim signalnim pokretima koje pcele izvidaci cine na satovima u gnezdu (igra pcela) Ranije se smatralo da ulogu pcela izvidaca mogu da vrše sve pcele izletnice iz društva. Međutim istraživanjima je utvrđeno da posao izvidaca obavlja samo najaktivnije a ne sve pcele

OBNAVLJANJE GNEZDA

Posle svakog izleganja mladih pcela na dnu celija ostanu ostaci pokožica i izmet larvi . Pcele ne mogu da potpuno ociste celije i zato s vremenom satovi postaju sve tamniji a zatim i crnji gde potpuno pocrne.

Takvi satovi treba da se uklone iz gnezda zbog toga što se povećava debljina središta sata , smanjuje se precnik a odma i zapremina celije, a težina sata se postepeno povećava. Ako je težina sata novoizgrađenog 140-150 gr, posle izleganja 6-7 pokolenja pcela težina mu se udvostrucuje, a posle 15 pokolenja cak utrostrucuje.

Prema istraživanjima G Taranova smanjena zapremina celija u starog sata dovodi do smanjenja velicine pcela i do promena njihovih morfoloških obeležja. Težina tek izleženih pcela u tamnom sacu smanjuje se za 3,66% a u crnom za 13,05% u poredenju sa novim sacem Dužina jezika (surlice) manja je za 2,07% Pcelinje gnezdo satove treba obnavljati svake godine minimalno 25% godišnje do 30% i to škartiranje se obavlja dva puta godišnje. Prilikom glavnog prolecnog pregleda je prvo škartiranje, kod cvetanja šljive - vocna paša. Drugo škartiranje se vrši prilikom uzimljanja društva. Stavljanje satnih osnova u prolece vrši se prva zamena - škartiranje. Ovo zamenjivanje može se vršiti preko cele godine dokle god ima paše unosa.

Obnavljanje pcelinjeg gnezda odražava se povoljno a posebno na zdravstveno stanje pcelinje zajednice, nove satne osnove zdrave pcele, stare crne podležne bolestima.

VENTILACIJA GNEZDA

Mnogo ima komentara treba ovako treba onako, svako ima svoj sistem i smatra ga najboljim što je sasvim normalno. Ali postoji nešto gde se moramo složiti rešenje je samo jedno ispravno a može se ostvariti na više nacina, pcela provetrava košnicu u nekoliko slucajeva.

1 Radi obezbedenja gnezda spoljnim svežim vazduhom i odstranjenjem ugljen-dioksida koji se obrazuje kao rezultat razmene materija u telu pcela i larvi. To je narocito potrebno kada se broj pcela u društvu znatno uveca i postoji dosta legla.

2 Kada spoljna temperatura dosta poraste.

3 Kada treba odstraniti suvišnu vodenu paru iz gnezda koja nastaju isparavanjem svežeg nektara, cime se olakšava i ubrzava sazrevanje meda. Provetranje obavlja grupa pcela nazvacemo ih vetrilice, koje svrstane u redove ispred i iza leta snažnim treperanjem krila stvaraju vazdušnu struju koja tece iz unutrašnjosti košnice napolje.

To se može primetiti kod dimljenja pcela Mitakom kojom brzinom pcela izbacuje dim kroz leto vraca ga nazad.

Provetranje košnice u toku leta mora biti mnogo intezivnije, posebno kada je spoljna temperatura visoka, kada je priliv nektara povecan i u toku sazrevanja meda. Ulaz košnice treba sistematski da se širi uporedo sa jacanjem društva. Kada se primeti veliki napor pcela na provetranju košnice (na letu) podnjacu treba odozdo otvoriti i to se posebno odnosi na košnice koje idu u visinu, kod kojih treba otvoriti sva okrugla leta na telima.

Posebno se odnosi kod selidbe obezbediti maksimalnu ventilaciju, provetranje.

Provetranje košnica se ostvaruje uglavnom preko ulaznog otvora (leta) preko varaozne podnjace, zatim poklopnim daskama sa mrežom, svim okruglim letima na telima.

Sada cu se malo pozabavati baš tim problematicnim zimskim uslovima, kada nam se dogada da nam budave ramovi, a nismo ni svesni da smo sami izazvali to.

Kada postoji samo doljnji ulaz leto kao što pojedine naše kolege zagovaraju tu tehnologiju tada nastaju najveći problemi. Ima jedno leto odozgo smo stavili u zbeg nekoliko novina da košnicu utoplamo jer nismo stigli novine procitati pa da sacekaju, sada nam hladan vazduh nadire spolja kroz ulazni otvor, pošto je teži, taloži se na dnu košnice i tek kada se zagreje, postepeno se podiže uvis. Topliji i vlagom zasicen vazduh iz gornjeg dela košnice ne može slobodno da izlazi napolje, vec se postepeno spušta niz zidove, hladi se i obrazuje vodene

kapi koje vlaže zidove košnice i krajnje satove. Pčelar učesnik u lošoj pripremi za uzimljanje.

Bolja ventilacija se stvara ako košnica ima samo gornji ulaz (leto) Čist hladan vazduh ulazi odozgo i pada prema dnu, a topao, vlagom i ugljen - dioksidom zasícen vazduh diže se uvis i izlazi kroz gornji ulazni otvor.

Kada košnica ima doljnje i gornje otvore (leto) doljnje leto u toku jeseni polako pocinje da se smanjuje a gornje otvori, doljnje smanjuje se lagano do skoro potpunog zatvaranja ostavi mu se otvor za jednu pcelu.

Zimska ventilacija košnice ima veliki značaj za dobro i pravilno prezimljivanje pcela. Ono se mora obezbediti još pocetkom jeseni.

Ovaj tekst imace pristalica i ljudi kolega koji ce protivureciti, Šta je ovde bitno da ljudi od struke fizicari daju svoje mišljenje dali je pravilno napisano strujanje vazduha , ako jeste onda je to dobar i ispravan nacin rada pravilan, ako nije treba ga ispraviti ili menjati ne prihvatiti.

LUCENJE VOSKA

Za izgradnju gnezda pcele koriste voštani materijal koji proizvode u voštanim žlezdama.

Lucenje voska je u uskoj vezi sa razvijenošću tih žlezda koliko su razvijene kada i u kom dobu starosti, vremenskim uslovima, skupljanju nektara i polena i drugo.

Kod mnogo mladih pcela žlezde su slabo razvijene i njihove voštane celije dostižu visinu oko 20 mikrona. Najveci razvoj od 50 do 80 mikrona žlezde dostižu kod pcela starih od 10 do 18 dana (pcele graditeljke) Što god su pcele starije žlezde zakržljavaju, a produkcija voska se jako smanji i najzad potpuno i prestane. U sezoni kada je unos nektara i polena obilna i kada pcele odgajaju leglo, voštane žlezde se jako razvijaju i obilno luce vosak, kada nema unosa u mali broj pcela dolazi do razvoja.

Pcele kod kojih voštane žlezde nisu bile razvijene u toku jeseni, ili su bile slabo razvijene, mogu da luce vosak u toku proleca sledece godine. mada su vec stare, one su po svom fiziološkom sastavu gotovo izjednacene sa mladom pcelom.

Pcele kod kojih su žlezde potpuno bile razvijene u toku jeseni- ne mogu da luce vosak sledeceg proleca, a u toku zime žlezde uopšte ne funkcionišu

Naucno je dokazano da kada se pcele posle izleganja hrane samo ugljenim hidratima

(šecerom) razvoj njihovih voštanih žlezda je znatno slabiji u poredenju sa pcelama hranjenim belancevinastom hranom. Ukoliko pcele duže dobijaju polenov prah utoliko duže luce vosak. Oglledi su pokazali neki da je veca produkcija voska u tesnoj vezi sa gajenjem legla.

Kada su pcele prinudene da samo luce vosak ili samo odgajaju leglo nije dobijena veća količina niti voska a ni legla.

Otpriblike 1 kg pcela obezbedeni obilnom hranom mogu u toku svog života da odgaje 2600 larvi i da izluce 500gr voska , otpriblike odnos med vosak je 3,6 med na 1kg voska

Smatra se kada bi se jednoj pcelinjoj zajednici omogucila stalna paša, stalni unos nektara i polena da bi mogla u toku godine da proizvede i do 6 kg voska. U praksi to je ne izvodljivo jer se ne može obezbediti idealni uslovi tokom godine.

OD VOSKA DO SATNIH OSNOVA

Vosak pcelinji je produkt voštanih žlezda pcela radilica kojim one izrađuju pcelinje sace. Hemiski sastav mu je složen, prema nekim pisanjima i naučnim istraživanjima, vosak sadrži 15 različitih hemiskih jedinjenja.

Boja voska prilikom stvrdnjavanja voštanih ogledalca je bela, ali pri izgradnji sace u njemu se rastvara propolisna smola, koja sadrži bojenu materiju, od kojeg vosak dobija žutu do narandžaste boje. Cist pcelinji vosak dolazi u prvom redu od pretapanja mednih poklopcica. Procenjuje se da se na svakih 50 kg vrcanog meda dobije i 1 kg voska. Redovnim izrezivanjem gradevinjaka i zaperaka može se dobiti izvanredno cist pcelinji vosak i na kraju ostaje vosak koji se dobija iz starog sace koje se zamenjuje satnim osnovama u košnici. Najbolji kvalitet voska dobijamo topljenjem voska iz suncanog topionika. U ovom topioniku najbolje je topiti samo mlado sace, zaperke i medne poklopce. Kada se radi o mednim poklopcima, pre nego što se tope na bilo koji nacin, treba da se dobro ocedi med koga ima dosta pa bi ga u suncanom topioniku bilo previše za male rezervoare a sem toga jako sunce bi ga oštetilo zbog visoke temperature. To isto važi i ako se topljenje vrši na bilo koji drugi nacin. Najveci problem za vecinu nas pcelara predstavlja izdvajanje voska iz starog sace u kome se u toku dužeg perioda izlazilo leglo

Vosak se može dobijati pomocu parnih topionika, elektricnih presa na suvo. Bez obzira na to kako ce pcela da preradi staro sace, u najvećem broju slucajeva ostane nešto voska u voskovarini.

Sace iz društava koja su uginula ili bila zaražena americkom truleži, pcelar ne sme pretapati sa ostalim sacem, vec takvo sace treba spaliti.

Kada smo dobili vosak sada ga stavljamo u vecu posudu i sipamo malo vode zagrejemo da se otopi, sklonimo sa vatre i stavimo da se steže ujedno i taloži prljavština , koja ce kao teža pasta ispod sirca, a med ce se uhvatiti iznad kao bela pena . kada se stegne okretanjem posude sirac ispada, kao cvrst cistimo prljavštinu odozdo i odozgo i kao takav spremamo ga za presovanje satnih osnova. Tacka topljenja voska je od 56-64 s/c

Sada smo sve spremili došao je trenutak , kako raditi satne osnove. Svaki pcelar koji ima svoju presu presovace sebi tjst za svoje potrebe satne , to je najsigurniji nacin presovanja jer smo sigurni da je vosak cist. Ali ko nema kako

ce on raditi. Postoje tri nacina, od kojih su dva dobra a jedan, je riskantan I slobodno se može reci loš.

1 Uzeti kolicinu od 100 kg voska otici kod ovlašćenog proizvođača I presovati uz licno prisustvo svi zadovoljni

2 Pokupe se pet šest pcelara iz istog mesta sakupe vosak 100 kg I odu uz prisustvo da isto odrade, obrazloženje ovakvog postupka. Pošto ce neko naci razlog možda su komšijine pcele bolesne, ako su jedne u istom mestu bolesne pre ce se preneti bolest tudicom I kada se ne skupi zajednicki vosak nego voskom.

3 To je najnepopularniji nacin a to je dati svoj vosak I zameniti za proizvođačev zašto. Trka za novcem stvara od coveka zavisnika za pare , a gubitnika u moralu , tako da je spreman da koristi nedozvoljena sredstva a to je parafin. Parafin je to zlo u satnim osnovama , gde pcelar može znati I primetiti kada mu se sve svuce dole I polega po patosu. Šteta po pcelara velika a proizvođač nema odgovornost jer se to nikako ne može dokazati.

SATNE OSNOVE

Ja praktikujem da ramove plodišne radim u tihoj paši i to pocev od repice, ,vocne, lipe, livadske. Nikako u bagremu. Ne shvatite bukvalno radice i tada ali koja je isplativost.

Kada stavite da vam izvlace plodišne ramove, trake u ramove u plodište, pcela ce izvlaciti one celije za kojim ima potrebe a potrebe ce imati za malim radilickim. Ramovi se uvek izvlacili u tihim pašama jer je tada dosta polena i propolisa, U bagremu pcela slabo posecuje biljke koje na sebi imaju polena i propolisa tako da tada i ne treba raditi plodišne ramove, to je brza paša gde se mnogo gubi na izgradnji voska , jer je odnos med vosak 3,6:1. U brznoj paši bagremovoj vosak je najkvalitetniji po sadržaju nema u sebi primesa, ali to ne znaci da ce biti kvalitetno uradene celije. Kako raditi? Jedan uraden ram, drugi sa trakom, kada želimo tako da radimo kada se stave između ramova sa leglom bice uradeni idealno i odmah zaleženi i na njima bice radilicke celije. Ramove koje ubacujemo sa bocnih strana to su okviri koji se ubacuju u pcelinju zajednicu koja ce izvlaciti trutovske celije jer smo ih ubacili sa bocnih strana i oni ce tu služiti da se smanjuje Varoa ram gradevinak koji ce biti isecen sa zatvorenim trutovskim leglom.

Ramove ubacivati za izradu u kolicini koliko je jaka pcelinja zajednica i koliko pokriva pcela, nikada ne cepati leglo preko mere maksimalno stavljati po dva rama desno i levo, i to treba raditi kada je temperatura povoljna. Kod izrade saca ogroman uticaj imaju nektar polen, propolis to je taj preduslov koji zadovoljava i koji je porteban da saca ima cvrstocu. U bagremu pcela unosi nektar, slabo polen, propolis skoro ništa zato i nisu ispunjeni uslovi za izradu kvalitetnih satnih osnova za radilicke celije u kojima ce se leci pcela radilica. zbog brzine i kolicine velikog unosa nektara. Kada pogledamo ram sa bagremovim medom videćemo da su medni poklopci beli znaci nedostatak

određenih materija. Pogledamo ostale medne poklopce u kojima se rastvara propolisna smola, koja sadrži bojenu materiju hrizin, od koje vosak dobija žutu do narandžaste boje.

Pcela po svojoj potrebi radi onoliko kolicine celija i onog oblika za kojim ima potrebe.

Vosak prvog kvaliteta je bele ili svetlo žute jednolicne boje, savršeno čist, bez bilo kakvih primesa, miriše na med. U vosak prvog kvaliteta spada vosak dobijen od saca ramova gradevinaka, voštanih zaperaka mednih poklopaca.

STARENJE SACA

Neznam koliko ce biti prihvaceno ovo moje pisanje ali mislim da je u potpunosti tacno sa možda malim izmenama korekcijom I komentarima. Prvo cu malo napisati o izgradnji saca pa se onda nadovezati o starenju Satovi se sastoje od dva reda celije, Cija dna od tankih slojeva voska sacinjavaju tzv, srednji zid. Pcele grade na satu više vrsta celija.

Ivicne-prelazne-radilicke-trutovske I maticne., najviše ima radilickih celija a znatno manje trutovski, ove celije imaju oblik šestougaoih prizmi, a dna su im udubljena I uobicena u tri rumba dna naspramnih celija ne podudaraju se u potpunosti, vec tri dna jedne calije cine tri dna naspramne da bi se dobilo u cvrstoci sata.

Radilicke celije služe za odgajanje pcele radilice, I skladištenje media cvetnog praha,

Zapamtite a nekada služe I za odgajanje trutova kada je bezmatak.

Radilicke celije imaju precnike razne opet kažem da ima raznih teorija ali da kažemo od

4,9- 5,5 prosek je negde precizno napisano 5,37 ima I manjih od 4,9 I vecih od 5,5 ali u te polemike nebi se upustao. Dubina od 10-12 mm kada se u njima odgaja leglo, medne su nešto dublje I grade se nešto ukoso pod otprilike 20% na gore. Na taj nacin satovi imaju debljinu od 24-25mm a razmak izmedu dva susedna sata od 12-13 mm svaki sat DB okvira ima od 8000-9000 celija sace sa medom dostiže debljinu od 27 do 37 mm

Trutovske celije grade u doljnjem delu sa stranei u uglovima saca , a prelazne gde treba da se povežu te celije trutovske sa radilickim ivicne I prelazne su petougaoe ili nepravilnih formi. Kada imaju mladu I dobru maticu rojevi gotovo da I ne grade trutovske celije

Sveže izradeno sace je cisto bele boje, ali uskoro postaje blede žuto, dešava se kao posledica višekratnog odgajanja legla u njegovim celijama. Najbrže stare satovi u sredini gnezda na kojima pcele gaje leglo, od rane proleci do kasne jeseni.

Sace tamni, središnji zid celije je sve deblji, I one postaju manje I tamnije. Sve se to dogada zbog nagomilavanja ostatka larvinih košuljica I izmeta

,propolisnja istih skladištenje polenovog praha. Svaki sat koji je služio nekoliko godina za odgajanje legla
Moje je gledište a I stav da ga treba menjati zbog svoje smanjenosti celija , boje I ostataka raznih koji su skloniji poprimanju bolesti.
Neko ce kazati da manje celije imaju prednost od vecih zbog varoe!
Ja stavljam satnu osnovu 4,9mm a ne 5,4 tako da ta teorija nije prihvatljiva
Opet napominjem ja tako radim, tako I pišem, kako radim, možete prihvatiti a I ne morate.

VREDNOST MEDA U PLODIŠNIM RAMOVIMA ZA PCELE

Mnoge se diskusije vode dali je bolje za pcele koje lageruju med u plodište (medna kapa) u košnicama gde su ramovi duboki ili iznad plodišta u medišne nastavke. Dosta cak pcelara vadi taj med stavljajući ga u medišna tela cineci to nisu ni svesni koliko time odmažu pcelinjoj zajednici. Med iz plodišta pripada samo pcelama i taj med nije samo izvor energije, vec i izvor esencijalnih aminokiselina, mikro i makroelemenata, vitamina i drugih aktivnih supstanci, jer med u plodištu nije nektar. To je biološki aktivna supstanca nastala preradom nektara i mešanjem istog sa sekretima žlezda medonosne pcele, i ne samo to, med u plodištu sadrži znatne kolicine polena, koji stajanjem u medu, pod dejstvom kiselina iz meda, kao i pod dejstvom enzima egzokrinih žlezda pcela, puca (pucaju celulozni omotaci, egzina i intina, koji su i za pcele nesvariva prepreka kao i za ostale životinje), pa se sadržaj polenovih zrna se meša sa medom. Tako med u plodištu predstavlja izuzetno kvalitetnu energetska i proteinska hranu za pcele. Ova hrana je najznacajni faktor za prezimljavanje i brzi prolecni razvoj pcelinjeg društva, a pceleri ga uzimaju pcelama. Na taj nacin pcelari oduzimanjem meda pcelama se oduzima najkvalitetnija hrana, sto utice na razvojne mogucnosti i preživljavanje zajednice, ali i na imuni sistem kako svake pojedinačne pcele, tako i zajednice kao organizma u celini. Zbog oduzimanja ovog meda umanjuje se razvojni potencijal pcelinjeg društva, narušava se uzrasna struktura pcela, a dodatkom šecera-"šecerizacijom", kao "zamenom" za med (jer šecer nikako ne može biti adekvatna zamena za med, nego je samo nužno zlo) pcele se dodatno iscrpljuju, pa društvo neće biti spremno za glavni medoher. Zbog narušavanja uzrasne strukture, smanjen je i broj sanitarnih pcela (kucne pcele starosti od 12 do 18 dana), a samim tim i odbrambeni potencijal pcelinje zajednice na sve poznate i u košnici uvek prisutne uzrocnike bolesti (Paenibacillus larvae, , Nosema ceranae, Ascospaera apis, Varroa destructor i razni virusi).

Med iz plodišta zajedno sa propolisom utice na mikroklimu košnice, jer reguliše vlagu, temperaturu i razmenu gasova u košnici. Kada je povećana vlaga u košnici, što može štetno uticati na temperaturni režim košnice, prisutni med u plodištu, zbog svojih higroskopskih sposobnosti, upija vlagu i tako potpomaže pcelama u regulisanju režima vlage i toplote u leglu. Kada je smanjena vlaga u

košnici (leti pri visokim dnevnim temperaturama), med iz plodišta ispušta vodu i potpomaže održavanje optimalne vlage i temperature u košnici. Tada su pcele poštene lepezanja, donošenja i raspršivanja vode u košnici radi rashlađivanja i mogu se usmeriti na medoher, pa je tako i prinos po društvu veći. Uz propolis i med, imunološkim sposobnostima pcelinje zajednice doprinosi i polen, a njega je ili manje ili je slabijeg kvaliteta. Nije polen istog kvaliteta tokom cele pašne sezone. Najbolji je polen ranih polinarica (efemernih cvetnica), zatim polen leske, vrbe, vocnih vrsta, livadskih trava, sofore itd. Globalni klimatski poremećaji uticali su i na dinamiku cvetanja, ali i korišćenja polena pojedinih polinarica. Na primer, prošle godine slabo je bilo polena efemernih cvetnica, leske i džendarike, ili ako ga je bilo, teško je bio iskoristljiv zbog lošeg vremena. Iz svega gore napisanog može se doći samo do jednog zaključka, ako želimo zdravu pcelu ne možemo je dobiti šecerom već hranom koju sama pcela unosi u košnicu iz prirode. Istu hranu pčelar je u obavezi da ostavi u dovoljnoj količini da pcelinja zajednica može je imati za ishranu preko cele godine.

RAM GRADJEVNJAK

Ram građevinak je ram koji se ubacuje u pcelinju zajednicu da bi se smanjivala varoa prirodnim putem.

Ramom građevinakom može se raditi na više načina a to zavisi koji će način izabrati do samog pčelara. Ovde je bitno pridržavati se nekih uputstva, preporuka.

Ram građevinak koristiti stalno u toku citave aktivne sezone od aprila do kraja jula, sve dok u košnici postoji trutovsko leglo. Korišćenje rama građevnjaka samo u proleće nije dovoljno, jer krpelj se umnožava tokom cele letnje sezone tako da korišćenje građevnjaka treba raditi do kraja jula. Međutim, korišćenje izgrađenog trutovskog sace više puta može da prouzrokuje pojavu krecnog legla (Buchler, 2002).

Ram građevinak treba stavljati u sredinu legla, a ne na periferiju baš zbog toga što je navedeno zbog krecnog legla. Kada se stavi ram koji će biti obeležen iznad satonoše da bi se znalo tačno šta se radi, i koji će se ram vaditi. Posle 18 dana izvadimo taj ram istresemo pcele sa njega, uzmemo viljušku za otvaranje i viljuškom povadimo svo zatvoreno leglo lako se radi, kada smo povadili isto sace pod cesmu lepo operemo hladnom vodom i ram vratimo u istu košnicu na isto mesto. Matica je dobila ram koji će zaležati nema gubljenje vremena i gubitka oko izrade sace. Uklanjanjem trutovskog legla iz tri građevnjaka po sezoni (godišnje) moguće je broj varoa u zajednici smanjiti do avgusta meseca za više od 50%, tako da se dobija više vremena pre prvih hemijskih tretmana. Primenom građevnjaka u borbi protiv varoe postiže se i smanjenje rojidbenog nagona pcelinje zajednice.

Upotreba građevnjaka daje dobre rezultate samo u godinama sa vrlo povoljnom pašom i klimatskim prilikama, tj. u vreme povoljnih uslova za izgradnju sace. Najbolje ih je upotrebiti tri puta i to sa napomenom da je efekat

mnogo bolji pri srednje jakoj paši, jer tokom jake paše, trutovsko sace biva iskorišćeno za smeštaj nektara i matica u njega ne stigne da položi neoplodena jaja.

Ako imamo uslova a zajednica je jaka a želimo spreciti rojbu možemo raditi I sa dva rama ubacivanjm na 10 dana razlike I vadenjem jednog po jednog I to sa otsecanjem saca pa ponovnim ubacivanjem samo okvira ovakvim radom cemo spreci rojenje a u zajednicu smanjivati varou.

O ovakvom nacinu rada ima raznih mišljenja jedni prihvataju drugi ne.

Prihvataju svi oni kojima je plodište pristupacno, onima kojima le plodište nepristupacno I trebaju skidati po tri cetri tela ne prihvataju jer im je teško za rad. Ima I trece grupe onih koji se drže teorije da zajednicu po ovom nacinu rada treba otvarati a oni su borci protiv tog I takvog rada. Ja samo mogu da kažem da je nacin rada efikasan I dobar I isti treba primenjivati.u borbu protiv varoe.

ZAMENA STAROG SACA

Postoje razna mišljenja i komentari o tome kada menjati sace u plodišta pcelinjih zajednica, kada je sace staro.Normalno je da sace koje nije previlno izvuceno i nepravilnog je oblika zbog velike kolicine parafina treba menjati . Ali kada menjati i kada se smatra da je sace staro,nauka kaže da se sace plodišno treba menjati svake godine u procentima od 25%.

Kod takvog mišljenja nisu svi saglasni ima i protivnika koji smatraju da je i 15 godišnje sace dobro cak i bolje od novog, necu se na to osvrtnati vec cu napisati kako menjati sace u plodište a da se ne šteti pcelinjoj zajednici.

Postoje dosta nacina ja cu se osvrnuti na jedan.

Najkvalitetnije sace se izrađuje u vocnoj paši, razlog tome je imamo dosta nektara i polena a paša tiha. Da bi sace bilo kvalitetno osnovno je da su satne osnove od voska, zatim kod izrade da satne osnove stavljamo pored kvalitetno uradenih ramova i to gde ima radilickih celija.Tom prilikom koristicemo da staro sace sa ramovima potiskujemo prema kraju bokovima košnice, a za izradu idemo prema centru.

Kod izrade voditi racuna da se ne ubacuju previše satnih osnova jer ce doci do oštecenja istih od pcele ubacivati jednu do dve satne osnove u centralni deo, i to nam je vezano za spoljnu temperaturu kada je toplije onda u centar kod hladnijeg vremena do legla.

Stare ramove pomerati ka bokovima da se oslobodimo legla, kada želimo takav ram da pretopimo prvo cemo ga staviti u zbeg da ga pcela ocisti pokupi sa njega sve što je vredno. O tome sam pisao da je u zbeg bitnije da stane ram sa satom sa kojim radimo nego hranilica 5litarska jer kada to tako radimo imacemo uspeha, a da se zadovolje prohtevi i sa plasticnom koja se skida i u nju staje malo manje od litar sirupa tog nužno potrebnog po pcelu zla. Ali pošto se vrši pretapanje može se i iseci sa žice i staviti samo sace u zbeg

Kod zamene ramova sata starih raditi svake godine , i na satonoše obavezno upisati godinu u boji koja je te godine boja za maticu (primer sada koji se radi staviti na satonošu 0 u plavoj boji)

drugi nacin

Ram se uzima i to dva isece se sace u avgustu (dva bocna)do zida košnice Pošto su oni skoro uvek puni meda ali ne uzimati ram sa pergom, iste staviš u zbeg tada vršiš stimulativnu prihranu, a pceli pomažeš da pravilno lageruje med. Tada pcela lageruje med i povecava dubinu medne kape sprema se za zimu. A matica polaže više jajašca jer je to pcela koja ostaje do pocetka bagrema, kada ociste ta dva ti opet izvadiš dva i sužavaš ramove pomeraš ih od zida ka centru tako da ti prazna mesta ostala sa obe strane košnice u unutrašnjost za po dva rama. a one se spremaju za zimovanje. Sve te operacije raditi do pola septembra i tada prekinuti.

Pcela je spremila medne kape do 15 sm dubine i to u centar, med nije više raštrkan po ramovima tri dobre stvari uradene

1 ramovi odvojeni loši za pretapanje

2 vršena stimulativna prihrana

3 zajednica spremna za zimovanje

ovo ne važi gde je medljika

i po pisanju kolega možda cak i sa medom suncokreta da se ne preporucuje zimovanje na istom

U prolece kod razvoja zajednice ubacice se u vocnoj paši ram po ram tako da ce se zameniti 25% na taj nacin. i to je još jedan od nacina koji je uspešan i efikasan.

Moje licno mišljenje je da mlado sace je zdravo sace, pa ko želi neka izvoli i kako želi može slobodno raditi kako želi prema licnom izboru.

Evo jednog citata

Izvlacenje satnih osnova i zamena starog saca

Nauka preporucuje da svake godine treba menjati staro sace u plodištu za 25%, što prakticno znaci da za cetiri godine moramo zameniti svo sace iz plodišta. Ovo je najvažnije kao preventiva i protiv pojave bolesti pcelinjeg legla. Sa ovim dobijamo i još nešto veoma važno, a to je da cemo imati krupnije pcele koje su sposobne da donesu i bece kolicine nektara. Zbog ovih saznanja u vocnoj paši sam koristio da mi mlade pcele izgrade što više satnih osnova kako bi izvršio zamenu starog i nepravilnog saca. Za vreme cvetanja maslacka, vocnoj paši i uljanoj repici izvlacili mi po 2 - 4 satne osnove, a u toku bagrema i kasnije, gradili mi više cak i celi sprat sa 10 satnih osnova.

NENORMALNA ŽIVOTNA STANJA PCELINJIH ZAJEDNICA

Jedan lep tekstic za one koji pocinju ili koji su sada poceli sa radom sa pcelama
I uzgajanja istih

Pod nenormalnim životnim stanjem šta se podrazumeva

1 gladovanje

2 grabež

3 trutavost

Ova stanja nastaju zbog raznih grešaka u ishrani i nezi.

Ali tome možemo dodati i izrodavanje koja su isto posledica neumešnog gajenja pcela.

Za razliku od zaraznih raznih bolesti, nenormalna stanja se ne prenose sa jedne pcelinje zajednice na drugu, ali i ta stanja nanose velike gubitke kod pcelinjih zajednica u pcelinjicima. Sem toga nenormalna stanja kao neinfektivne bolesti, mogu doprineti

Da dode do pojave zaraznih bolesti. Tako se preko grabeži prenose sve vrste zaraznih bolesti ako iz košnice obicno slabe bolesne u kojoj i na kojoj se javlja grabež pcele pakupe sve i raznose u svoje gde se automatizovano bolest širi. Gladovanje smanjuje prirodnu zaštitu pcelinog organizma slabljenje i tada dolazi do evropske truleži.

Trutavost je kada pocinje izleganje trutova jer su lažne matice u pitanju to društvo tokom vremena postaje objekat grabeži

Cuvanje pcelinjih zajednica da ne zapadnu u ova stanje je jeda od najbitnijih uslova sacuvanja društva od zaraznih bolesti ili protiv jedne ili druge pojavezaraze dali pcele ili legla.

Uspešnost suzbijanja nenormalnih stanja je dobra teoriska i prakticna osposobljenost pcelara.

LUTANJE I NALETANJE PCELA

Šta je lutanje I naletanje pcela?

To je sistematsko ili slucajno upadanje pcela, matica ili trutova u tude košnice. Postoje mnogi uzroci za takve pojave ali ja cu ovde pisati o jednoj mogucnosti a I pretpostavci da može biti uzrocnik, a ujedno svojim pisanjem hocu da objasnim dva pojma koja se javljaju a razlicita su po osobinama I karakteru. Tako da kolege pcelari dodu do toga da prave razliku izmedu Lutanja i naletanja pcele.

Moja razmišljanja idu ka tome da je uzrok I jednobojnost košnica a I blizina poredanosti a ujedno I otsustvo I nedostatak orjentira za pcele(drvece žbunje I drugo)

Naletanje je slucajnost, a lutanje ima postojani karakter I tendenciju da zahvati veci broj pcelinjih društva.

Zapaža se lutanje nalcešce prilikom prvih prolečnih izlazka za orijentaciju pcela, kao i u košnicama koje zauzimaju centralni položaj u pcelinjaku, u koje može da dospe od 10% do 15% tuđih pcela iz perifernih košnica.

U toku leta, pri obilnoj paši, zapaža se obrnuta pojava-naletanje pcela u košnice iz centralnog dela pcelinjaka u košnice na periferiji pcelinjaka.

Trutovi cešce naleću u tuđe košnice prilikom povratka sa svadbenog leta. Naletanje pcela može biti samo poželjno kod obimnih paša ali to samo pod velikom kontrolom pcelara sa određenim iskustvom, neću o tome pisati jer je to proces koji traži iskustvo i velike odgovornosti u radu, pri smanjenju otvora leta i sistematskog i planiranog pomeranja pcela ka bokovima.

Lutanje i naletanje sprečavaju se relativno vrlo lako, postavljanjem košnica i nukleusa na veći razmak, postavljanjem pcelinjaka u blizini prirodnih orijentira, ove pojave se ne preporučuju kod pcelara koji rade na oplemenjivanju pcela na nekim tobožnjim selekcijama,

Nisam obuhvatio jednobojnost u širem opisu jer će biti osuta paljba po meni, a verovali ili ne ja radim jednobojnim Vizantisko plavo. Moja iskustva su da ovo gore što sam napisao obuhvata jednobojnost, ali sada kada se to lepo procita može se konstatovati moja tvrdnja a to je da kod jednobojnih nema grabeži tuđice.

O tome sam pisao ranije sada samo ovim hocu da potkrepim svoje tvrdnje. Da su tačne

Imaće komentara upadom u druge košnice prenose se bolesti, ja mislim da se pcelarstvo bazira na zdrave pcelinje zajednice.

Sada smo u nedoumici šta je bolje bolje je ono što sam zaljubljenik u pcelu pcelar odabere po svojoj volji i nahodenju. Ali normalno da svoj posao shvati kao obavezu za pravilan i blagovremeni rad.

LEGLO U NOVEMBRU

Danas 18 novembra izvršio sam pregled svojih pcelinjih zajednica i konstatovao da legla nema u ni jednoj matice od sto devedeset ovogodišnje zajednice pregledane koje zimuju na 20 rama zazimele se same u gornjem telu košnice DB 10

Zatim pregledani nukleusi

Zatim DB12tice

Podnjace su varaozne i standardne bez žice

Moja konstatacija i razmišljanje o leglu u novembru

Posle zahladenja došlo je do toplijeg vremena +20

Pre toga davan sirup sa lekom ili za dopunu hrane po 5,6 litra po društvu neko u velike neko u male plasticne hranilice davano kasno došlo je do promene odnosa prirode i unosa hrane kod davanja došlo je do pocetka zaleganja u oktobru cak je to terano do kraja oktobra citajte pitanja i odgovore

Ko je davao u plasticne odužio.

Zatim je došlo do utopljavanja novinama i zatvaranje ventilacija na košnicama gornjih

Doljnje podne zatvorene ili malo otvorene

Matice počele zaleganje. Sada se ja pitam ko odluku donosi ako pcela, zašto onda matice kažete prošlo godišnje ne zaležu a ovogodišnje zaležu to mi je nejasno. koju ne razumem kako pcela donosi odluku za ovogodišnje a za prošlogodišnje ne ili grešim

Nemojte gledati koja je koja košnica tip već šta je ko uradio pre toga u toj istoj košnici

Ja sam jednom napisao prihranu treba prekinuti svaku u pola septembra ne i ne i vi men i ne. Matice kada se krene sa kasnom prihranom zašto nebi polagale ako odgovara temperatura.

Zašto se utopljavaju pcelinje zajednica pisao sam da godinama ne koristim jedan list novine, već poklopne sa malim otvorom odozgo 80/10mm sa mrežom a one regulišu dali im treba promaja ili ne lepljenjem propolisom.

Medljike je bilo dugo kada je skinuta dat je šećer da bi se poboljšalo stanje umesto zatvorenog meda iz rezerve koji može poslužiti za prezimljenje zajednice.

Opet konstatacija

Da šećer nije lek već nužno zlo koje se treba upotrebiti u pravo vreme kada se dodaje sa lekom ili dodatak umesto medljike a i tu ako se radi iskustveno sopstveno svakog pcelara da i to sa medljikom može da se reguliše.

U vezi medljike ne želim da ništa komentarišem niti da dajem predloge jer je nikada nisam imao i iskustvo mi je 0

Sada ću pokazati slike prvo DB10

Pozatim DB12

Nukleusa

To je sve bilo u punoj snazi visile brade dase uporediti sa predhodnih slika A sa slika može se videti količina meda

Molim vas nemojte osuti sada paljbu po meni imam pravo na svoje stavove iako oni mogu biti pogrešni vi ste tu da me ispravite ali argumentima.

OKTOBAR HRANA I VAROA

Ako smo u svim košnicama ostavili dovoljno hrane, zajednice praktično ne zahtevaju neku posebnu negu u toku ovih meseci a i zimi. Pod „dovoljno hrane“ mislim na zalihu meda od najmanje 12- 15 kg uz sasvim dovoljnu zalihu perge. Ova godina zbog kiše bila je izdašna polaricama tako da su zajednice sakupile dovoljno polena i isti pretvorili u pergu. Perga je, verovali ili ne, glavni faktor koji kontroliše zdravlje pcela i koja daje imunitet pceli. Naucno je dokazano da obilne zalihe perge u prolece sprecavaju razvoj mnogih bolesti, kao što su nozemoza, evropska trulež, pa čak i americka trulež legla. Perga koja je ostala od uzimljenja mora da je čista da nije uhvatila plesan (bud) jer

kao takva može samo škoditi pceli. Ali pošto stiže prolece bice I unosa svežeg polena.a I nektara

Pošto je došlo vreme da se mora pcelariti sa varom , treba naglasiti da ce se pri istoj zaraženosti varoom, mnogo bolje ponašati pcelinje zajednice koje imaju bogate zalihe perge I meda I koje su u kondiciji zbog zdrave hrane.. Naravno, zimskim tretmanom protiv varoe (oksalna kiselina,) trebalo je broj varoa svesti na dozvoljeni maksimum, a to je najviše 50 jedinki po pcelinjem društvu.Kako ce mo to znati na svim preparatima piše efikasnost istog, ako je verovati proizvođacu, obicno je to procenat od 90% lako se cini da mi ne možemo znati koliko je varoa ostalo u košnici.. Znaci, u košnici je ostao najviše deveti deo prebrojanih oborenih varoa. Tako efikasni zimski tretmani oksalnom omogucavaju pcelaru da ne razmišlja o varoi sve do pocetka meseca marta, ja tada izdimim topom amitrazom jer zna se da u tom vremenu varoe nema u leglu ceka se lep topao dan pocetkom meseca kada pcela opšti sa okolinom I odradi se tretman.. Ali, za ovako visoku efikasnost potrebna je izuzetna preciznost u doziranju preparata protiv varoe tokom zime.

Tek ako ste varou vecim delom oborili sredinom jula apigardom (što zavisi od paša koje posećujete),menja se vremenski period, a dotukli je tokom zime, možete racunati na uspešan prolecni razvoj. Jer, varoa je parazit na koga možemo uticati a I moramo jer je ona uzrocnik slabljenja zajednice I pojava bolesti.

Od nas samih zavisi kako ce nam zajednice izaci iz zime jer smo mi ti koji ucestvujemo u pripremu zajednice, mi ih cistimo od varoe mi im ostavljamo njihov plod rada -med-

Kako smo posejali tako ce nam nici

Staro sace treba pretapati bez razmisljanja.

Kada drustvo oboli na primer od nozeme ili neke druge bolesti,preporucuje se obavezna promena saca.Zasto?

Ako dovedemo pcele u poziciju, da same grizu staro sace i obnavljaju vosak na takav nacin trebalo bi da se zapitamo da li treba uopste da gajimo pcele!

STA TREBA ZAJEDNICI U JANUARU

. Januar - polovina meseca spoljne temperature izmedu 6s/c- 12 s/c Zbog vecih spoljnih temperature za ovo doba godine, došlo je do promena u košnicama, pojavilo se leglo na po dva tri rama velicine šake.Zbog pojave legla pocinju da se menjaju I temperaturni uslovi u košnici u klubetu.od 15 s/c temperature u unutrašnjost klubeta diže se sa 15 s/c na 34-35 s/c Legla ce imati onoliko koliko pcela smatra da ce moci da se drži na toj temperature. Pcela pocinje da troši više hrane I to perge koja dosada nije trošena jer nije imalo potrebe jer nije imalo legla, ujedno pocinje I veca potrošnja meda.

Da bi jedna pcelinja zajednica izašla iz zime kao zdrava I snažna I otporna na bolesti mora biti ispunjena više uslova.

Perga

Pcele skupljajući polen isti lageruju u celije zatim ga konzerviraju, početkom proleci pollen je kvalitetan kako prolazi vreme pada na kvalitetu. Polen se lageruje I pretvara u pergu, da bi ga pcele sacuvale za zimski period, preko godine pcele ne koriste pergu vec pollen za hranu legla, bez koga legla nebi ni bilo. Preredom polena pcele se snabdevaju belancevinastim materijama , mastima, ugljenim hidratima, mineralnim materijama, vitaminima, fermentima i dr. Pcelama je perga najpotrebniji za vreme gajenja larvi u zimskom periodu, u slucaju potpunog odsustva perge nastaje proteinska glad i uginjavanje larvi. Polen- pergu ne mogu menjati nikakve materije koje se stavljaju u pogace, mleko ,surutka sojino brašno, I razni medikamenti.

Med

„Med je jedino prirodno slatko. Sve ostale slatke materije se moraju preradivati, pri cemu se menja i njihova priroda da bi poslužile kao prakticna hrana. Med je onakav kakav dolazi iz košnice odlicna hrana i ništa se ne može uciniti da bude bolji. Zbog toga su pcelari u jedinstvenom položaju da mogu dati ono što drugi ne mogu.

Ljudi nikada nisu bili sposobni da proizvode med ili nešto što sasvim lici na ovaj proizvod.

S druge strane „med“ iz hranilica sa šecernim sirupom ne može biti ni med ni prirodna hrana, kako za pcele tako i za ljude“.

Jugoslovensko pcelarstvo, br. 1-2/1968. str. 23.

Prirodni pcelinji med, zavisno od vrste, prosečno sadrži: 15-20% vode, 75-80% šecera (groždanog - glukoze, vocnog - fruktoze, a u manjoj meri sadrži i saharozu), zatim mineralne materije, belancevine, vitamine, fermente, organske i neorganske kiseline, alkaloide, mirisne i bojene materije.

Sada smo shvatili važnost perge a I meda I videli da pogaca I šecer ne mogu to zameniti,

Za jedan kilogram sirupa šecernog da bi pcela preradila I stvorila nešto približno medu treba potrošiti do 300gr meda.

Vremenski uslovi,

Treci uslov je procisni izlasci tokom zime, ujedno izbacivanje mrtvih pcelal klimatski uslovi u košnici. Ako su ti uslovi ispunjeni I pcela izlazila jednom u toku meseca, a imala zdravu hranu med I pergu, I klimatske uslove da je košnica postavljena tako da odgovara našem podneblju , ni u kotlini a ni na vetronetini, prezimljenje zagarantovano.

Kolicina meda I perge u januaru mora imati minimalno 15 kg I to je jedan od uslova da ce pcele koje ce poceti da se pile izlaze biti zdrave I cile I otporne na bolesti, kada se ispune ti uslovi u prolece nozeme nece biti nozema se dobija, ne higijenom, lošom ishranom u zimu I neotpornim pcelama.

Ovim dolazimo samo do jedne konstatacije da je šećer nužno zlo za preživljavanje pčelinjih zajednica i da je zabluda da prihranom šećerom potpomažemo pčeli ne, pomažemo joj ako joj ostavimo dovoljnu količinu meda da prezimi.

mir

Nemojmo zaboraviti za mir na pčelinjaku koji mora biti obezbeđen, i ne otvarati košnice radi radoznalosti već radi nužde i potrebe.

poilica

Očekujemo mirno proleće ali sa spremnim higijenskim poilicima, ako nismo spremili poilice u koje ćemo u tri prsta staviti malo soli, pčelu možemo videti na dubrištu i mokraci od krava životinja jer im nedostaje soli

A i to je jedan od uzročnika za dobijanje bolesti.

Ako smo sve lepo uradili i spremili čekajmo mirni proleće.

IMATE LI POJILICU NA PČELINJAKU

Kako preventivno protiv Nozeme

Lijekovi za nozemozu : do nedavno se koristio antibiotik fumagilin u šećernom sirupu i šećernim pogacama, a čija je upotreba danas zabranjena u Europskoj Uniji. Obzirom da Europska Unija brani primjenu bilo kakvih antibiotika u liječenju pčela, ostaju nam alternativne metode pa se danas koriste preparati na bazi joda i kalijevog jodida (lugolov rastvor) koji se daju u šećernoj otopini ili se prskaju po okvirima, u poilicama sa vodom

Lugolov rastvor koliko ga davati u poilice po 20 kapi na 1l vode

Šta je lugolov rastvor

To je mrkocrveni rastvor koji sadrži 5% joda u 10% rastvoru kalijum-jodida, što čini koncentraciju joda od oko 130 mg/ml. Jod je nepolaran molekul, veoma slabo rastvoran u vodi, pa prisustvo kalijum-jodida olakšava rastvaranje preko formiranja trijodidnih jona. Identifikacija se vrši na jodidni jon, najčešće putem njegove oksidacije do elementarnog joda pomoću permanganata u kiseloj sredini, pri čemu se organski sloj (najčešće hloroforma) boji ljubicasto. Rastvori slični po sastavu Lugolovom, koriste se kod jodometrijskih titracija.

Neposredno posle Cernobiljske katastrofe, u Poljskoj je Lugolov jod primenjen na gotovo celu populaciju u profilaksi akumulacije radioaktivnog joda (^{131}I) u tireoidnoj žlezdi.

Kao antiseptik, Lugolov rastvor mogu zameniti drugi preparati joda, alkoholni analog odn. tinktura joda ili preparati koji sadrže jodofore, npr. povidon-jod.

Povidon jod

1litar vode 30 ml povidon joda stavljati u fajtalicu prskati po satonoši može i u ulice nikako po leglu jer će ga pčela izbaciti jedna fajtalica od 0,5l za otprilike 5

pcelinjih zajednica, kada ubacujem ram u drugu košnicu sa medom obavezno ceo isprskati pa ubaciti.

Sastav:

100 ml rastvora sadrži:

povidon-jod.....10 g

(ekvivalentno sa 1,0 g aktivnog joda)

Dejstvo:

Povidon jod je snažan antiseptik i dezinficijens. U kontaktu sa kožom i sluznicama iz kompleksa povidon-joda postepeno se oslobada aktivni jod, koji deluje brzo i mikrobicidno. Osetljive su bakterije (gram-pozitivne i gram-negativne osim *M.tuberculosis*), gljivice, virusi i protozoe. Delovanje traje duže nego posle primene rastvora neorganskog joda. Prisustvo krvi i gnoja može da umanja antimikrobno dejstvo preparata.

Na mestu primene se stvara obojeni film koji ostaje sve dok se ne oslobodi sva kolicina aktivnog joda, kada i prestaje dejstvo. Boja na koži i tkaninama se lako spira vodom.

Indikacije:

Povidon jod rastvor

- Dezinfekcija rana i opektoina
- Hitno zbrinjavanje opekotina 2. i 3. stepena
- Lecenje bakterijskih i gljivicnih infekcija kože
- Lokalno lecenje oralne monilijaze
- Priprema kože i sluznica za operacije, injekcije u punkcije
- Profilaksa postoperativnih infekcija

- Hirurško pranje ruku
- Preoperativna priprema kože i sluznica

Ljuta paprika

Ljuta paprika

U Poilicu od 14 litra stavim dve tri pokidane iseckane I o,5 kg meda da se privikmnu

POLETALJKA

Citajući knjige raznih pisaca pcelarskih tekstova, znanih i neznanih a dosta sam i prelistao ta štiva, najmanje nadoh pisanja o poletaljci.

Ni sa dobrim ni lošim osobinama o istim. Nigde ni na jednom stablu drvetu nisam video pcele da su izabrale da se nastane gde na drvetu ima nekih izbočina sličnim poletaljkama.

A kamoli da je drugo stablo palo pa glumi one kose daske. koje mi postavljamo sa namerom da pomažemo pceli. Svako od pcelara i to starijih ce vam kazati da je to da pomogne pceli da poleti i sleti, i odmori se puna nektara i polena, šta je tu istina i dali je u ovome ima. Zar je to svemoguće blagostanje za pcelu neko uspeo da slika u prirodi ne. Koji je deo najskuplji na košnici mrežasta podnjaca, kada ona ima na sebi poletaljku garantovano pre istrune, između poletaljke i podnjace u toj vlazi bakterije do mile volje.

Sva mrtva pcela gde je na poletaljci, kod nozeme -proliva gde se vide fleke na poletaljci ptice tada kupe mrtve pcele sa poletaljke normalno tu stradaju i nevine žive pcele, to im mi pomogomo

Zimi sneg led gde je na poletaljkama dali se menjaju mikro klime sa poletaljkama zbog vlage. menjaju se i to povećanjem vlage

Gde stoje pcele cuvari u velikom broju na poletaljkama, a kada nema poletaljka u otvoru leta mali broj.

Zašto je smanjena grabež tamo gde nema poletaljka, jer je mnogo teže napasti u letu a lakše se odbraniti u otvoru leta

Kada stavite kose daske od zemlje do poletaljke zar vam tada ne lice košnice da su za puževe a ne za pcelu, zar je toliko nesposobna i spora da je izjednacujemo sa pužom

Tada smo omogućili pcelama koje su bolesne da se mogu vratiti u košnicu, i dali posao cistacicama pcelama da imaju većeg posla ne misleći na zarazu, koju mogu preneti izrabljene i bolesne pcele. Zar princip života nije živi dok radiš, radi dok živiš, jeste to tvrdi princip opstanka u društvu, ali je tačan i istinit ovim stavom slabi propadaju izumiru jaki opstaju i bore se za produženje života i vrste.

Šta je interesantno zašto pravougaone poletaljke 200*8mm trebaju imati poletaljke a okrugle ne u čemu je ta razlika, zašto nismo na okruglu stavili poletaljku, a pcela normalno funkcioniše.

Zašto neko stavlja poletaljke širine od 20 do 200mm kao aerodrumi a kada stavi donju dasku produžava pistu. Dali se to čini da bi se omogućilo mravima i glodarima lakši ulaz

Probajte na dve tri skinite poletaljke ispratite rad, konstatujte razliku kakva je i koja vam je bolja solucija, nije teško probati samo treba malo volje a imace se dob

KOŠNICA NA VAGI (KONTROLNA)

Ovde cu napisati nešto o košnici kontrolnoj koja stoji na vagu ali za stacionarni pcelinjak jer kod stacionarnog pcelinjaka kontrola ima drugi režim u vodenju evidencije nego kod seletih.

Rano u prolece postavljam vage ispod košnica pcelinje zajednice moraju biti jake da bi se utvrdilo neko objektivno i realno stanje unosa i pada na vagama, ja postavljam tri vage da bi bilo stanje realnije i tacnije.

Svakog dana pošto prestane izletanje pcela meri se težina košnice i tako utvrđuje rezultat rada pcela.

Ako kontrolne košnice na vagama pokažu smanjenje težine, to znaci da nema unosa od strane pcela, ili je vrlo slab tako da unos ne može pokriti potrošnju dnevnu hrane.

Ako se težina ne menja to znaci da postoji slab priliv nektara koji zadovoljava samo dnevnu potrošnju hrane od strane pcelinje zajednice.

Ako se težina povećava od 1 do 3 kg i više dnevno, to znaci da unos ne samo što pokriva dnevnu potrošnju vec ostaje i pcela ga skladišti kao zaliku.

Rezultati merenja kontrolnih košnica kontrolišu se redovno i svakodnevno se zapisuju u dnevnik.

Sem toga beleže se i sve druge promene u težini košnica kod stavljanja okvira sa satnim osnovama u košnicu, vadenjem meda legla sa pcelama sve se to unosi

Na osnovu podataka o merenju kontrolnih košnica svake godine po završetku poslednje paše po pravljenju dijagrama može se videti kada su najveći unosi a kada bespašni periodi. I kada se sa unosom završava

MOJ NACIN RADA NUKLEUSIMA

Pre pocetka rada, uzgajanja pcela treba razmisliti o tipu košnice, nacinu rada i mestu za pcelinjak

Ovde cemo obraditi nacin rada nukleusima jer smo pre toga napoiso nacin rada moj sa DB košnicama

Uvod

Svaki pcelar pristupa pcelarenju prema svojoj licnosti, mogucnostima i željama, a tehnologiju pcelarenja bira prema finansijama, znanju i uslovima paše. Ne postoje pravila kako se mora pristupiti pcelarstvu i kako treba pcelariti. Ali zakonitosti razvoja pcelinjeg društva moraju se poštovati. Nukleusi su idealne

male košnice za sve koji se pocinju baviti pcelarstvom, a i za pcelare koji u pcelinjaku drže rezervna društva. To je malo zastupljena košnica. To su male košnice velicine od 4-7 okvira. Nukleusi služe za uzgoj, sparivanje, testiranje i cuvanje rezervne matice. Nukleusi se u pcelinjicima drže kao pomocne zajednice sa kojima pojacavamo osnovna društva I za tržište. Postoje više tipova nukleusa, a pcelar ce držati one ciji su okviri isti sa košnicama sa kojima se bavi uzgojom pcela. Po potrebi pcelinja zajednica može i prezimeti u takvim malim košnicama. Nukleuse-oplodnjake koriste uzgajivaci pcelinjih matica kod svoje proizvodnje. Citiracu prof. Dr Jovana Kulinčevica "Ocigledno je da je u pitanju cista zabluda da se sa šakom pcela može obezbediti kvalitetno sparivanje i pravovremeno pronošnje matice. Istina u malim nukleusima mikro proizvodnja može biti jeftinija, ali kada se uzme u obzir nestabilnost takvog i dužina trajanja. Ako spojimo period od izvođenja preko sparivanja i pronošnja matice, videćemo da kada su u pitanju oplodnjaci sa normalnim okvirima isti iznose oko 12 dana, dok je to kod mikro nukleusa skoro 18 dana. Znacni da maticama u mini oplodnjacima trebalo je 50% više vremena za sparivanje i pronošnje. Još više se to odnosi na kolicinu sperme u spermateci".

Pracnje kvaliteta proizvodnog društva

Jedan od nacina rada sa 6 ramnim DB nukleusima: pošto cu opisati više postupaka kojima radim, a razlikuju se jedan od drugog u zavisnosti kada i kako želimo da iskoristimo istu novostvorenu zajednicu.

Pcelinja zajednica za reprodukciju prati se najmanje 2 godine da bi se sve osobine zapisale i konstatovale. Kada konstatujemo da je matica izuzetnog kvaliteta pod kvalitetom podrazumevamo da je dobra za prinos meda, da nije sklona velikoj rojbi, da nisu pcele iz košnice agresivne i napadaju druge pcelinje zajednice stvarajući grabež, da je pcelinja zajednica zdrava I radno raspoložena.

Rojenje

Maticu vadimo u nukleus sa 2 rama starog legla, jedan meda, jedan perge i 2 prazna uradjena mlada gde je bar jedno leglo izašlo, sve to stavljamo u nukleus istresemo i malo pcele, sipamo vodu u skrajnji ram . Pcele starke vratice se u svoju košnicu kojoj cemo skinuti medište kod mene su na 20 rama ostavicu plodište sa 10 .Pcela ce odmah izvuci maticnjake, a matica u nukleus pocece da leži u slucaju da nemamo nekog unosa možemo dodati stimulatивно u zbeg jedan poluram sa medom radi stimulacije i pokretanja matice da pocne sa zaleganjem.

Peti dan pokidacemo maticnjake u košnici, zatim izvadimo ona dva rama iz nukleusa koji su ubaceni kao novi, a da je iz njih izašla bar jedna tura legla i ubacimo u centar legla, u pcelinju zajednicu na ta dva rama mladog legla izvucice odmah kvalitetne maticnjake u velikom broju. A u nukleus matica nastavlja da polaže jaja. Deseti dan od stavljanja mladog legla ocenimo koliko možemo izvaditi maticnjaka, i toliko izvadimo iz jakih pcelinjih zajednica ramove (bez matice koja ostaje u pcelinju zajednicu maticnu) sa starim leglom

medom pergom u nukleuse. Pcele starke vratice se u svoje zajednice, iz nukleusa obavezno na skrajnim ramovima sipati vodu u prazne celije. Jedanaesti dan mnogo tankim a i uzanim nožem pažljivo opkrajamo maticnjake i stavljamo u nukleuse na leglo uz pomoc cackalica. Ostavimo i u pcelinju zajednicu iz koje vadimo maticnjake. Dokle god se ovo radi hrana prihrana mora biti u izobilju. Cekamo da se vrate sa opolodnje kod vraćanja sa oplodnje bitno je da tada ima unosa da mlade pocnu što pre zaležanje gde da li cemo nositi van pcelinjaka ili u vaš pcelinjak na vama je da odlucite? Ja imam i stacionarne i prenosne nukleuse. Stacionarni stoje na postolja između 3 ili 4 košnice tako da mi služe za pojacanje pcelinjih zajednica, a prenosni za ukrštanje i prodaju. Svake druge godine obavezno ubaciti po neku maticu iz pcelinjaka koji nije bio u kontaktu sa vašim. Ovo je jedan od nacina proizvodnje za svoju upotrebu!!! Dogada se da u jesen ostanu dosta nukleusa, jer isti nisu prodani ili su ostavljeni u rezervu da sacekaju prolece.

U prolece kada vidimo stanje na svoj pcelinjak i ako su proizvodna društva izašla iz zime lepo

bez gubitaka. da se ne moraju koristiti nukleusi celi vec samo pomoc.

Proširenje nukleusa I pojacavanje pcelinjih zajednica

Uzimamo staro leglo bez pcele iz nukleusa jedan ram I dodamo zajednici kojoj je potrebna pomoc.

Kada smo završili sa tim buducim proizvodnim društvima i ustanovili da nam više pomoci od strane nukleusa ne treba. Šta dalje?

Naši nukleusi pcece brzo da se razvijaju, doci cemo u situaciju da istima treba veci proctor, preko zime smo napravili ili kupili košnice.

Iste smo sredili, ofarbali, stavili broj radi evidencije, takvu košnicu stavicemo na mesto nukleusa.

Poželjno je da ista bude ofarbana iste boje kao i nukleus da nam se ne rastura pcela.

Tada vadimo ramove redom kako su stajali u nucleusu i stavljamo u novu košnicu

vodeci pri tome racuna da nam perga ne bude do rama sa leglom, ako je do legala pomeramo za jedno mesto i na njegovo mesto stavljamo lepo uraden ram koji ce moci matica da zaleži, a do istog stavimo pergu pošto su mi nukleusi šestoramni dodatkom još jednog ostalo nam je mesta za još tri koja cemo ubaciti.

Sve te ramove izflitacemo povidonom rastvorenim u vodi i to po satonošama kada smo završili stavicemo u zbeg ram sa medom da bi vršili stimulativnu prihranu i izazvali maticu na vece zaležanje. Ta pcela iz nukleusa koja je prebacena u košnicu doci ce do brzog razvoja uz stimulativnu prihranu i takva zajednica bice proizvodna.

Sta mislis i o varijanti, da na postolju stoje dve kosnice i u sredini nukleus. Iz nukleusa vadimo leglo i pojacavamo drustva za bagrem a kada pocne

bagrem, sve nukleuse pomerimo na nova mesta i izletnicama iz njih ponovo
pojacamo proizvodna drustva
Lucenje nektara

Ova godina je specificna stalnim promenama temperature, mnogo kiše malo
suncanih dana sve to utice na lucenje nektara da bi ovo malo sagledali bolje ,
I šta se to dogada u prirodi sa lucenjem nektara ja sam se potrudio da
pronadem po raznim literaturama, I pokupim smeštajuci u jedan tekst koji
zaslužuje vašu pažnju I isti treba procitati, I upoznati se kada koja biljka najviše
luci nectar I na kojoj temperature.

Izlucivanje nektara je pod jakim uticajem uslova sredine. Svaka promena
temperature, suncevg osvetljnja, vlažnosti vazduha, agrotehnickih mera I dr.
odražava se povoljno ili nepovoljno na kolicini izlucenog nektara.

Lucenje nektara u cvetovima nije ravnomerno u toku dana, vec se koleba na
razlicite nacine, zavisno od vrste biljke. Kokotac, na primer, izjutra do 8-9
casova luci neznatne kolicine nektara. S porastom dnevne temperature lucenje
nektara se povecava i pcele masovno pocinju da dolaze. Po vedrom vremenu
heljda izlucuje nectar izjutra I u manjoj meri pred vece; u toku dana izlucivanje
prestane I u to vreme uopste ne dolaze na njene cvetove; po oblacnom
vremenu cvetovi ove biljke luce nectar u popodnevnim casovima. Vedrih dana
facelija do podne luci manje nektara , a zatim sve više. Po pravilu, kada je
vreme oblacno , cvetovi s otvorenim nektarijama luce najviše nektara oko
podne, po vedrom vremenu izjutra I pred vece. Cvetovi sa skrivenim i dubokim
nektarijama, uopšte uzev, pre podne luce manje, a posle podne više nektara.
Po pravilu izlucivanje nektara je jace kada je vreme vedro.

Uticaj temperature vazduha

Temperatura je dominantan factor u lucenju nektara. Pocetak, maksimum I
prestanak lucenja nektara u pojedinih biljaka nastupaju pri razlicitim
temperaturama. Tako je za lisicinu ustanovljeno najvece lucenje nektara na
temperaturi 25-29°C. Višnja luci nectar na 8°C, a heljda na 15°C. Utvrdeno je
da se intenzitet lucenja povecava sa porastom temperature. Sniženje
temperatuere ispod odredene granice zaustavlja produkciju nektara. Povecano
lucenje s porastom temperature zapaža se do 25-30°C, i to pod uslovom da
postoje I drugi povoljni uslovi. Pridaljem povecanju temperature lucenje
nektara se smanjuje ili sasvim prestaje. Najpovoljnije temperature za lucenje
nektara kod vecine biljaka su izmedu 16 i 25°C.

Uticaj sunceve svetlosti

Lucenje nektara neposredno zavisi od intenziteta fotosinteze, a fotosinteza od
sunceve svetlosti. Zbog toga zasenjene biljke luce znatno manje nektara od
dobro osvetljenih. Utvrdeno je da zasenjen lipov cvet izluci 4.36 mg nektara, a
dobro osvetljen 11.54 mg. Uopšte uzev, suncanih dana obrazuje mnogo više
nektara nego oblacnih.

Uticaj vlažnosti vazduha

Vlažnost vazduha meri se procentom vodene pare u njemu. U pocetku kolicina nektara se povecava s povecanjem vlažnosti vazduha, ali samo do odredene granice. Medutim, s povecanjem vlažnosti vazduha ne povecava se uvek i procenat šecera u nektaru. Pri relativnoj vlažnosti vazduha od 51% nektar lipa sadržao je 72% šecera, dok je pri 100%-tnoj vlažnosti vazduha kolicina šecera u nektaru opala na 22%. Pri opadanju vazdušne vlage u toku suvih i toplih dana koncentracija šecera se povecava. Za vecinu biljaka optimalna relativna vlažnost vazduha za lucenje nektara je 60-80%. Neke biljne vrste ne mogu se podvesti pod ovo pravilo. U lisicine, a narocito u heljde, s povecanjem vlage u vazduhu pojacava se i lucenje, dok facelija, crvena detelina, a narocito kokotac, pojacano luce nektar ako je vlažnost vazduha niža.

Uticaj kiše

Kiša može da utice pozitivno ili negativno na izlucivanje nektara, što zavisi od njene kolicine i trajanja. U slucaju cestih ali slabih kiša u toku toplih dana biljke luce obilje nektara. Stalne kiše i toplo vreme izazivaju bujan porast vegetativne mase, broj cvetova je manji, a lucenje nektara slabo. Ceste kiše spiraju nektar sa cvetova, narocito u biljaka ciji su cvetovi s otvorenim nektarijama. Kiša može izazvati i povrede na cvetovima. Ako posle kiše nastane vedro vreme, biljke izlucuju mnogo nektara.

Uticaj vetra

Vetar uvek utice negativno, bez obzira na to dali je hladan ili topao, smanjujuci ili prekidajuci lucenje i ubrzavajuci sušenje nektara. Neke biljke su u tom pogledu veoma osetljive (lipa, repica, heljda i druge biljke u kojih su neke otkrivene i nezaštice)

Uticaj klimatskog kompleksa

Svaki klimatski factor utice na lucenje nektara na svoj nacin, alio obilno lucenje zavisi od povoljne kombinacije svih napred pomenutih faktora. Po pravilu, toplo i dosta vlažno vreme najbolje pogoduju stvaranju nektara u cvetovima. Na osnovu vekovnog iskustva smatra se da narocito povoljni uslovi za izlucivanje nektara postoje

- 1 posle tople i tihe noci
- 2 kada rano izjutra padne kiša a zatim nastane vedar dan
- 3 kada se javljaju slabe kiše za vreme suncanog dana
- 4 kada je vreme toplo i postoje uslovi za grmljavinske nepogode
- 5 posle vremenskih nepogoda kratkih

Uticaj agrotehnike

Savremene agrotehnicke mere stvaraju poboljšane uslova rasta i razvoja biljaka

Primenom pravilne agrotehlike covek je u stanju da odgaji snažno razvijene biljke s mnogo cvetova I obiljem nektara. Dobro obradeno I vlažno zemljište, pravilno I blagovremeno obavljena setva izbor pogodne sorte, redovna obrada u vreme vegetacije, navodnjavanje, zaštita od bolesti i štetcina i druge mere pojacavaju lucenje nektara.

Gustina useva

Jako utice na izlucivanje nektara tako kod biljaka zavisno od sortie vrste dubriva kolicina nektara se povecava udvostrucuje sa 35% na 70 % Pri dubrenju samo kalijumom lucenje se povecava za 58% samo fosforom do45% Đubrenje stajnjakom povecava se od 45%-60% Upotreba samo azotnih dubrivau nizu slucaja smanjuje kolicinu nektara Đubrenje utice I na kolicinu šecera u nektaru

Kolicina nektara zanisi I od sorte biljke, neke sorte luce više nektara druge manje napr kod suncokreta. Navodnjavanje uvek pozitivno deluje na kolicinu izlucenog nektara. Obrada zemljišta pred setvu i u toku vegetacije pozitivno utice na razvoj biljaka, pa time I na kolicinu nektara. Vreme setve ima važnu ulogu. Za svaku kulturu postoji optimalno vreme setve. Naprimer facelija zasejana u aprilu maju dobija se 210do 370 kg meda po ha a od one zasejane u junu julu samo 20-40 kg /ha

Uticaj zemljišta

Svaka biljka iziskuje za svoj razvoj odgovarajuće zemljište. Na lošem se zemljištu biljke slabo razvijaju I daju manju kolicinu nektara. Esparzeta kokotac i lucerka najbolje rastu na krecnom zemljištu I tada luce vecu kolicinu nektara nego kada se gaje na glinovitim I teškim zemljištima. Heljda iziskuje laka, a facelija srazmerno teška zemljišta. Lipa više daje nektara na peskovitim, lakim terenima.

Faza razvoja cveta i lucenje nektara

Utvrdeno je da cvet ne luši istu kolicinu nektara od rascvetavanja do precvetavanja. Najvecu kolicinu nektara luci kada je spreman za oprašivanje,privlaceci na taj nacin pcelu koja treba da izvrši oprašivanje. Posle oprašivanja lucenje nektara se smanji ili potpuno prestane. Postoji zavisnost izmedu lucenja nektara I perioda cvetanja biljaka.

U pocetku I u vreme masovnog cvetanja biljke luce mnogo više nektara nego pri kraju cvetanja.U biljke ciji su cvetovi skupljeni u cvasti- najviše nektara luce cvetovi u dolnjem delu cvasti, ukoliko se više ide prema vršnim delovima cvetova utoliko se nalazi manje nektara. Iduci prema vrhu cvasti opada I velicina cvetova, tako da su vršni cvetovi cesto nepotpuno razvijeni. Slabije

lucenje nektara u cvetovima na vrhu cvasti, kao i u cvetovima koji poslednji iscvetavaju, objašnjava se slabijim pritokom hranljivim materijama, koje se pocnu usmeravati prema vec zametnutim plodovima i semenu.

Paša Pcelinja i razvoj zajednica

Paša pcelinja je celokupna poljoprivredna i divlja vegetacija (zeljaste, žbunaste, i drvenaste biljke) sa koje pcele sakupljaju nektar i pollen, a u nekim slucajevima i medljiku. Pcelinja paša je razlicita u pojedinim regionima, zavisno uod toga koje biljke u kom regionu uspevaju. U zavisnosti kada koje medonosne biljke cvetaju, razlikuju se sledece vrste paša.

Ranoprocna- leska, visibaba, iva i dr

Procna- vrba, voce, bagrem i dr

Letnja- livada lipa suncokret

Jesenja- otava, suncokret iz letnje setve, idr

Paša može biti tiha kada kolicina sakupljenog nektara služi za podmirenje svakodnevnih potreba pcelinjih zajednica.

I jaka kada pcele sakupljaju velike kolicine nektara i nagomilavaju ga kao zalihe. Jaka paša nastaje kada na jednom prostoru velike površine cveta jedna ili više vrsta medonosnog bilja, u tom periodu pcele sakupljaju najvece kolicine meda. Kod nas jaku pašu sada momentalno daje bagrem. I na toj i o toj paši ovde cu se više pozabaviti zbog sadašnje specificnosti, prestanku medobranja zahladenju u pola paše.

Svako od nas ima po neki nacin pripreme zajednica za bagremovu pašu, realno gledano mnogo razlicitih ali svi u svrhu boljeg iskorišćenja iste.

1 dosta ramova sa leglom pre bagrema jake zajednice

2 spajanje zajednica

3 vadenje mladog legla i ulazak u bagremovu pašu

4 vadenje matica pre bagrema i rad sa svim izvucenim satovima u ramovima

Ovih dana je zahladnelo nema unosa a planira se zastoj u medobranju od nekoliko dana

Osvrnucu se na prva dva slucaja

To je vreme od ceti pet dana koje je potrebno nekoj zajednici da izvrši premeštanje meda i omogucavanju matici da polaže jaja više jer im se povecava prostor koji je bio blokiran nektarom. Mlada pcela nezapošljena pcela izletnice nezapošljene sve je u košnici

U mnogo zajednica doci ce do izvlacenja maticnjaka rojevog nagona, koji ce se teško spreciti, kako I šta uraditi sa tim I takvim zajednicama? Rec je o zajednicama koje su u maksimalnoj snazi koje su spremne ušle sa maticom. Koji je sada najbolji nacin spreciti rojbu a pcele da ostanu radno raspoložene I to za kolege koje planiraju da idu na drugi bagrem.

Da li povaditi matice, da li pokidati maticnjake I šta se dobilo time. Med nije sazeo za cedenje hladno je , a I kratko je vreme, od unosa nektara.
Šta mislite

O nacinu pripreme sa vadenjem legla I obezmaticeanjem nebi pisao jer su to specficni nacin

Kod vadenja legla planiran je jedan bagrem, a uporedo proizvodnja novih mladih matica koje ce se oploditi, I kasnije iz istih uzimanje legla I pojacavanje maticnih društava I priprema za narednu pašu.

Kod obezmaticeanja je plan bio jedan bagrem + suncokret da se ne cedi med do oplodnje matica iste ce zajednice kasnije dostici snagu za suncokret

To su nacinu koji su primenjeni, sada samo treba odraditi ono što je najbolje da ne ostanu posledice po zajednice koje treba da ostanu u punoj snazi.

Moje je mišljenje profitirace majstori, spremajte košnice ne cekajte,
Verujte ovim mojim recima.
Vocna paša

Roj

Šta je roj to je rec kojom se oznacava ona zajednica,ono društvo pcela koje se izdvojilo, odelilo od jednog pcelinjeg društva, cime se stvara , postaje novo pcelinje društvo.

Ovim se nacinom procesom umnožavaju pcelinja društva.

Roj je pocetni oblik postojanja novog pcelinjeg društva.i vremenski traje jedan do dva dana.

Taj oblik postojanja pocinje od trenutka kada nova zajednica, koja se zacela još u starom društvu,napusti staro stanište i nalazi se u prirodu stanju letenja ili u stanju „uhvacenosti“na grani drveta.

Roj je pcelinje društvo „beskucnik“, bez saca, bez legla i bez rezervne hrane.

Kada roj pronade novo stanište, ili ga pcelar uhvati i stavi u košnicu, on pocinje da izgraduje sace,da neguje leglo i priprema rezervnu hranu, i time prelazi iz stanja roja u stanje normalne pcelinje zajednice.

Rojeve imamo

Prvence

To su rojevi koji normalno prvi izlaze sa starom maticom, isti su veliki i mogu se vrlo brzo razviti u pcelinju zajednicu, i sacekati suncokretovu pašu kao jake zajednice

Drugence

To su rojevi sa mladim maticama i manji su po broju pcela od prvenca

Trecenci

To su rojevi koji su izašli posle drugog i manji su i od drugog

Postoji i rojna groznica koja se retko dogada to su rojevi koji istovremeno izlaze iz jednog društva, bez određenog reda stihiski, prevremeno izlaženje čak i bez matice, ulaženje rojeva u susedna društva, spajanje dva i više roja u jednu celinu u zajednicki roj

Dogada se još kod izlaska roja, ako je na pcelinjaku bilo oplodnje jedne ili više matice, da trutovi koji su izašli na oplodnju prikljuce se roju. Tada je roj veliki gabaritno ali sa malo pcela a mnogo trutova.

Parojak roj

Parojak je roj koji se dobije kada se rani prolecni roj, najčešće prvenac, razvije pa se i on izroji.

Roj parojak javlja se u prirodi kod onih pcelinjih društava koja nastanjuju male šupljine

Drveca ili pukotine stena, a na pcelinjicima sa malim košnicama sa nepokretnim sacem- vrškarama.

Kod normalnih košnica gde se može plodište i medište proširivati ne mogu se javljati parojaki rojevi.

PRIRODNI ROJ

Puštanje u košnicu

Uhvatili smo prirodni roj i kako ga ubaciti? Postoje više nacina nabrojacemo neke od tih

I sistem ubacivanja istih, i pripremu košnice za ubacivanje.

Naseljenje prirodnog roja u košnicu obavlja se pred vece. Košnica se postavlja na njeno buduće mesto i sreduje tako što se uz jedan njen zid postavljaju dva plodišna lepo uradena rama sa medom i polenom, do njih jedan sa leglom razlicite starosti zatim još dva sa medom i polenom to je ukupno 5 posle toga dodamo jedan ram sa satnom osnovom, košnica je spremna za ubacivanje roja. Sledi glavni ritual a to je stavljanje belog platna ispred košnice i podizanje od istog jedan

kraj sa visinom leta. Trmka ili sada praktikuju se razne plasticne posude kofe u kojoj je smešten roj istrese na platno, odakle se pcele upucuju prema otvoru u košnicu i koje se iste nastanjuju na pripremljeno sace.

Ulazak pcela se potstice dimilicom po malo dimeci Pažljivim posmatranjem može se приметiti i ulazak matice.

Roj se može naseliti i stresanjem pcelaq direktno u košnicu pri cemu one direktno pedaju na okvirei ulaze između ramova, kada se pcele prikupe košnica

se zatvori, sledeceg jutra košnicu treba pregledati, ako se utvrdi da ramovi nisu dovoljni dodaje se jedna satna osnova. U slicaju da nema unosa nektara treba u zbeg staviti ram sa medom kao stimulatvnu prihranu roju, nezavisno što ima u košnicu meda na ramovima.

Kada se naseljava drugi ili treci roj treba obratiti pažnju na matice jer su tada matice i neoplodne, postoji mogucnost da se matice prilikom izlaska na oplodnju ne vrate sa iste.

Posle nedelju dana treba proveriti dali je matica pocela sa nošenjem, ako nema legla treba dodati ram sa mladom leglom, ako se pojave maticnjaci to nam je dokaz da nema matice

Tada treba uništiti maticnjake i ubaciti sparenu maticu u kavez i stu spustiti između ramova da je seme oslobode

Ako želimo da pojačamo roj mi dodamo po jedan ram legla koje već pred izlaženje

To možemo uzeti iz jakih društava ili društava koje služe za čuvanje matice. Ovo su neki od iskustvenih primera koji su uspešni i mogu se primeniti

LUTAJUCI ROJ

To je pcelinje društvo (zajednica) koje je napustilo svoje obitivalište I traži novo Takvi rojevi se javljaju najviše u sezoni rojenja i to kod pcelara koji zapostave svoj pcelinjak. ili kod pcelara koji žele da im rojevi izlaze za svoje potrebe i za tržište.

u nedostatku kontrole izlaska.

Lutajuci rojevi prvenci uvek imaju po jednu maticu, a drugaci i trecaci sa više matice i sa izvesnim brojem trutova.

Jedna vrsta lutajucih rojeva javlja se i u drugoj polovini leta (krajem avgusta i pocetkom septembra)Kada pcelinje zajednice vrše tihu zamenu matice. Kada nova mlada matica pocne da polaže jaja, ponekad čak i nešto pre, kucne pcele pocnu da teraju staru I da je uklupcavanjem uguše. Ponekad ona izlezi iz košnice I za njom pode nešto pcela kod kojih se nije pobudio neprijateljski instinct prema njoj. Takvi mali rojcici danima lutaju oko pcelinjaka I na kraju uginu.

Takav lutajuci roj može se uhvatiti, staviti u nucleus predhodno obezbeden sa sacem u kome ima meda I nešto mešanog legla, za svaku sigurnost obavezno staviti maticu u kavez koji ne mogu pcele otvoriti I maticu osloboditi nPosle 3 do 5 dana matica se oslobodi kaveza I roj nastavi normalan život.

Odmah krecemo sa negom istog a to je dati mu stimulatvnu prihranu ram sa medom u zbeg koji će pcele unositi u košnicu I dodavati u svoje ramove I pospešivati maticu za bolje nošenje jajašca.Taj roj može ojacati toliko da prezimi I iduce godine može služiti za pojačavanje ostalih pcelinjih zajednica Tu maticu obavezno zameniti

IZVIDNICA ROJA

To je mala grupa pcela obicno do desetak koja se posle smirivanja roja na nekoj grani gde se uhvatio, udaljuje od njega pretražujući okolinu radi pronalazjenja novog staništa.

Od jednog roja izdvajaju se više takvih grupa, izvidnice koje pretražuju okolinu u više pravaca gde se roj uhvatio.

Izvidnice pcele odlecu od roja ali i vracaju se tako da stalno održavaju vezu sa njim.

Kada jedna pcela pronade neku šupljinu u drvetu lepo neko mesto, ili smo stavili na pcelinjak praznu košnicu sa nekoliko starih ramova satova postoji verovatnoća da ude i u nju postoje razni omamljivaci mirisi za privlacenje istih., ista pcela obaveštava sledeće izvidnice koje odlaze na mesto da proveru.

Zatim se vracaju roju pa odlazi veći broj koji obleće oko mesta proveravaju dali im odgovara isto za stanište ulaze u isto vršeci proveru.

Ako su izvršile proveru i ustanovile da je mesto dobro vracaju se roju i posebnim pokretima plesom obaveštavaju roj o mestu o pravcu udaljenosti o svim potrebnim podacima šta je još interesantno da izvidnica prvo obaveštava spolja zatim ulazi u klube i vršeci obaveštavanje.

Tada dolazi do ponovnog uznemiravanja roja dizanje samog roja iznad i masovnijeg poletanja u krug dok se ne podignu sve pcele, tada roj kreće u pravcu mesta koje je pronadeno, smatra se da pcela izvidnica ima važnu i odlucujuću ulogu o pravcu i orijentaciji kretanja celog roja .

PRVO PROSIRENJE LEGLA

Kada nam dode mart pri kraju to je nagoveštaj da kreće april i sa njime voćna paša pre svega džanarika, a mi sretni i puni sebe. Cvetanje zavisi od nadmorske visine ali skoro uvek se uklapa od 1 do 5 aprila kreće sa cvetanjem pa redom ostale voćke. Na veće nadmorske visine od 10 do 15 aprila. To je vreme kada u košnici počinje unos sve veći i veći kako nektara tako i polena. Zato i svoj najbrži razvoj pcele započinju cvetanjem džanarike a kasnije i ostale voćke. Ako dani u cvetanju budu odgovarali temperaturno i bez vetra pcela će početi sa velikim unosom, koji će potsticati maticu da počne sa većim zaleganjem počinje njena maksimalna produktivnost. Ona će brzo popunjavati radilicke ćelije jajašcima, pa će tako doći do blokade matica neće imati gde da zaleže. S obzirom da su dani i noći hladne matica neće preskakati ramove sa pergom levo i desno i zalegati sledeće, tu je neophodna intervencija pcelara. Pomoć se sastoji u tome da se proširuje proctor oko legla. Pcelar tada 5-6 dana dodaje po jedan ram levo i desno do legla koji je lepo izvucen i iz koga je bar jedna generacija pcela izašla a polen pergu pomera za jedno mesto. Poželjno je da se takvi ramovi koji se dodaju poprskaju rastvorom povidona radi dezinfekcije i bržeg prelaska pcele na njih. Pcele će odmah pripremiti ćelije za zaleganje polaganje jaja. S obzirom na jacinu društva i kolicinu već postojećeg legla pcelar će u datom trenutku sam odluciti dali će

dodati dva ili jedan ram. Ako postoje 4 rama legla dileme nema dodacemo dva rama. To se čini da bi u ovom periodu košnicu otvarali što manje. U koliko u košnici postoje takvi ramovi onda se samo smeste na mesto koje im odgovara u tom trenutku da bi se proširio proctor legla. Uporedo sa proširivanjem ako nismo ranije otvarali košnicu vršimo proveru, legla kvantiteta I kvaliteta, na osnovu legla vršimo kontrolu kvaliteta I postojanja matice, zalihe obe vrste hrane, zdravstveno stanje kvalitet mikro klime. Na osnovu viđenog stanja preduzimamo odgovarajuće radnje u zavisnosti od potrebe zajednice. Ovo su radnje za sve tipove košnica jer su poslovi indenticni. Proširenje vršimo dok ne dode do punog jednog od delova košnice pcelom tada u odnosu na tip košnice dodajemo medište - polumedište jer nam je zajednica stasala u jednu jaku celinu sa normalno pcelama razlicite starosti, Zajednicu forsiramo da bi dostigla svoj vrhunac I bila spremna za bagrem. Voditi racuna da je ne preforsiramo a ostane na malom prostoru I dobije nagon za rojbu, u svemu treba imati granice pa I u razvoju, jer možemo pogrešiti da nam dode do rojbe u pola bagrema, a to se nesme dozvoliti. Kod dobrog razvoja može se dodati I po koji ram sa satnom osnovom da bi uposlili mladu pcelu. Sve te postupke nam diriguje unos I jacina zajednice. Sankcije se moraju što pre sprovesti na slabim zajednicama, Ne zaboravite da poprskate satonoše rastvorom povidona koristice I pceli a I vama.

Sam pcelar gledajući svoju zajednicu znaće šta ce sa njom uraditi I koj postupak primeniti.

JEDAN OD PRIMERA ROJENJA PODELA

Kada smo iscedili med društva su dostigla maksimum razvoja, Imamo prazne košnice ili nukleuse trebamo uraditi podelu pcelinje zajednice na pola kako: Za podelu se odaberu najjaca društva, koja imaju po 8 9 10 rama legla od 15 do 20 kg meda 15do 17 ulice pcele 2, 3 ,4 rama perge.

Podela se izvodi posle podne,kada postoji intezivan let pcela. Do košnice cija se podela društva izvodi postavlja se prazna košnica iste boje.

To kod mene nije problem jer su istih svetlih boja i iz mog iskustva kod iste boje ne dolazi do pometnja pcela Na nosacima stavi se košnica prazna pored košnice koja ce se deliti na pola

Iz gnezda se vadi i premešta polovina ramova sa leglom medom pergom i pcelama koje su na njima

Predhodno se odluci kojem ce društvu pripasti matica.

Gnezda zatim ograniciti na po jedan deo i obe pomaknuti levo desno za po jedno 50 60 sm od mesta gde je stajala osnovna. Na taj nacin pcele koje su bile napolju pri povratku ne nalaze u svoju košnicu na mesto pa ulaze levo i desno u obe ali ipak veci je ulazak u košnicu u kojoj je matica.

Ujutru treba dodati društvu bez matice sparenu maticu u maticni kavez Ako ima mesta sutra mogu košnice da se razmaknu za još ali i ne mora

Primenom ovog metoda ocuva se biološka celovitost svakog od društava. Ona imaju dovoljno pcela i leglo razlicitih starosti, te se ne narušava njihov normalan život.

Do jeseni oba društva se dobro razvijaju i blagodareći tome uspešno prezime. Sledeće godine u novoj sezoni ona su ravnopravni učesnici u glavnoj paši.

FORMIRANJE ROJA IZ VIŠE PCELINJIH ZAJEDNICA

Takav način uvećavanja je brz razvitak pcelinjih novostvorenih zajednica, a da se ne gubi ništa od zajednica od kojih hoćemo da stvorimo novu. Moj način je između ostalih i ovaj:

Ako mi je potreban roj za uvećanje ili za tržište ali stvoriti ga brzo i omogućiti mu brz razvitak uradicu sledeće:

Po lepom i vedrom bez vetra danu u popodnevnim časovima iz nekoliko društava uzecu po jedan dva rama sa zrelim leglom i pcelom i stavljacu u jednu košnicu ili nukleus u zavisnosti šta nam treba tu dodamo jedan ram sa medom i pergom istu pcelu koju smo ubacili posolimo sitnim mlevenim šećerom i odozgo poprskamo povidonom razredjenim sa vodom da bi pcela bila smirena i da ne dolazi do tuće iste.

Vodimo računa da ne uzmemo maticu iz ni jedne zajednice.

Uspeh se najbolje postiže kada takav roj ili da je nazovem pcelinja zajednica se odnese dalje od pcelinjaka tako da se pcela ne može vratiti u svoja matična društva.

Sutradan izvrši se pregled novostvorene zajednice ubaci se kavez sa sparenom maticom, ali obavezno doda ram u zbeg sa medom da bi se izazvao unos meda radi lakšeg prijema matice jer imamo stariju pcelu, takvom stimulacijom matica koja je ubacena počee ranije zaležanje i sigurnost prijema je veća.

Ako neko ima strah od prijema može maticu držati u kavez tri dana pa da proveriti kako se pcela ponaša ako ustanovi da je sve u redu istu može pustiti, pratiti ako pcela ne sklupcava maticu sve je uredu.

Ovaj način je najbrži i najbezbolniji i ne ostavlja mi posledice na zajednice iz kojih uzimam leglo.

U te iste zajednice iz kojih sam uzeo leglo po ram dva dodacemo ili uradene ramove ili ramove sa satnim osnovama.

Takvim radom smanjio sam u znatnoj meri nagon za rojenjem.

NAJBOLJI PERIOD UMNOŽAVANJA PCELA

Kada trebamo proizvesti najviše pcele da bi iskoristili maksimalno pašu u toku godine.

Uradicu neku analizu koje je to vreme i period najbolji, ali opet tu postoji vremenske razlike za pojedina područja tako da se ne možemo držati striktno.

datuma, već prilagodavati prema svojim uslovima. jer nadmorske visine cine da ne cvetaju biljke odjednom u svim podrucjima.

Optimalni period se izracunava s obzirom na životni vek pcele i tatum nastupanja glavne paše. Pcele koje su se izlegle na 35 dana pre pocetka glavne paše uginu već na samom njenom pocetku. Prakticno znacaj za medobranje imaju samo one pcele koje ce raditi 5 dana njenog pocetka. To su pcele koje su se izlegle na 30 dana pre pocetka same paše

One ce se izlesti kada je matica položila jajašca 51 dan pre pocetka paše (21 dan traje period do izleganja), i to ce biti najraniji period izležene pcele za glavnu pašu.

Tako se može izracunati vreme polaganja jaja i izleganje pcele koja ce ucestvovati u prvih pet dana glavne paše.

Pcele koje se izlegu na 8 dana pre kraja glavne paše ukljucuju se 4 dana na sakupljanju i primanju nektara što znaci da ce raditi 5 dana pre završetka paše. Jaja za ove pcele treba da budu položena na 29dana (8+21)pre kraja glavne paše.

To su poslednje pcele koje ce ucestvovati poslednjih 5 dana u glavnoj paši.

Na taj nacin se utvrduju dva datuma izmedu kojih treba proizvesti najviše pcelu koja ce ucestvovati u medo branju na glavnoj paši. Taj period se naziva optimalni period umnožavanja legla.

On pocinje na 51 dan pre pocetka i završava se na 29 dana pre završetka glavne paše.

Optimalni period umnožavanja legla nije isti za razlicite reone. Tamo gde glavna paša pocinje rano bagrem priprema društva treba da zapocne rano u prolece. Kada kasne paše kao livadska tada društva mogu i sama da se pripreme bez učešca pcelara.

U reonima gde se javljaju dve ili tri paše, priprema pcelinje zajednice pocinje rano za bagrem ali zajednice se moraju održati u snazi a da ne dode do rojbe da bi se iskoristile iste. Kod mene pošto bagrem pocinje 5 maja meni svaka pcela od 10 marta koja se izleži ucestvuje u bagremovu pašu Mnogo ran pocetak razvoja. i riskantan zbog varljivog marta i naglih zahladenja

STVARANJE NOVIH DRUŠTAVA

Mladom pcelom Ovo je drugi nacin koji radim u svom pcelinjaku sve u zavisnosti šta I kako

želim da dobijem od postojeceg

a stvorim novo društvo (nucleus) Šta treba uraditi stavi se prazna košnica ili nucleus na neko prazno mesto u pcelinjak zatim se uzmu ramovi sa leglom I pcelama I prenesu u košnicu koju smo spremili.

Pcele izletnice vratice se u svoju košnicu, a preostale mlade pcele obrazovace novo društvo, kojem se dodaje sparena matica ili zreo maticnjak.

Ramovi za obrazovanje novih nukleusa uzimaju se samo iz jakih pcelinjih zajednica koja imaju 8-9 rama sa leglom 15-16 ulica sa pcelom.

Ovaj posao se obavlja normalno po lepom i toplom vremenu, kada su pcele vrlo aktivne.

Društvo od koga cu obrazovati drugo novo društvo, ponovo pregledam da utvrdim njegovo stanje.

Pošto pronadem maticu obeležim ramove koje cu premestiti a zatim stavljam u košnicu koju sam pre toga stavio u pcelinjak tamo gde je imalo prazno mesto uzmu se 2 rama starog legla 2 rama meda 1 ram perge sve sa pcelom.

Sem toga uzmu se još dva tri rama sa pcelom i stresu se u košnicu iz drugih pcelinjih zajednica

Leto se suzi toliko da mogu proci po jedna ili dve pcele

dobra je još i to što ne koristim poletaljke tako da se na njih ne okuplja pcela

Do veceri stara pcela se vrati svom društvu, a nukleusu se doda u vecernje sate sparena matica

u maticni kavez ili zreo maticnjak

Društvo od kojeg se obrazuje nukleus umesto oduzetih ramova daje se ramovi sa satnim

osnovama za gradnju ili vec izgradene osnove.

Nekoliko dana nakon obrazovanja izdvajanja isti se ojaca jednim ramom legla razlicite starosti uzme se opet iz neke jake pcelinje zajednice ali bez pcele.

Taj postupak se ponavlja nekoliko puta dok se roj ne razvije u normalnu pcelinju zajednicu

koja ce biti spremna za pašu

Ovakvi rojevi obrazuju se po završetku jace prve prolecne paše, bagrem i kada se ocekuje druga glavna paša, koja pocinje krajem juna i pocetkom jula,

Na ovaj nacin mogu se obrazovati i društva korišćenjem nukleusa sa prezimljenim maticama

Dokle god je razvitak pcelinje zajednice nove i stare ako su u njoj ubaceno satne osnove u iste u zbeg držati obavezno ram sa medom kao stimulativnu prihranu. Ako negde ima unosa nektara nema potrebe za držanjem rama sa medom u zbegu

STVARANJE NOVIH DRUŠTVA OD NUKLEUSA S PREZIMELOM MATICOM

Dogada se da u jesen ostanu dosta nukleusa, jer isti nisu prodani ili su ostavljeni

u rezervu da sacekaju prolece.

U prolece kada vidimo stanje na svoj pcelinjak i ako su proizvodna društva izašla iz zime lepo

bez gubitaka. da se ne moraju koristiti nukleusi. celi vec samo pomoc

Uzimamo staro leglo bez pcele iz nukleusa jedan ram i dodamo zajednici kojoj je potrebna pomoc.

Kada smo završili sa pomoć budućim proizvodnim društvima i ustanovili da nam više pomoći od strane nukleusa ne treba. Šta dalje

Naši nukleusi počnu brzo da se razvijaju, doćemo u situaciju da istima treba veći proctor. preko zime smo napravili ili kupili košnice

Iste smo sredili ofarbali stavili br radi evidencije, takvu košnicu stavićemo na mesto nukleusa

Poželjno je da ista bude ofarbana iste boje kao i nucleus da nam se ne rastura pcela

Tada vadimo ramove redom kako su stajali u nucleus i stavljamo u novu košnicu

Vodeci pri tome racuna da nam perga ne bude do rama sa leglom, ako je do legala pomeramo

za jedno mesto i na njegovo mesto stavljamo lepo uraden ram koji ce moci matica da zaleži,

a do istog stavimo pergu pošto su mi nukleusi šestoramni dodatkom još jednog ostalo nam je mesta za još tri koja ćemo ubaciti.

Sve te ramove isflitaćemo povidonom rastvorenim u voidu i to po satonošama kada smo završili stavićemo u

Zbeg ram sa medom da bi vršili stimulativnu prihranu i izazvali maticu na veće zaležanje

Ta pcela iz nucleusa koja je prebacena u košnicu doći ce do brzog razvoja uz stimulativnu prihranu

I takva zajednica biće proizvodna.

TARANOVA DASKA

Pošto moje drage kolege napisale da je ovo dobro, i da se preporučuje početnicima, reših i ja kao stariji početnik da probam.

Probuh to jest tako sam uzeo da uradim da bi negirao neke stvari, a to da je ovaj način jednako dobar i za starije iskusne kolege, dali postoji bolji sistem prelaska sa sistema na sistem a da se ne prave drugi prelazi već ovim načinom proizvoditi rojeve koji ce se naseljavati u druge košnice i bezbedno a i bezbolno prelaziti a ne verati se po drvcu kako sam ja to uradio, a uradio sam na sledeći način koji ćete videti na slici da na leto ima mnogo mlade pcele koja visi.prvo sam proverio imalo je maticnjaka u košnici a i matica, maticu sam lepo spustio sa ramom na dasku istresao drugi pa maticu lagano skinuo na stalak

Koji sam namestio ispred košnice tako da je udaljen od leta 10 cm.Nakon toga stresao sam na podnožje stalka sve pcele iz košnice,zajedno sa maticom zelenom.Starije pcele podići ce se i u letu vratiti natrag u košnicu.Mlade pcele,pa i one aktivno rojevne,puzat ce po stalku prema košnici,ali ce ih razmak do leta zaustaviti i one ce se pomalo skupljati u hrpu ispod stalka gde

ce i ostati da vise. Tako ce se za 1 ipo do 2 sata izvršiti deljenje, i gotov ce roj mirovati kao i svaki prirodni roj.

Pred vece sam istresao u drugu košnicu na dva uradena ostalo satne sutra cu to slikati kako stoje stvari Košnica se može postaviti upravo kraj one iz koje je istresen, jer se pcele roja nece vrateti.

PAKETNI ROJ

Prodaje se kao paketni roj, koga cine samo pcele i matica, bez ramova.

Paketni roj se formira trešenjem pcela sa ramova u posebne kutije. Paketni roj se prodaje obicno u težini 1,2 kg Poželjno je roj kupiti što ranije u sezoni, najbolje vec krajem maja ili pocetkom juna, da bi se do kraja leta razvio u društvo Prvo obratite pažnju kada odete po roj da kupite odite po suncanom i lepom vremenu i to u podne jer ce tada biti najviše mlade pcele u košnici kod istresanja, a izletnice bice napolju. Ne odlazite po roj u vecernje casove jer je starija pcela u košnicu jer cete tada dobiti dosta stare pcele .. Paketne rojeve ne treba kupovati posle juna, osim ako im obezbedimo izgradeno sace i rezerve meda. Pocetnicima se skrece pažnja da ne kupuju rojeve sa pcelinjaka bližih od 3-4 km, zbog mogucnosti vracanja izletnica na staro mesto, niti sa pcelinjaka koji su zaraženi bolestima i u propadanju Paketni rojevi zahtevaju nešto vecu i pažljiviju negu. U prvo vreme, malo se sporije razvijaju od rojeva na ramovima, ali zato imaju i niz prednosti. Cena im je niža, izgradeju prvoklasno mlado sace, siguri smo da preko sace necemo preneti bolesti i da možemo efikasno tretirati protiv varoe. Paketni rojevi se naseljavaju iskljucivo pred sumrak, jer se pcele inace mogu razleteti po drugim košnicama. Kavez sa maticom se izvadi i okaci medu ramove, pcele stresu iz kutije i košnica zatvori. Da im se 200-300 g sirupa . Prvi izlet pcela sutradan je vrlo intenzivan, dosta lutaju i nalecu u druge košnice. Dva - tri dana cemo ih ostaviti na miru (uz vecernje prihranjivanje), a zatim pogledati. Skoro uvek prime maticu. Ako se useljava više paketnih rojeva bilo bi poželjno da košnice sa useljenim rojevima nisu blizu jedna pored druge radi orijentacije pcela i ulaska pcela u svoje košnice (može se desiti da jedno društvo ojaca a drugo oslabi). Smanjiti leto na 2 3 sm

Po naselajvanju paketnog roja ne smemo da propustimo priliku da izvršimo efikasno tretiranje protiv varoe, dok u košnici nema zatvorenog legla, znaci prvih 6-7 dana. Ako smo u mogucnosti da ih svakodnevno prihranjujemo (300-500 g sirupa), ili ima dobre paše, najbolje je da ih naselimo iskljucivo na satne osnove. Pri tome na 1,2 kg pcela se stavlja 5 DB ramova ili 7 Lr ili 10 RV. Tako cemo, za kratko vreme dobiti mlado, zdravo i ispravno izgradeno sace. Ukoliko ih ne možemo hraniti baš svakog dana u pocetku, a nema paše, poželjno je gnezdo formirati sa 3-4 satne osnove, kraj kojih se stavlja po 1 ram sa medom i polenom sa obe strane.

Za desetak- petnaestak dana, paketni roj ce potpuno izgraditi 5-6 satnih osnova i matica zaleci 3-4 rama. Kritican period nastaje vec posle desetak dana jer nema dovoljno pcela da hrane leglo, stare izumiru a nove se još ne

radaju. Najidealnije ih je tada pojačati sa 200-300 g mladih pcela, ali i bez toga, roj će se uspešno razviti. Dalje se neguje isto kao i roj na ramovima i do jeseni postiže snagu društva. Sada smo sigurni da nema varoe

PRICE IZ ISKUSTVA

Slušajući stare pcelare, pcelare u podmaklim godinama, sa velikim pcelarskim iskustvom, i mnogo godina provedenih sa pcelama, i njihove price povuklo me je da napišem njihova kazivanja.

Svaka rojeva godina donosi radost za pcelara, trenutnu ali tokom vremena dolaze ponekad razocarenja.

Kod velikih rojbi nikada nema meda u izobilju, ali zato ima uvecanja pcelinjaka.

1. Kod uvecanja pcelinjaka, dolazi do nedostatka hrane, to se mora premostiti kako

prihranom i to šecernim sirupom, ako prihranjujemo sirupom a ima polenske paše nešto smo malo premostili ako ne, nema belancevina, masti, ugljenih hidrata, vitaminima.

Med koji ima najviše ugljene hidrate, a mi ih nemamo dajemo šecer, dobićemo pcelu slabo otpornu na bolesti, pcelu bez imuniteta.

2. Dolaze rojevi svakojakvi i svakakvi, svuda se roji, naravno najpre iz jakih izlaze prvaci zatim iz jakih izlaze drugi, a iz slabih izlaze prvi. Mi skidamo, srećni uvecavamo svoje pcelinjake, hvalimo se. Ali nekim rojevima znamo poreklo vidimo da su naši po boji kojom smo obeležili maticu, i to nije stopostotno tacno. Boje po godinama kod svih su iste ko obeležava maticu. Imamo i neobeležene, ali nije važno, važno je da smo ih ulovili i smestili u košnice, nukleuse.

Tu nastaju problemi, lako smo rešili jedan problem varou, istretirali smo. Šta je sa ostalim bolestima? Koja je sigurnost, nikakva. Nozemu sigurno ne mogu imati ili je mala verovatnoca zato što je samo pcela u pitanju. Ostale su samo bolesti americka trulež, evropska trulež, to je ono cega se trebamo plašiti.

Nemojte pomisliti da se takva pcelinje zajednice ne roje, slažem se, ali delimicno. Takve zajednice napuštaju košnice, a u cemu je razlika? Razlika ne postoji, one sa sobom nose i svoju bolest ili bolest od zajednica koje se nalaze u istom pcelinjaku.

3. Da li smo dobro uradili hvatajuci sve rojeve i unosili ih u naše pcelinjake - ne zna se-

neko će imati sreće proci će bez problema, neko ne.

Šta treba ciniti u prolece? Odmah će se videti, dobro razvijajuće zajednice i zajednice koje se sporo razvijaju, koje imaju nekog problema. Takvim zajednicama posvecicemo više pažnje. Pre nego što odlucimo da ih spojimo sa drugom jakom zajednicom, razmislimo da li pravilno radimo, da li je to dobro, da ne cinimo još jednu grešku, grešku koja se ne ispravlja, prenosimo možda bolest na jake zajednice i bolest širimo u svom pcelinjaku.

Kazivanja su da posle jake rojeve godine nikada sledece nisu dobro pokazale, ja to ne znam a ne želim da gatam i vršim pretpostavke , ali opreznost nikada nije na odmet.

Dokle god smo oprezni mi smo sigurni i blagovremeno ćemo primecivati sve promene.

Ja sam imao mnogo rojeva, svoje i tude. Iskreno receno ušao sam u polje vece verovatnoce rizika. Ali nekada i rizik stvara određeni kapital, ili štetu.

MATICA

Kada smo krenuli tim putem da nastavimo

U pcelinjem društvu matica je jedina pcela- ženka sa potpuno razvijenim organima za razmnožavanje. Njena osnovna funkcija je polaganje jaja. Ona dnevno položi prosečno od 1000 do 1500 jaja a izuzetno u nekim slucajevima i 3000

Ovakvu produktivnost postižu mlade i plodne matice sproleci i prvom polovinom leta kada je i jako medo branje i spoljni uslovi najbolji najpovoljniji. Normalno svako pcelinje društvo ima jednu maticu, jer su one neprijateljski nastrojene jedna prema drugoj. Izuzetno u jednom društvu mogu postojati i dve matice ali kratkotrajno. To se dogada kada pcele odgajaju same maticu da zamene svoju prestarelu

Tako u jednom društvu žive jedno vreme i dve matice i to dok mlada ne bude sparena

Posle kopulacije mlada matica pocinje da polaže jaja oplodena u radilicke a neoplodena u trutovske celije. Gde će matica položiti oplodeno a gde neoplodeno jaje to zavisi od velicine celija, ali i od godišnjeg doba. U periodu rojenja i ako ima trutovskih celija matica normalno polaže neoplodena jaja u trutovske celije

U posebnim okolnostima ona može da naruši to pravilo. Kada je matica predisponirana da polaže neoplodena jaja a nema trutovskih celija ona će poceti da polaže ta jaja u radilicke celije, i obrnuto. Kada je prinudena da polaže jaja na trutovsko sace a nije sklona da polaže neoplodena jaja ona će polagati oplodena jaja u trutovske celije. To pokazuje da je godišnji sezonski ritam u razvoju društva jaci od uticaja oblika i velicini celija.

Aktivnost pcelinje matice nije ogranicena samo na polaganje jaja

Između nje i pcela radilica postoji uzajamna veza koja se ostvaruje preko specijalne materije tzv maticne supstance, koju izlucuje telo matice.

Naša razmišljanja razgovori između Svete i mene naše pretpostavke i zapažanja u vezi maticnjaka sveli se na ovim zaključcima vi slobodno dopunite svojim znanjem i iskustvom

. Pitanje je da li matica uopšte zna da je snela jaje u celiju maticnjaka. naše je mišljenje da se celije maticnjaka i radilicne celije ne razlikuju. Matica ne

proizvodi maticnjake nego pcele radilice, a one su izgleda zakon u pcelinjem društvu. Pcele radilice odaberu radilicne zaležene celije i odlucuju da li ce da budu maticnjaci. ovo nisamo nigde procitali, , ali ako uzmemo u obzir Jenter aparat i njegove veštacke celije (sve su radilicne), a u njega zatvaramo odabranu maticu da nam ga zaleže radilicnim jajima. Posle vadimo te radilicne celije i stavljamo ih u plasticne pocetke maticnjaka, odaberemo jako društvo da nam dograde maticnjake, pa ih kasnije (kada za to dode vreme) presadjemo u nukleuse ili oplodnjake i tako proizvodimo matice. Znaci, matica ne zna razliku izmedu radilicne i celije maticnjaka, jer je nema.

Što se zvoncica tice, njih pcele grade na svakom ramu, ali ne znaci da ce u njima biti maticnjaci. Pcele izvuku maticnjake na mestima i gde nema zvoncica.

PRIRODNO GAJENJE MATICA

Prirodno gajenje matica obavljaju same pcele pod uticajem instinkta razmnožavanja ili održavanja vrste. To se dogada u tri slucaja: prilikom prirodnog rojenja, samosmene i gubljenja matice. Pcelinja društva domacih rasa pcela obicno zasnivaju po 30-40 rojnih maticnjaka. Pri samosmeni, ili tzv. tihoj zameni matice, pcele zasnuju 3-4 maticnjaka.

Rojne matice, kao i one za samosmenu, dobro su razvijene, jer se jaja za njihovo izleganje polažu u maticne celije, a posle izleganja sve do zatvaranja celija larve bivaju obilno hranjene mlecom. Rojne matice, medutim, prenose na potomstvo nagon za rojenjem, što nije poželjno. Zbog toga one mogu da se koriste samo kada poticu iz jakih društava s dobrim naslednim osobinama. Na rojne maticnjake ne može uvek da se racuna, jer se prirodno rojenje pojavljuje samo s proleca i u određenim povoljnim uslovima.

Pcelinja društva mogu da se nateraju da zasnuju rojne maticnjake. Za tu svrhu odabiraju se visokoproduktivna društva, bez sklonosti ka rojenju i s drugim dobrim odlikama. Za njih se još od ranog proleca stvaraju najpovoljniji uslovi razvoja. Kad se gnezdo ispuni pcelama i leglom, sužava se na 8-9 satova , usled cega društvo brže zapadne u stanje rojenja. Da se olakša izgradnja dobrih maticnjaka, jedan ili dva novoizgradena ili svetlomrka sata s praznim ili tek zaleženim celijama podrežu se do polovine. Prihranjivanje pcela ramovima sa medom koji se stavljaju u zbeg nastavlja se sve do zatvaranja maticnjaka, a zatim se oduzme matica i tako spreči izletanje roja. Dan-dva pre nego što pocne izleganje matica, maticnjaci se pažljivo izrežu i najkrupniji iskoriste prema potrebi, a društvu se ostavi samo jedan.

Maticnjaci izgradeni radi samosmene mogu se takode iskoristiti, ali pod uslovom da poticu od elitnih društava. Jer se može dogoditi da samosmenu da vrše I društva koja su lošijeg kvaliteta tako d ate maticnjake cak I ne treba koristiti.

Kad izgube maticu, ili prilikom obrazovanja veštackog roja, pod uslovom da u gnezdu ima mladih radilickih larvi, pcele osnuju obicno 10-20 tzv. neredovnih (spasilackih) maticnjaka. Za izvođenje matica pcele biraju tek izlegle larve ili do 3 dana stare, koje su dotle hranjene kao radilice, te su zbog toga neredovne matice veoma raznolike u pogledu kvaliteta. Najpre se izlegu matice koje su odnegovane od starijih larvi i one ostanu u gnezdu pošto progrizu sve preostale maticnjake. One su nepodobne i sitne, slabe su nosilje i brzo se iscrpe, te ih pcele zamene još iste ili sledece godine. Da se to nebi dogodilo može se uraditi sledece kada izvuku maticnjake sve pokidati i ubaciti ram sa jednodnevnim legom tada dolazi do islaska kvalitetnih matica.

PROIZVODNJA MATICA

Hopkinsov i Pehacekov nacin

Na plodišni okvir s dobro zategnutim vertikalnim i horizontalnim žicama montira se satna osnova, i postavlja u sredinu gnezda legla zajednice koja je za proizvodnju matica. Zajednica se suzi, izvade se svi ramovi bez legla i navede se matica da pcele brzo izrade sat a matica odmah položi jaja. Taj proces se može ubrzati ako se ram stavi u izolator napravljen od maticne rešetke i u njega pusti matica. Posle 4-5 dana cim zepocne izleganje larvi, sat se izvadi, i pošto se pcele pažljivo skinu cetkom nikako ne tresti pcelu.

Tada se ram sa sat položi na čist sto, tako da strana sa tek izleženim larvama bude na gore. Tada se uzme traka od stakla ili drvena samo da ne lepi, pa se njom zgnjece dva tri reda celija zajedno sa larvama, stin ostave se nedirnutе celije u svakom trecem ili cetvrtom redu. Na isti nacin prorede se celije i u vertikalnom pravcu. Na taj nacin rasporedene su celije po celom satu.

Celije predvidene za proizvodnju maticnjaka podrežu se za polovinu svoje visine, pa se šablonom pri vrhu prošire. Treba samo voditi racuna da se celije ne ostavljaju tamo gde su žice.

Obradeni sat sa ramom se položi horizontalno preko plodišnih ramova, a da bi obezbedili slobodan proctor za maticnjake ispod tog rama postavi se drugi ostojni ram ispod visine 3-4 sm. Na jednom kraju plodišta postavlja se ram hranilica, a odozgo prazan nastavak, zatim se svi ramovi plodišni sa tim ramom pokriju platnom, i gnezdo dobro utopli.

Prilikom prihranjivanja podiže se samo deo platna koji je iznad rama hranilice. Obradeni sat dodat je društvu koje je odgajivacko, koje je pre toga pripremljeno, kome je oduzeta matica i u kome ne treba da ima mladog legla vec svo leglo mora biti zatvoreno.

Na tom satu koji smo stavili obicno budu uradeni od 40 do 50 maticnjaka. Njih cemo isecati kada budu zatvoreni i ubacivati u oplodnjake i nukleuse u zavisnosti šta želimo. Ovaj nacin je dobar za pcelinjake koji imaju od 50 do 100

košnica., Dosta je jednostavan ali i uspešan samo kao i za sve treba imati strpljenja.
Srećna proizvodnja matica.

Alejev način

Ovo je način gde se vrši isecanje traka sa svetlomrkog sata sa mladim larvama, isecaju se trake samo sa jednim redom celija, čija se visina smanji podsecanjem za polovinu.

Proredivanjem se ostavi svaka treća četvrta larva, a njihove ivice opet kao i u predhodnom načinu se prošire šablonom.

Takve pripremljene trake se zalepe toplim voskom za lajsne nameštene na takozvani maticni ram. Pri tom radu celije moraju biti okrenute naniže.

Za ovaj posao može se upotrebiti i ram hranilica, Može da se ne lepi već uklešti sa dve lajsne

Na jednoj lajsni pčele obično urade 10 do 12 maticnjaka

Primenom ovog načina bolje se koriste larve, jer se sa jednog sata s jajima mogu izrezati trake sa 2-3 društva odgajivaca u koja se stavlja samo po jedan maticni ram ovaj način pogodan je za srednje pčelinjake do 50.

Cuvanje i proizvodnja matica

Morao sam ovde staviti u svoje pčelinjake jer se ne uklapam u ni jednu temu. Moj način proizvodnje, rada i cuvanja matica u toku leta i zime ovde ću pokazati tri načina sa kojima sam radio za svoje potrebe. neki se pokazali odlično a jedan loše.

1 prvi način oplodnjaci podeljena DB 13kinja na 4 dela jedan od najboljih staje po tri rama standardna DB uzimani maticnjaci iz tihe ubacivani priljepljivani cackalicama proizvodna društva u oplodnjake mnogo jaka kvalitet maticnjaka proveren praca matica majka. oplodnja izvršena preko 95% uradeno na tom načinu

100tinak matica. evo slika.

Ovo su dve košnice sa po 4 oplodnjaka i ram sa koga se uzimali maticnjaci ovde se da videti da su pčele pomešane iz svih oplodnjaka da vise u brade a oplodnja uspeva i matica se vraća.)

Drugi način su šesto ramni nukleusi oni su služili za proizvodnju cuvanje za tržište ostatak za prezimljenje

Nukleusi su jedini sem pčelinjih zajednica gde se mogu održati matice preko zime

Nukleus mala košnica je najbolja rezerva svaki koji ostane do maja postaje jaka pčelinja zajednica o načinima proizvodnje matica imate napisano na više mesta gde bi se samo ponavljao stepen oplodnje sparivanja mi je bio neznatno manji

Gajenje matica u prirodnim celijama

Ova dva nacina se rade bez prenošenja larvi prakticno su lako izvodljiva i preporucuju se pcelarima pocetnicima, jer su jednostavna i laka a uspešna.

Podrezivanje sata

To je najbrži i vrlo jednostavan nacin pri kojem sat može da se pripremi napolju, u samom pcelinjaku. Odabran novoizgradeni ili svetlomrki sat, na kojem je tek zapocelo izleganje larvi, ocisti se od pcela, ali bez stresanja. Zatim se stavlja na cist sto, ili na neku drugu horizontalnu raven, i tankim, oštrim nožem, zagrejanim u toploj vodi, napravi se lucni ili raven rez po celoj njegovoj dužini ispod onog reda celija u kome se nalaze najmlade, tek ispiljene larve. Ako se rez izvede na donjoj polovini sata, onda se sace ispod reza potpuno odstranjuje, a ako je rez na gornjoj polovini ispod njega se izreže pojas širine 5-6 cm, što je dovoljno za izgradnju maticnjaka. Ako ima larvi podobnog uzrasta, na satu se mogu napraviti dva izreza, ili se sat izreže po cik-cak liniji. Treba paziti da se ne omoguci izgradnja maticnjaka blizu žica, jer kasnije prilikom njihovog izrezivanja mogu biti lako ošteceni.

Celije sa odgovarajucim larvama u najnižem redu se isecanjem svedu na polovinu svoje visine, i u svakoj trecjoj celiji ostavi nedirnuta larva, dok se one izmedu njih unište palidrvcem. Zatim se podrezane celije sa ostavljenim larvama pažljivo prošire u njihovom vršnom delu pomocu narocitog šablona koji se lagano uvrce. Pri tome treba paziti da se larve ne doticu. Još bolje je da se unište i sve larve u drugom redu celija, tako da pcele mogu lakše da prošire osnove celija sa ostavljenim larvama u donjem (ivicnom) redu i da izgrade krupnije maticnjake. Sa naspramne strane sata 2-3 najniža reda celija treba nožem ukloniti do dna, zajedno sa larvama ako ih ima.

Obrada sata treba da se izvede brzo, po tihom i toplom vremenu na temperature iznad 25°C, pri cemu se pazi da direktni suncevi zraci ne padaju na larve i jaja. Obradeni satovi odmah se stavljaju u sredinu gnezda izmedu satova sa leglom u vec pripremljenoj košnici sa društvom odgajivacem, kome je vec oduzeta matica. Na jednom ovako pripremljenom satu pcele izgrade 15-20 maticnjaka. Ako je društvo odgajivac snažno, a spoljni uslovi povoljni, mogu dam u se stave i dva ovakva sata. Ovaj nacin veštackog odgajanja matica pogodan je za manje pcelinjake, gde nije potreban veci broj matica.

Milerov nacin

U suštini to je varijanta prethodnog nacina, samo što se sat za larve priprema još prilikom postavljanja radi polaganja jaja. Postupa se na sledeci nacin. Na prazan okvir zategne se 5 vertikalnih žica na medusobni razmak od 8 cm, s tim da su krajnje žice udaljene od bocnih letvica 5cm. Ispod satonoše se zalepi 5 trouglastih komada veštacke satne osnove ili traka širine 15 cm

obrezana u cik-cak liniji. Žica treba da prolazi po visini trouglova. Okvir se zatim postavlja u sredinu gnezda, gde pčele brzo izgrade ćelije i matica u njih položi jaja. To se čini u vreme paše, ili uz prihranjivanje i sužavanje gnezda.

Posle 4-5 dana, čim započne izleganje larvi, okvir se vadi i izgrađeni trouglovi sača obrezuju dotle dok se ne dođe do ćelija s najmlađim larvama. Larve se prorede, a ćelije obrade kao kod prethodnog načina. Posle toga okvir se stavlja u gnezdo društva za gajenje matica.

MINI OPLODNJACI

Neka razmišljanja sa pitanjima

Naucno je dokazano, a te dokaze pokupio prof Kulincevic I nama prezentovao da u razlicitim zapreminskim nukleusima – oplodnjacima je I razlicita srednja temperatura. Da nebi citirao predhodni tekst da se procitati da matice iz jakih zajednica pre pocinju sa zaleganjem nego matice iz mini oplodnjaka Na kraju je zakljuceno da je uspeh sparivanja i pronosenja bio najbolji u jakim oplodnjacima sa normalnim okvirima, a najgori u mikrooplodnjacima.

Ako spojimo period od izvođenja preko sparivanja i pronosenja matica, videćemo da kada su u pitanju oplodnjaci sa normalnim okvirima, isti iznosi oko 12 dana, dok je to kod mikronukleusa skoro 18 dana. Znacni, maticama u mini oplodnjacima trebalo je 50% više vremena za sparivanje i pronosenje. Još više se to odnosi na kolicinu sperme u spermateci.

Sada bi se osvrnuo na neka pitanja , zapažanja I razmišljanja koje su verovatnoce I dali ima logicnosti, jer nigde nisam procitao o ovome. sem dokazivanja u Americi o najvećem bruju trutova za sparivanje jedne matice mislim da ih je bilo 27 jer je toliko razlicite sperme pronadeno.

1 Dali matica iz mini oplodnjaka kada izlazi na orijentacioni let prije parenja (navodno) vidi velicinu svog staništa, a ima I osećaj za tu velicinu jer se tu ispilila, i po tome odredi koju ce kolicinu primiti sperme. Tako da ce ta matica pri oplodnji primiti manje sperme u spermateci, ili bolje receno sa manje trutova se oploditi.

2 Koji je to vremenski period kod matica da se posle oplodnje drže u malim mini oplodnjacima, dali ta dužina utice na kasnije polaganje jajašca, dali mi sami uticemo na maticu.

3 I sami znamo da se posle oplodnje matice, kod polaganja jajašca dogada da polaže po dva tri u ćeliju prosto pocinje da se prazni. Ta pražnjenja polaganja jajašca sam video u nukleusu 6 ramnom DB. Šta je tada I šta se dogada sa maticom koja je u staništu L DB rama u mini oplodnjaku kako znamo dali je kvalitetna, I koja je to kolicina jajašca sa kojima ce ista startovati kada se prebaci u normalnu zajednicu.

4 Sami znamo da posle oplodnje treba pogledati maticu za sedam dana, ako je matica provela tih sedam dana u mini oplodnjaku sa otprilike 2225 ćelija ukupno u oplodnjaku a u iste treba imati meda I polena, nameće se opet

pitanje dali su to kvalitetne matice I kako mi možemo proceniti?. Dug vremenski period na malom prostoru je neadekvatan za procenu kvaliteta. Ovo su neka moja razmišljanja sa pitanjima nisu zlonamerna, interesuje me mišljenje kolega koji imaju iskustva sa mini oplodnjacima. Šta je tu tacno od ovoga , I dali na osnovu ovoga može da se dode do zakljucka da su proizvedene matice u mini oplodnjacima lošijeg kvaliteta, ili pak da se te matice pustaju u zajednice kao mlade sa ne proverenim kvalitetom.

MATICE IZ OPLODNJAKA

Da bi odgajili kvalitetnu mladu maticu moramo posvetiti dosta pažnje I pristupiti tom poslu postupno I pravilno. Uvodenje mlade matice svake odnosno svake druge godime je pravi uspeh, naravno ovo je I uslov, ali ne jedini da svaka pcelinja zajednica ostvari svoj cilj- obezbedi sve potrebne uslove za svoj život I da podari svoj višak onome ko o njoj brine.

Višedelni oplodnjaci omogućuju odgajivanje više matica u jednom telu košnice, u kome ce se nalaziti tri ili cetri komore u koje mogu da stanu tri plodišna rama. Ja cu vam prikazati slike više oplodnjaka u zavisnosti šta vama odgovara takav sistem cete I izabrati svaki pregradeni deo ima I svoje otvore leta I svi si obojeni u razlicite boje dva se buše na bocnim stranama a dva na prednjim I to nije neko pravilo.

Odozgo idu poklopne daske, za svaki deo pojedinačno ali tu ne mora zbeg jer je nepotreban. Dok se radi jednim oplodnjakom ostali su zatvoreni krov je jedinstven

Ukoliko vam mogucnosti dozvoljavaju poželjno je oplodnjak udaljiti što dalje od maticnog pcelinjaka, ali nije obaveza.

Ovi oplodnjaci meni su pokazali jedno od boljeg rešenja za proizvodnju , negu I cuvanje matica, osrednji pcelinjak od stotinu košnica može imati 20ak takvih malih oplodnjaka koji ce zadovoljiti potrebe u cetiri turnosa 60 matica koje se proizvedu su dovoljno za svoj pcelinjak

Ja redovno pratim I pišem o kvalitetu zajednica I odabiram matice za priplod U maju najbolje društvo u kome je naj bolja matica obezmatim. Na sledeci nacin: Uzmem maticu sa dva rama starog legla jedan perge I dva meda I jedan prazan koji stavim izmedu starog legla stavim u nukleus I sklonim, ali na svoj pcelinjak stara pcela se vrati maticnom društvu, ostane mlada I matica u nukleus. Maticnom društvu dodati ramove uradene jer bez matice I ako možda hoce da izvlace na tim ramovima mnogo ce biti povucene maticne celije. Peti dan smo otvorili staro maticno društvo bez matice I pokidali sve maticnjake, zatim iz nukleusa gde nam je matica uzeli ram sa jednodnevnim leglom nesme trešenje vec cetkom ocistili pcelu I takav ram ubacili u centar legla., tu ce pcela odmah poceti izvlacenje mladih lepih maticnjaka, nukleusu smo dodali jedan ram.

Iz ostalih zajednica uzeli smo po dva rama legla starog I u svaki oplodnjak stavili I dodali po malo pcela stresanjem, kada smo to uradili u cetiri dela ili jednu podeljenu košnicu stara pcela ce se vratiti u svoje maticno društvo. U

oplodnjake pocepe pcela mlada da od sutra dan po malo opštiti sa okolinom a možemo sipati I malo vode u celije na bocni ram ali nikako na leglo. Svakim danom opštenje ce biti vece I vece, peti dan otvorimo I proverimo da nije slucajno izvucen neki maticnjak , ako jeste pokidamo, naši oplodnjaci ce se razvijati, svakim danom sve više I više.

Dvanaesti dan iz našeg maticnog društva izvadimo ram sa maticnjacima pogledamo dovoljno pet šest, uzimamo tanak nožic I polako otsecamo ali što dalje, da ne oštetimo maticnjak, secemo maticnjak po maticnjak I cackalicom ga kacimo u svaki oplodnjak po jedan, okacili smo cetri maticnjaka ali smo ostavili I za maticnu zajednicu u koju cemo spustiti vratiti ram. Sada cekamo 28 dan I pogledamo prvo oplodnjak matica zalegla I to odlicno proverimo sve svuda ima matice cak I u maticno društvo a maticu smo sacuvali kvalitetnu u nucleus. Zatim obeležimo matice I vratimo u oplodnjak

Rojenje nastaje, uzimamo iz društva leglo pcelu I stavljamo u nucleus radimo neki system koji smatramo da nam odgovara tu je opisano zatim nastaje uzimanje matica iz oplodnjaka ,I dodavanje nukleusima u kavez dali novinom ili otvaramo sami posle par dana I to zavisi dali nam je roj na pcelinjaku ili je odnešen ali nikako ne uzimati pcelu I leglo iz oplodnjaka jer je to vec spremno za drugi turnus Može se sada dodati samo mlado od druge matice , one ce same izvuci maticnjake.

Zašto od druge ne treba imati mnogo matica na pcelinjaku od jedne majke ipak ja sam neverni toma u vezi nekih pisanja da se nikada matica nece oploditi sa trutom u srotstvu.

Pogledajte ove slike ovde imate po cetri matice a pcela je u bradi pomešana znaci da može se sve kada se hoce

Zašto je po meni ovaj nacin dobar kada završite sa radom vama ostaju ramovi sa leglom iz svih oplodnjaka tu stavite košnicu I sve ramove sa jednom maticom dobili ste jaku zajednicu.

SPARIVANJE MATICE

Matica polaže oplodena jaja kada dostigne polnu zrelost I tek kada se spari sa polno zrelim trutom. Polna zrelost matice nastupa obicno od 5 do 8 dana, a trutova od 8 do 12 dana posle izleganja Matica izlece radi parenja posle trodevne starosti, jer se tada javlja kod matice polna uzbudenost. Polni nagon traje 3- 4 nedelje I ako matica ne bude sparena u tom vremenu nece ni biti sparena ostace nesparena zauvek.

Parenje matice moguće je samo u vazduhu, za vreme svadbenih letova. Matica najpre cini orjentacione letove da zapamti položaj košnice I okolnih predmeta, a zatim pocinje svadbene letove. Do tog vremena I uopšte do parenja, pcele se manje brinu o mladoj matici. Pcele je manje hrane, a ponekad je guraju gone napolje.

Nesparena matica je lagana I dosta pokretljiva, što joj olakšava letenje.

Parenje sa trutom moguće je samo u letu zbog toga što trut može da izbací svoj polni organ jedino pod snažnim pritiskom vazdušnih kesica u trbuhu, a to biva kada se one napune vazduhom za vreme letenja.

Matica ide na svadbeni let najčešće u posle podnevnim casovima, između podneva i

18-19 casova, i kada temperature nije niža od 20 s/cel. Ako je vreme kišovito, oblačno, vetrovito, ni matica ni trutovi ne idu na braccne letove. Za vreme braccnih letova matica se udalji 2-3 km a trutovi i više. U izuzetnim situacijama ova rastojanja mogu biti i daleko veća za matice do 13 km a trutovi do 18 km. Posle sparivanja trut ugine, a deo njegovog polnog organa se otkine i ostane u vagini materice, iz koje viri kao svadbeni znak.

Trutovi se ponašaju u vreme parenja slicno drugim insektima oni obrazuju rojeve neku vrstu sabirilišta., i to svake godine na određenim istim mestima u vazduhu. samo nesporene matice koje se nadu u blizini ovim mestima privlace trutove. Mlade matice

bivaju sporene van ovih mesta sa trutovskim rojevima sa trutovima koji krstare stalno po vazduhu. Sperma kojom trut osemeni maticu dospeva najpre u jajovode a zatim se njome ispuneí semene kesice, višak sperme matica izbací napolje.

Da bi uspelo osemenjivanje matica bi trebala da se spari sa najmanje 8 do 12 truta

U svim slucajevima kada matica pokaže svoju smanjenu aktivnost posle osemenjavanja

To je znak da se nije dovoljno osemenila sa dovoljnim brojem trutova. Sparivanje se nastavlja sve dotle dok matica ne pocne da polaže jaja, ali uzevši uopšteno taj period ne traje dugo i zavisi do vremenskih uslova.

Potpuno osemenjena matica primi u sebe u svoje semene kesice od 5-7 miliona spermatozoida. Kada pocne da polaže jaja matica više ne izlazi na svoje svadbene letove.

Ima nekih pisanja da matice i kada su sporene izlaze na let jedan u toku godine najverovatnije na pražnjenje debelog creva od izmeta nakupljenog u toku zime. Kao što to cine pcele radilice ali sa ovim napisanim izletanjem nisam citao da je to dokazano tako da sam što se toga tice rezervisan ni da ni ne.

DODAVANJE SPARENE MATICE

Dodavanje sporene matice pcelinjem društvu obavlja se u slucajevima zamene stare matice mladom, u slucaju uginuca stare matice, u slucaju formirane roja na neki od ranije navedenih nacina, u zavisnosti koji nacin rojbe koristimo.

Zamena stare matice novom mladom sparenom, to se obavlja od pocetka proleca do polovine leta. Prvo se iz društva odstrani stara matica pa se zatim ubacuje mlada.

Stara matica pronade se na nekom satu, uhvati se i stavi u kavez zatim se taj kavez sa starom maticom stavi iznad satonoša na ramovima i tu se drži

nekoliko minuta dok pcele ne primete maticu u kavezu, to se primeti tako jer pcele nasrcu na kavez.

Tada se uzme ta matica sa kavezom i stavi u neko od društva na cuvanje. Košnica kojom se oduzme matica se zatvori i tako zatvorena drži nekoliko sati. Za to vreme u njoj se pojavi posebno uzbuđenje traženja matice, što se utvrđuje nemirnom

pcela na letu i njihovom užurbanom kretanjem po prednjem zidu košnice. Tada otvorim ponovo košnicu i dodam mladu maticu u kavez i ostavim je tri dana

Pokazalo se da je ovaj način najpouzdaniji pcela se smiri na kavez se stavi treci dan papir i ponovo vrati u košnicu verujte za dva dana videćete pocela polaganje jajašca

Najbezbedniji način zamene....

U drugom slučaju sparena matica se dodaje roju onda kada ga formiramo. Ako roj ne formiramo pre podne, već po podne, treba mu dodati sparenu maticu u kavez iz koga je pcele ne mogu osloboditi pre nego što utvrdimo da nisu pocela da izvlace vmaticnjake.

Ako nema maticnjaka to znači da su pcele osetile prisustvo matice, i da možemo isto pripremiti kavez da ga pcela sama oslobodi.

U slučaju da su pcele pocela da izvlace maticnjake treba ih pokidati i ponovo proveriti

sutradan da nema ponovo maticnjaka, ako nema onda kavez sa maticom pripremiti za oslobađanje dodate matice.

Ovu obazrivost treba sprovesti narocito kada stvaramo sabirni roj tjst kada ga formiramo oduzimanjem pcela i legla iz više košnica.

U slučaju kada se matica dodaje bezmatku društvu koje je izgubilo maticu. Ako takvo društvo nije otrutelo nije pocelo da izvlaci trutovsko leglo takvom društvu se dodaje sparena matica u kavez koji same pcele mogu otvoriti i pustiti maticu.

Kada je društvo bezmatak otruteo primanje sparene matice je složen.

Prvo mu treba poništiti sve trutovske maticnjake, oduzeti okvire sa otvorenim trutovskim leglom, stresanje pcela sa njih, a u sredinu gnezda dodati ceo nukleus sa sparenom maticom koja je zatvorena u kavez koji treba pcele same da otvore i oslobode maticu.

TIHA ZAMENA MATICE

Šta je tiha zamena? Koje su matice bolje iz tihe ili rojevne to su najviše pitanja pcelara a i dokazivanja. Tiha zamena je zamena stare, bolesne ili defektne matice defekt može biti prirodan a može biti izazvan tako što pcelar otseca krila nogu. Tada pocinje gajenje nove matice. Gajenje nove matice pocinje uz prisustvo stare. Poznate su dve vrste tihe zamene matica o tome cu malo napisati o dve te vrste.

Jednokratna---Periodicna

Uzrok jednokratnoj smeni je najčešće defektnost matice, usled čega je njena plodnost mnogo smanjena, pčele to blagovremeno primete i počnu sa odgajanjem nove.

Za periodicnu tihiu zamenu matice karakteristično je da se redovno ponavlja u istom društvu posle određenog perioda. Po svojoj prilici ona je nasledne prirode u takvim društvima nagon za rojenjem jako potisnut.

Gajenje novih matice za samo smenu pčelar obično ne primeti. Rojno stanje društva se ne javlja, pčele spokojno rade i normalno skupljaju nektar ako ga ima pollen grade sace

Zasnovani maticnjaci ne razlikuju se po spoljnoj izgrađenosti od rojnih, smena se može dogoditi u bilo koje vreme godine od proleca do jeseni.

Pri tome stara matica ne napušta gnezdo(pčele je ne ubijaju) ni posle zasnivanja maticnjaka. Ona nastavlja da polaže jaja i posle izlaženja mlade matice sve dok nova ne bude spremna za polaganje jajašca.

Ima slucaja kada stara i mlada matica istovremeno polažu jaja u gnezdu , cesto na jednom istom satu još dugo posle pojave mlade matice.

U slucaju samosmene pčele odgajaju mali broj matice, najčešće samo jednu ili dve.

Pošto to obično biva kada su spoljni uslovi povoljni, maticne larve dobijaju obilnu ishranu još od samog zaleganja, te su i one visokog kvaliteta.

Tihu zamenu matice može izazvati i sam pčelar, otsecanjem matici noge ili krila.

To je dosta jednostavan način te ga pčelari praktikuju, takva praksa ima lošu stranu

Što pčele posle osakacenja ne žure sa gajanjem nove matice.

To usporava razvoj društva, jer po pravilu osakacena matica postaje manje produktivna

Znaci da sakacenje nije preporučljivo.

REZERVNA MATICA

Matica koja se cuva u rezervi je sparena matica odgajana u nukleusu koja ce biti iskorišćena za rehalitaciju pčelinjeg društva, ostakog bez matice, za zamenu stare matice i stvaranje novog društva.

U svakom pčelinjaku treba da postoje rezervne matice koje treba da prelaze 10% broja pčelinjih zajednica. Rezervne matice treba da postoje preko cele godine i koriste se po potrebi. Mogu se držati u košnici koja je podeljena na cetri dela DB 12 ica ili u nukleuse koji pri kraju sezone ostaju da zimuju kao pčelinje zajednice za te potrebe koristim šesto ramne nukleuse.

Rezervne matice se najbolje odgajaju pre početka glavne paše, iz društava koje je jako uzimaju se ramovi dva sa leglom starim jedan medom i jedan pergom i čeka se da pčela počne da opšti sa okolinom pa se tada pokidaju maticnjaci a zatim ubaci mlado jednodnevno iz kvalitetne na kom ce ramu povuci maticnjake.Iz tih maticnjaka izacice kvalitetne mlade matice sa tim

maticnjacima kada budu bili zatvoreni u zavisnosti od potrebe možemo ih uzimati za obnovu starih matica (zamenu)

Pri zazimljavanju društva sa rezervnom maticom treba obezbediti 6-7 kg meda pri čemu pčela treba da zauzima 3-4 ulice među prostora.

Kada nastane potreba da se matica rezervna iskoristi tada se sjedini sa pčelama iz društva koje je ostalo bez matice.

MATICE TRUTUSE

To su pčele radilice sposobne da polažu jaja, i to kada uginu matica i dugotrajne obezmatičnosti pčelinje zajednice, uz zapuštenost i lošu negu, dolazi do pojave pčela radilica sa razvijenim jajnim cevčicama.

Pošto radilice ne mogu biti sparene, ove pčele polažu neoplodena jaja, iz kojih se razvijaju samo trutovi. Kada u gnezdu nema legla, obične pčele radilice se preobraćaju u lažne matice, hrane se mlecom koji same proizvode, naknadno se polno razvijaju i postaju sposobne da polažu jaja.

Pčele -lažne matice mogu da se pojave i u društvu sa normalnom maticom koja vrlo malo polaže jaja. Broj pčela -lažnih matica u jednoj zajednici može čak dostići procenat od 85% jedna lažna matica položi maksimalno do 30 jaja. Najviše lažnih matica ima u obezmatičenim društvima koja dugo ostanu bez matice i bez legla, na primer 3-4 nedelje

ili više. Pčele lažne matice se spolja ne razlikuju od normalnih radilica i njihovo prisustvo se može otkriti tek kada počnu da polažu jaja i da odgajaju leglo.

Zbog toga što ne mogu trbuhom da dohvate dno ćelije one polažu po zidovima jaja i to po tri četiri u ćeliju i to bez reda ovde onde razbacano. Radilicke ćelije sa trutovskim bivaju zatvorene i to ispupčenim poklopcima grbavo leglo.

Trutovi koji se izlegu iz takvih larvi su sitniji od normalnih i sa nepotpuno razvijenim organima.

RAD PO MESECIMA

AVGUST

Do sada smo ubirali plodove, ali sada moramo da se posvetimo više pčeli da bi je pripremili za zimovanje, od nas zavisi kakve će nam zajednice ući u zimu.

Pre početka bilo kakvog rada oko košnica proverite poilice, svakodnevno sveža i čista voda su preduslov za zdravu pčelu. Unošenjem čiste vode i lepezanjem krilima pčela rashlađuje košnicu. Sledeće je borba protiv varoe.

Ako smo postavili apigard do 15.jula ili smo uradili tretman mravljom kiselinom, onda smo veliki posao obavili što se tiče borbe protiv varoe, pčela će

nam biti oslobođena krpelja u velikoj meri tako da možemo u avgustu očekivati zdravu pcelu, koja će ući u zimu i dočekati proleće.

Prvi posao na pcelinjaku bice obavljanje detaljnog pregleda svih pcelinjih zajednica radi utvrđivanja njihovog, zdravstvenog stanja, kvaliteta matice na osnovu legla i kolicinu hrane.

Ako su ti parametri zadovoljeni, onda su nam zajednice jake. Kod pregleda odmah sve ramove iz centralnog dela iz kojih nije izašlo dve-tri generacije legla premeštamo na bočne strane, jer u nove ramove teže matica polaže jajašca, a i hladniji su za zimovanje, a ramove sa pergom i medom približavamo centralnom delu.

Kada se naide na zajednicu sa lošom maticom ista se menja, ili se spaja sa nekim od nukleusa koji u sebi imaju mladu maticu i to preko novinskog papira. Spajanje slabih društava, odnosno društava sa nedovoljnim brojem pcela radilica, takodje je jedan od bitnih radnji koje treba izvršiti u ovom mesecu. Ako se ima u vidu da matica u avgustu i septembru položi ukupno 15000-20000 jaja, iz kojih će se izvesti isto toliko pcela, i da je taj broj pcela možda dovoljan da društvo nekako prezimi, ali nikako dovoljan da se od takvog društva očekuju visoki prinosi, onda pčelar mora da preduzme određene mere radi ojacavanja pcelinjih društava i da sa jakim društvima udje u zimski period. Ako pcelinje društvo zauzima pet (ili manje) ulica, ono je slabo i ne može samostalno da preživi. Zato slabo društvo s jeseni treba pripojiti (preko novine) jakim društvu, uzeti maticu iz lošijeg pre spajanja.

Pošto je avgust mesec poznat po tome da ima slab unos nektara ili ga uopšte nema, a mi moramo spremati što više pcelu od 15. avgusta do 15. septembra moramo vršiti stimulatívno prihranjivanje pcelinjih društava i izvodjenje što većeg broja mladih pcela jer je to praktícno najvažniji posao na pcelinjaku avgusta meseca. Samo zdrava i jaka pcelinja društva sa oko 30000 pcela mogu uspešno da prezime i dočekaju prvu pcelinju pašu. Prihranjivanje treba vršiti sve dok se ne obezbedi dovoljna kolicina rezervne hrane. Prihranu možemo vršiti na dva načina:

1. stavljanjem punih ramova meda u zbeg,
2. prihrana šecernim sirupom.

Prihrana medom je bolja po pcelu, ali ako nema meda prihrana se može vršiti i šecernim sirupom. Stimulatívnom prihranom matice mogu povećati polaganje jajašca i do 30% što je dobro za pripremu zajednica za zimu. Stimulatívnu prihranu treba raditi obazrivo ako ima dovoljno meda u košnicu da ne dode do blokade matice. Ramom u zbeg to se ne može dogoditi jer je kolicina koja se nalazi na ramu ista vrati. Obratiti pažnju kod davanja šecernog sirupa davati od 200 do 300 gr dnevno ili svaki drugi dan.

Mora se obratiti pažnja naročito na pcelinjake koji su na većim nadmorskim visinama gde može imati unosa medljike, ako je ima istu moramo iscediti, a umesto nje dodati med ali svoj koji je zdrav, ako nemamo med mora se dodati šecerni sirup i to kao glavna hrana koju će pcela preraditi i spremati za prezimljavanje. Na medljici pčele teško mogu prezimeti jer sadrži znatne kolicine nesvarljivih materija, a pošto pčele zimi ne mogu redovno da izleću na pročišćavanje, to se nesvarljive materije gomilaju u probavnim organima pcela

radilica , pa dolazi do oboljenja I proliva. Gde mogu uginuti I cele pcelinje zajednice.

Kako cemo pakovati tela zavisi od tipa košnice i sistema kojim se radi tako da tu pravila nema, najbitnije je da se med nalazi iznad klubeta koje ce se stvoriti u zimu. To se odnosi za nastavljace gde pcele idu u visinu, za položku bitno je zajednicu zazimeti sa visokim mednim kapama koje trebaju biti minimalno 15sm visine,

Cak se praktikuje da se polumedište sa medom stavi ispod plodišta kod nastavljaca određenog tipa DB LR gde bi pcela podizala med u plodište tokom avgusta I do polovine septembra, to bi imalo za cilj stimulativne prihrane, I povecanje medne kape kod izlaska pcela iz celija vršila bi se dopuna i pravilan razmeštaj u pcelinjoj zajednici, podizanje meda u plodište pcela ce odrediti prema potrebi cak može ostati i ispod med koji ce cekati prolece. Tu smo stvorili još jednu pogodnost podigli smo plodište višlje od podnjace, tako da smo stvorili bolji uslov za prezimljenje

Zakljucicemo sledecim komentaron, naš rezultat u vezi hrane možemo videti odokativno I da procenimo potrebnu kolicinu koja nesme biti manja od 15 kg hrane. Ali ono što nema ispravke o kvalitetu izležene pcele je koliko smo skinuli varou znace se kada se bude radilo oksalnom kiselinom tokom zime, što manje opalih varoa je veci uspeh i naša posvecenost tokom jula na smanjenju varoe i ulaskom zdrave pcele u zimu.

SEPTEMBAR

Prode nam još jedna pcelarska godina, što se tice medobranja, godina sa kojom možemo biti

zadovoljni, radom i unosom naših dragih pcelica. Ove godine na svim pašama imalo je solidnih unosa, u zavisnosti od lokacije, i spremnosti pcelinjih zajednica. Svaki savesni pcelar ko poštuje i ceni svoju pcelu, vadio je i vrcao samo višak meda iz medišta, plodište nije dirao jer je to pcelino. Uspešnost se ne ogleda samo u iscedenoj kolicini meda, vec i koliko se meda ostavi svojim ljubimicama za njihov nastavak daljeg razmnožavanja i opstajanja kao zdrave pcelinje zajednice. Mora se napokon shvatiti da tržište postaje sve probirljivije, i da potrošaci traže sve bolju i zdraviju hranu, a mi smo ti koji moramo to obezbediti, a i poštovati njihove zahteve. Prvo odstranjivanje varoe moramo raditi dozvoljenim preparatima na ekološkoj osnovi i to kada nemamo meda u košnici, posle vrcanja, ili kada taj med ostavljamo pcelama za ishranu. Šecer moramo, a i trebamo koristiti kao nužno zlo, moramo poceti da ga zaboravljamo da ostaje za nama kao prošlost. Borbu protiv nozeme cerane, kako kažu sva naucna dostignuca treba poštovati ,a ona se iskljucivo zasniva na cist prirodni med ostaviti pceli, antibiotike nikada, ama baš nikada ne koristiti. To je samo pomeranje bolesti za kasnije i uvecavanje (proširenje) bolesti na svoj i tud kolegin pcelinjak.

Americka trulež legla nastaje od ovih predhodnih grešaka, za nju postoji samo jedan lek spaljivanje,(ako se primeti blagovremeno i prijavi, šteta se nadoknadije).

Dode nam septembar kada treba vršiti proveru kolicine i kvaliteta meda i snagu pcelinjih zajednica, i priprema za prezimljenje.

Sav med poklopljen ostavicemo u plodište a nepoklopljen med izvadice i ukloniti jer je to medljikovac, koga pcele retko poklapaju a i vrlo sporo, medljikovac ne može ostati jer je štetan zimi po pcelu i na njemu pcela ne može zimovati. Ramove sa leglom stavice po sredini košnice do legla sa obe strane stavljamo po jedan ram perge, a do perga ramove sa lepo poklopljenim medom i visokim mednim kapama. U slucaju da nam u pojedine zajednice nedostaje med možemo dodati iz rezerve, iz zdravih zajednica kao cele ramove, a možemo i vršiti prihranu u zbeg kao što se vidi iz slika. Takva priprema što se tice meda je garantovani uspeh da ce nam zajednice izaci iz zime zdrave.

Med u plodištu predstavlja izuzetno kvalitetnu energetsku i proteinsku hranu za pcele. Ova hrana je najznacajni faktor za prezimljavanje i brzi prolečni razvoj pcelinjeg društva.

Med iz plodišta zajedno sa propolisom utice na mikroklimu košnice, jer reguliše vlagu i temperature u košnici.

U plodišnom prostoru potrebno je od 20 do 25 kg meda pcelama za prezimljavanje i negu legla do cvetanja džanarike.

Utvrđeno je da prosečno solidne zajednice.od 1. oktobra do 1. aprila naredne godine utroše od 9 do 12 kg meda.

Sada trebamo odrediti i jacinu pcelinjih zajednica, slabe, a zdrave dodati jakim (pipojiti) to je najjednostavnije preko plodišta staviti novinu, a iznad slabo društvo bez matice.

Dogodice se da naidemo i na zajednice koje su slabije po snazi, ali sa mladom maticom , te cemo zajednice sacuvati uzimeti ,i tako cuvati matice u slucaju da nam neka zatreba u rano prolece. Koji je to broj pcela koji treba da ima jedna jaka zajednica sa kojim treba uci u zimu to je od 20000 do 25000 hiljada zdravih pcela, koje ce bezbedno prezimeti.

Obavezno na našim košnicama staviti cešljeve na leta narocito u podrucja gde ima dosta miševa.

Ne zaboraviti da u septembru, a i kasnije pojavljuje se povecan broj osa i stršljenova od kojih treba štititi pcele, to se postiže stalnim paljenjem staništa osa, a i postavljanjem flaša po pcelinjaku sa pivom.

Ako ovako radimo mi cemo ovakvim radom uvecavati pcelinje zajednice i dobijati zdravu pcelu koja ce nam donositi nektar koji ce se pretvarati u med, gde cemo biti zadovoljni i mi, a i naše pcelice.

Ako zamenimo med šecerom a polen(pergu) sojinim brašnom, kvascem, surutkom,mlekom u prahu, mi nikada necemo imati zdravu pcelu, jer želimo da je hranimo kao tele, a ne kao pcelu.

Jesen je stigla, a i procice, a na nama je da se preispitamo i vidimo sami šta želimo od naših pcelica, da li želimo da nam prezime i docekaju prolece zdrave

i cile, ili da izadu iz zime bolesne, sa mnogo uginulih jedinki po podnjaci, cak i sa jednom šakom pcela koje su se okupile oko matice.
Tada aprila meseca pocinju pitanja gde mi nestadoše pcele.

OKTOBAR

Poceti pisanje šta treba raditi u oktobru po proceduri, kao predhodnih godina je nerealno, zato što i ova godina nije ista kao predhodne.

Godina u kojoj su paše bile iznad proseka mnoge je pcelare navelo da iscede sav med iz medišta od suncokreta. pogrešili su. Visoke temperature a i kolicina meda u plodištu povukle pcelu a i maticu da polaže dosta jajašca, društva su postala jaka kao ni jedne godine. Avgusta i pocetkom septembra dolazi do naglog smanjenja i nedostatka hrane i perge. Hranu možemo premostiti prihranom u vecoj kolicini za kraci vremenski period (blokadom) ali polen ne možemo, šta tada ciniti a da se ne pogreši a pceli da se pomogne. U takvim zajednicama koje su matica prestala da polaže jajašca ranije, pre polovine septembra, što nije dobro jer nam je ta pcela potrebna za zimu. Ali ostavicemo prošlo vreme i mesece ranije i bazirati se šta uraditi u oktobar, možda ce još neka polarica dati malo polena ali to je nedovoljno za celu zimu. Moj je predlog uraditi sledece kupiti polen od proizvodaca (onih koji sakupljaju) polen, napraviti pogace i dati pcelama u oktobar, da unesu i spremne za zimu, da nam pcela od januara premosti manjak perge, a i pcela ce izlaziti uhranjena i to od januara do aprila, nije u pitanju velika kolicina 1kg polena bice dovoljno. Jasno je da pcelu ne treba opterecivati dodatnom radnjom preradom polenske pogace sa medom. Ali bolje je to nego pcelu u prolece dobiti bolesnu i oštencu. Pcelinje zajednice koje su obezbedene dovoljnom kolicinom meda i perge ne treba uznemiravati vec ih ostaviti da lepo i bezbrižno docekaju prolece.

Trebamo obezbetiti neulazak osa u košnice sužavanjem leta, i postavljanjem flaša sa pivom kao hvatace osa.

U predelima gde ima miševa treba postaviti cešljeve na leta. Proveriti sva postolja košnica dali su stabilna i pouzdana da prezime opterecenja košnicama. Utopljanje, vecina pcelara koriste plasticne folije preko ramova sa razmakom prorezom od 1sm sa prednje strane, i sa stiroporom ispod krova preko cele godine.

Najbolji utopljivac za pcelu je med koji sve reguliše u košnicu

Sada je trenutak da se otvore varaozne podnjace koje ce biti otvorene do pocetka marta.

Svežeg vazduha uvek mora biti, pcela ne uquine od zime vec od gladi i bolesti. U zavisnosti od tipa košnica u zimu se ulazi sa jednim ili više tela, u zavisnosti od dubine ramova, sa plitkim ramovima uzimljije se sa više tela u zavisnosti i od snage zajednice.

Kada se primete trutovi na poletaljci u oktobru znak je da ta matica ili je stara ili što najčešće biva nema matice, takve zajednice treba otvoriti i sa istima

uraditi ono šta je najprikladnije, ili spajanje ili istresanje, (istresanje sa sobom nosi veci rizik) kod ulaska u drugu košnicu mogu ubiti maticu.

Kada se sve odradi kako treba i zajednice pripreme za zimovanje, onda možemo biti bezbedni da ce nam zdrave pcelinje zajednice izaci iz zime.

Ne zaboravite da sakupite suhu travu okolo košnica do paljenja lako se dolazi teško je gašenje i ropadanje.

Obavezno sredivanje košnica i ostalih elemenata priprema za prolece.

NOVEMBAR

Šta treba planirati i raditi u pcelinjaku,

Pcelinja zajednica u novembru

Upotreba oksalne

Pcelinje zajednice miruju, legla u najvećem broju slučajeva nema, osim možda u zavisnosti od spoljne temperature, ovo se piše unapred bez znanja kakva ce biti spoljna temperatura, ali cu se bazirati na temperature koja je u proseku svake godine od 0 ka minusu.

Ove godine pcelinja društva su mi ušla u zimu sa više hrane u poređenju sa prethodnom, a sada je potrošnja meda mala oko 40gr dnevno ili oko 1,2 kg U novembru nema nekih posebnih poslova na pcelinjaku, pogotovo ako su sve pripreme za zimu uradene ranije. Potrebno je namestiti cešljeve koji sprecavaju ulaz miševa i rovcica, a u tu svrhu može poslužiti i lim kojim cemo ograniciti visinu leta. Pcelari koji imaju košnice sa žicanim podnjacama, mogu ih otvoriti ako to nisu ucinili ranije, i to ce obezbediti da košnice ne budu vlažne. Ostali bi trebalo bar da obezbede pored donjih, i gornja leta na košnicama. Sada utopljanje nije potrebno, ali krajem zime, kada se pojavi novo leglo, tada ce biti znacajno, posebno za slabija društva.

Varoa

Period kada u košnicama nema legla, trebalo bi iskoristiti za dodatno tretiranje protiv varoe. Ako bi se to ucinilo na širem podrucju pcelinjaka, u dogovoru sa okolnim pcelarima, efekat bi bio i mnogo veci. Kada cemo tretirati zavisi do vremenskih uslova dali u prvoj polovini ili drugoj to zavisi do spoljne temperature i kada nema legla u košnici U ovo doba se primenjuje oksalna kiselina, koja ce se nakapavati, sve prema upustvima proizvodaca

Procenat oksalne 0,6kg šecera 0,6 litra vode 35gr oksalne

Potrebna kolicina 50ml po zajednici

Ako je potrebno neku košnicu premestiti, u novembru to mežemo uciniti bez posebnih priprema jer pcele izlecu veoma malo ili nimalo.

Ovde odmah moramo reci da hladno vreme košnicama ne smeta toliko koliko im smeta vlaga i zagušljivost. Zato moramo obezbediti dobro provetravanje košnica, a to znaci omoguciti gornju ventilaciju. Greše svi oni koji košnice tako zašticuju i utopljavaju da kroz njih ne struji svež vazduh. U tako prigušenim košnicama pcelinja društva ne žive vec se pate i lako oboljevaju (nozema).

Koliko je pcelinjem društvu potreban čist vazduh najbolje pokazuje to što se prvo prolećno leglo javlja do samog leta, praktično u najhladnijem delu košnice.

Novembar je mesec kada treba urediti okolinu pcelinjaka, očistiti opalo lišće, granje, suhu travu i sl.

Ovde želim da podsetim pcelare, a posebno početnike na pripremu alata, pribora i opreme za narednu pcelarsku sezonu. Takođe, u novembru mesecu pcelari treba da posećuju predavanja i kurseve o pcelarstvu kao i da provode vreme na pcelarskom forumu SPOSa koji je jedan od najstručnijih za obuku mladih pcelara.

Film Nakapavanje oksalnom kiselinom

DECEMBAR

Decembar je mesec padavina, mesec kada dosta pada sneg, mesec kada ima obeležje zime.

Pcelinje zajednice su u zimskom klubetu, šta je sada preokupacija pcelinjoj zajednici kako doći do i ostati na hrani i stvoriti povoljnu temperaturu u klube, odnosno kako se prilagoditi nepovoljnim vremenskim uslovima.

Ako smo zajednicama ostavili dovoljno kvalitetne hrane, a iste zajednice dovoljno jake i da imaju mlade matice, možemo biti bezbedni da će iste prezimeti, bez velikih poteškoca.

Decembar je mesec kada nema velikog posla oko pcelinjaka, ali ne možemo zaboraviti naš pcelinjak, treba skinuti sneg sa poletaljka, krovova ako se topi. Može se dogoditi ako potraje duže otvor leto zatvoreno smrznuto i da se pcela uguši to posebno važi za pune podnjace, kod varaoznih podnjaca to se ne može dogoditi, moramo očistiti i proveriti narocito kada je lep dan za izlaz pcele da nam nije leto zatvoreno mrtvom pcelom.

Moramo osigurati mir na svom pcelinjaku, mir je neophodan jer svako padanje pcela sa klubeta na podnjacu je uginuce pcela koje su pale, Uznemiravanjem pcela povećava se potrošnja hrane, što znači da mogu krace vreme izdržati bez procisnog leta, proveriti šta se radi u košnici i to gledajući u leto košnice kada pcela izlazi.

Sneg sa košnica ne treba skidati dok se ne počne topiti jer je isti izolator, i isti će održavati temperaturu.

Ako primetimo da nam je nešto sumljivo sa pcelinjom zajednicom provericemo na sledecu nacin

Uzeti sa slušnog aparata za merenje pritiska slušalice sa crevom i crevo staviti kroz otvor leta a slušalice na uši, tada kucnemo u zid košnice i ako se cuje brujanje 3, 4, 5 sek a zatim prestane to je znak da matica ima i da pcelinja zajednica ima dovoljno hrane.

Ako se u košnicu cuje stalno brujanje kao šuštanje suvog lišca i kod kucanja poveća i ne prestaje to je dokaz da u pcelinjoj zajednici nešto nije u redu i da je potrebna pcelareva intervencija. Da se utvrdi dali je zajednica bez matice ili hrane.

Pcela će iskoristiti lep sunčan dan za izlazak na procistni let, Treba pratiti izlaz i let pcele gde svoj izmet ostavlja ako je na snegu oko košnice zajednica je zdrava, ako izmet ostavlja na poletaljci i na zidove košnice zajednici nešto nedostaje ili je bolesna.

Ako želimo košnicu da premestimo možemo ali bez lupanja treskanja i to pod uslovom da nije izlazila 25 dana.

Ako nismo obavili zimsko tretiranje oksalom zbog toplog novembra, to možemo uraditi u decembru. i to moramo odabrati dan kada je spoljna temperature oko +5 .

JANUAR

Tokom takozvanog zimskog sna pcelama koje se nalaze u zimskom klubetu treba omogućiti na pcelinjaku mir i tišinu, ne treba ciniti ništa da bi se poremetio mir,

Svako uznemiravanje negativno utice na pcelinju zajednicu i na njeno prezimljavanje.

Svakim uznemiravanjem stradaju pcele koje se nalaze na periferiji klubeta, tada se povećava potrošnja energetske hrane. Pcelama treba prilaziti samo kada je neophodna pomoc sklanjanja snega sa poletaljka koji je poceo da se topi i skidanja snega koji se topi sa krovova i to lagano bez lupanja. Ovo se radi da bi se sprecilo u slucaju mraza hvatanje leda po zidovima košnice. To se sve mora proceniti da li će intervencija biti od koristi ili šteti po pcele. Svakako moramo proceniti pogodan dan da intervencijom na jednu košnicu ne nanosimo štete drugoj susednoj. I pored recenog tj. napisanog mora se utvrditi stanje na pcelinjaku u celini u svakoj košnici. I to kada uslovi vremenski dozvole, nužno je doci do saznanja kakvo je stanje u košnici. Svaka intervencija mora biti dobro isplanirana da bi se što brže izvela. U zavisnosti od snage zazimljivanja pcelinje zajednice i vremenskih uslova novembra i decembra možemo očekivati polaganje jaja od 20. januara.

Tada pocinje sa polaganjem manji broj prvih dana, svakog narednog dana sve veci broj.

U tom trenutku pocinje povećavanje temperature u pcelinjem klubetu na 34-35 s/c .

Cim je matica pocela sa polaganjem jaja pocela je da se povećava i potrošnja hrane,

energetske i proteinske. Teorijski gledano, potrošnju hrane nije teško predvideti ako se zna da jedna pcela u periodu do pojave novog legla troši dnevno do 2 miligrama hrane, pa i manje. Ako društvo ima dvadeset hiljada jedinki, to znaci da je dnevna potrošnja oko 40 grama ili oko 1,2 kilograma mesечно. S obzirom da broj pcela varira, to će do pocetka februara biti potrošeno oko 5 kilograma hrane. U košnicama savesnog pcelara, koji nije krajem leta iscedio sav med koje su one unele, zalihe će sigurno biti dovoljne do prvih unosa, pa i ostace za kasnije u slucaju da nam šljiva ne zamedi. S druge strane, ne treba smetnuti s uma da je ova prilicno velika kolicina hrane

i odlican utopljavajuci materijal, posebno u uslovima sa cudljivim zimama..Sada sa januarskim leglom biva povecana , a mi nesigurni o kolicini i rasporedu iste. Poželjno bi bilo da temperature u januaru i februaru budu niže da ne bi došlo do naglog zaležanja i razvoja . U slucaju toplijih dana u januaru i povecanje zaležanja, posledica može da se javi u varljivi mart kod zahladenja. U martu pcelinja zajednica se vraca u klube pri cemu mali broj pcela nije u mogucnosti da pokrije svu kolicinu legla. Zbog nepokrivenosti takvo leglo obicno strada. I umesto da taj rani razvoj bude pozitivan po pcelinju zajednicu taj rani razvitak postaje koban. Pcele su potrošile nepotrebno vecu kolicinu hrane, a i došlo je do trošenja pcela, jer kod prvog toplog dana pcela ce izbacivati zahladene larve koje su uginule. U slušaju pojave takvog toplijeg vremena svi oni koji koriste utopljavajuci materijal za košnice (koji se koristi bespotrebno i samo šteti pceli) treba da sklone i omoguce približno izjednacavanje temperature. Ko ne upotrebljava utopljavajuci material, takode i oni koji ga koriste a izvadili su ga, treba da otvore pri dnu ili otvore na letima otvore maksimalno.

Moje je mišljenje, pošto ja licno ne koristim šecer u pcelarstvu, i preporucujem da se stavi po jedan ram sa zatvorenim medom iznad ramova položke da bi pcele imale rezervu i koji bi služio za povecanje kolicine meda i sigurnosti u januaru.To uraditi po toplom danu što brže bez zavirivanja unutar pcelinje zajednice.U slucaju da se nema ram sa medom poželjno je staviti i mednu pogacu iznad pcelinjeg klubeta da bi se osiguralo sigurno prezimljavanje. U januaru izvršiti proveru pcelinje zajednice. Ove provere vršimo posmatrajuci pcelinju zajednicu spolja nikako otvarajuci i uznemiravati pcelu. Uzeti sa slušnog aparata za merenje pritiska slušalice sa crevom i crevo staviti kroz otvor leta a slušalice na uši, tada kucnemo u zid košnice i ako se cuje bruhanje 3, 4 ,5 sekunde, a zatim prestane, to je znak da matica ima i da pcelinja zajednica ima dovoljno hrane.

Ako se u košnicu cuje stalno bruhanje kao šuštanje suvog lišca i kod kucanja poveca i ne prestaje to je dokaz da u pcelinjoj zajednici nešto nije u redu i da je potrebna pcelareva intervencija. da se utvrdi da li je zajednica bez matice ili hrane. Poželjno je zbog pcelara koji stavljaju cešljeve na otvore iste otvoriti i nekim tankim prutem izbaciti uginulu pcelu sa otvora ako je ima i osloboditi prolaz pceli. Kada je topao dan u januaru i ako pcela brzo izlece i ulece u košnicu to je znak da je sa pcelinjom zajednicom sve u redu i da ce ista sacekati u punoj snazi prolece. Ako se još dogodi da ima maslacka pa unose polen to je dokaz da je sve u najboljem redu. Srecno prezimljavanje.

Dok cekamo prolece i rezultate našeg rada, tokom jeseni oko zazimljivanja, radicemo sledece: ako imamo potrebe za premeštanjem košnica iste cemo premestiti ,ali bez lupanja i treskanja i istresanja pcela i radicemo lagano.

Uslov je da narednih 10-ak dana ne izlazi pcela i ne opšti sa okolinom. Šta se radi van pcelinjaka? Sreduju se košnice, vrši se dezinfekcija, cišćenje, farbanje, sredivanje. Vrši se priprema ramova za narodnu sezonu, stari se ciste, ožicavaju, a novi se lepe, ukivaju heftalicom ili ekserima. Ko ima presu za satne osnove vrši presovanje istih, ako ima uslova u prostoriji (visoku temperaturu) i nameštaju se satne osnove na ramove.A kada se dode do slobodnog vremena

onda se sedne za racunar pa se ode na SPOS forum i uci se, jer se tamo može dosta nauciti.

FEBRUAR

Februar kalendarski gledano je poslednji zimski mesec . Mada je vreme promenljivo, primecuje se povecanje dnevne temperature ali i nocne. Temperatura se krece od 15 pa do 22 stepena, sa vrlo malim padavinama, ali sa pojacanim vetrovima i to u istocnoj Srbiji i Vojvodini, cuveni istocni vetar ili topliji jugoistocni (košava) i po malo severca, ali sunce greje nešto duže nego u januaru. Februar je mesec kada se javljaju prvi vesnici proleca. Pocinju prve visibabe i sa njima se javlja leska maslacak, pcele se mogu videti u velikom broju na leski kako marljivo sakupljaju nectar i polen, takode i na maslacku. Pcela je još u zimskom klubetu, kada god se ukaže toplije vreme ona izlazi posecuje cvetnice unosi polen i med. Unutar košnice postaju aktivnije, otvaraju medne poklopce po sredini gnezda , razmeštaju med, oslobadaju celije, poliraju ih i pripremaju matici za polaganje jaja. U februaru imamo po dva- tri rama sa leglom razlicitog uzrasta , cak se dogada da pocinju i mlade da izlaze.To sve opet zavisi od spoljne temperature, jacine zajednice, starosti matice, kolicini meda, polena , mnogo uslova moraju biti ispunjeni da bi zajednica mogla da krene na vreme da funkcioniše. U tom periodu matica polaže dnevno oko 200 jaja. Takvo leglo iziskuje održavanje konstantne temperature od 35 stepeni, što dodatno iscrpljuje pcele i cini ih nedovoljno sposobnim za negovanje legla tokom proleca. Pcelinje klube pri niskim temperaturama pomera se na gore i tada koristi mednu kapu iznad legla. Ali cim je lep dan pcela pocinje prebacivanje meda sa bocnih ramova i lageruje iznad legla, tako da uvek održava kontrolu visine medne kape, jer pcela nece nikada napustiti svoje leglo i premestiti se na med po ceni da uginu.

Utročak meda povecava se i u toku meseca iznosi 2,5 do 3 kg prosečno za pcelinje drustvo. Usled povecane potrošnje hrane, narocito polena, u debelom crevu pcela gomila se sve veca kolicina nesvarenih ostataka. Zbog toga pcele koriste i najkratkotrajnije otopljavanje u nekim danima, uglavnom oko podneva, za obletanje i pražnjenje debelog creva ili kroz otvor gornje ventilacije pojedine pcele izlaze da se ociste i na +8° C. Istovremeno one ciste košnicu, prenose sveži nektar, polen i vodu. Ukoliko ne postoje mogucnosti za obletanje i hrana nije dobrog kvaliteta može se pojaviti i nozema. Inace se smatra da ako je pcelinje drustvo kvalitetno zazimljeno, sa dosta kvalitetne hrane i sa oko 20.000 pcela, ne treba ga dirati sve do pocetka vocne paše. U februaru treba ocistiti podnjace košnica, ako je podnjaca cista, to je znak da pcelinje drustvo dobro zimuje i da se nalazi u dobrom stanju. Treba izvršiti kontrolu leta, jer se može desiti da mrtve pcele zatvore leto. Pcelar treba cesto da obilazi pcelinjak, narocito kada je vreme suncano. Na osnovu obletanja pcela, vlage i osluškivanja pcelinjih drustava on donosi zakljucak o njihovom stanju. Tople casove (10-12°) on koristi da obavi prvi prolecni pregled, da na

brzinu pogleda gnezda i otkrije uzroke eventualnih nedaca. Prema mogućnostima, pčelar odmah treba da pruži pomoć najugroženijim društvima.

I zaista, svaka podnjaca nam priča o stanju u pčelinjem društvu. Po kolicini uginulih pčela na podnjaci znamo kako je društvo zimovalo. Ako ih je puno, to nam kazuje da je društvo imalo nepovoljne uslove zimovanja. Položaj uginulih pčela nam kazuje i o položaju klubeta u košnici, a kolicina i raspored otpalih mrvica voska, koje potiču od otklopljenih poklopaca sa sača govori nam o kolicini potrošene hrane i kretanju klubeta u košnici. Poletaljke i pod uprljan pčelinjim izmetom upozorava nas na moguću nozemozu. Na podu otkrivamo i eventualno prisustvo krecnog legla. Voda na podnjaci i pojava plesni kazuje o nedovoljnoj i nepravilnoj ventilaciji. Po ponašanju pčela, a posebno po intenzitetu brujanja, cenimo ima li matice u društvu ili ne. Ako je podnjaca čista, sa vrlo malo ili nimalo mrtvih pčela, to nam kazuje da se radi o snažnoj i zdravoj pčelinjoj zajednici sa izraženim higijenskim ponašanjem. Kao što se vidi iz navedenog, podnjaca je knjiga za čitanje. Ukoliko se sumnja na neko obolenje, uginule pčele treba skupiti (oko 50 komada) u papirne kesice (nikako ne u plastične), kesice numerisati prema košnicama i iste odneti u Veterinarski institut.

Ovo se sve može videti isto i na žičanim podnjacama, poklopce medne na limu podnjace a pčele ispod gledajući kroz sito ili podizanjem tela. Pri pregledu, ako se ustanovilo da je pčela izbila na vrh medne kape, možemo dodati preko satonoša ram sa medom zatvorenim ili pogacu. Ovo se radi kad temperatura prede preko 14° C, a još je bolje ako je preko 17° C. Tad se izvrši i prvi proletnji pregled legla i snage društva, a tu je prilika i da se uverimo koliko nam je bilo precizno "čitanje podnjace". Broj posednutih ulica govori nam o snazi društva, kompaktnost i kolicina legla o kvalitetu matice, a ako su pčele na satonošama to nam kazuje da su potrošeni venci meda iznad legla i da smo blagovremeno dodali potrebnu hranu. Pri obavljanju ovih radnji, košnicu treba što kraće držati otvorenu da ne izazovemo prehladu legla, što može znatno usporiti razvoj. Tada pri pregledu već konstantujemo šta ćemo spojiti i koje i koliko zajednica nam je ostalo bez matice. Posle svih obavljenih poslova mirni dočekujemo mart.

Učestvujte u radu foruma – citajte pčelar

MART

Mart je prelazni mesec iz zime u proleće, normalne dnevne temperature su iznad nule i kreću se od 15 do 23 °C. Mart je prvi mesec proleća. Sa otopljavanjem priroda pocinje da se budi. Pocinje da cveta sve veći broj medonosnog bilja leska, vrba iva, badem, šljiva, trešnja, višnja, i ostale medonosne voćke.

Mada su pčele još u klubetu, aktivnost pčelinjih društava se sve više povećava. Na srednjim satovima se vidi veliki broj mladih maljavih pčela, koje se postepeno uključuju u kućni rad. Oko legla pčele formiraju vence sa

razrednim medom, koji je potreban za pripremanje hrane larvama. Potrošnja u martu je oko 7-9kg. meda. Stare pčele sve više izleću da bi donele nektar, polen i vodu, a mlade pčele vrše svoja prva zajednička obletanja u suncanim danima. Pčelari koji nisu očistili podnjace u februaru to moraju uraditi sada i pomoći pčelama.

Snaga pčelinjih društava se određuje po broju satova pokrivenih pčelama. Kolicina legla i jaja određuje se po površini pokrivenoj leglom i jajima na svakom satu posebno. Prema kolicini i izgledu legla sudi se i o kvalitetu matice. Ako u košnici ima mnogo legla i radilicke celije pravilne to pokazuje da je matica dobra. Jaka pčelinja društva imaju po 4-5 celih satova sa leglom i jajima.

Osirotelim društvima kao i pčelinjim društvima koja imaju matice trutuše ili pčele trutovke treba odmah dati maticu. Treba promeniti i matice koje dobro izgledaju,

ali slabo polažu jaja i kolčina položenih jaja ne odgovara kolicini pčela i hrane.

. U pčelinjem društvu mora biti 8-10 kg kvalitetnog meda u svako doba i 2-3 sata sa dobro ocuvanom pergom. U slučaju da nema hrane treba je dati društvu, jer će inače ono izostati u razvoju. Ako imamo meda ocuvanog u magacinu najbolje je dati ram meda u zbeg košnice, a ako su noću temperature preko 12°C može se dati i sirup. Ako nemate reserve mede i noci su hladne onda dati pogacu.

Ako podemo od toga da je mart prvi prolećni mesec, da su dani sve duži i topliji, da je vegetacija krenula i da se time javlja i prva prolećna paša, posebno polenska, pčelinja društva su u punom razvojnom zamahu. Polenska paša je posebno važna zato što bez polena nema ni pčelinjeg legla, što znači da nema ni dovoljno reprodukcije pčela. Prema tome mart moramo prihvatiti kao najvažniji mesec u godini kojim počinju ozbiljni radovi na pčelinjaku. Ako neke od tih radova ne izvršimo na vreme ili ih uopšte ne izvršimo, to može biti kobno za neko pčelinje društvo. Polovinom meseca, ako dozvoljavaju vremenske prilike, krajnji ramovi sa medom se otklapaju viljuškom, to se radi brzo i ne otklapa se velika površina da ne bi izazvali grabež. Ovo je jedna od najboljih stimulativnih prihrana unutar košnice. Pčela će takav med brzo preraditi i dati mladom leglu, ili ga rasporediti tamo gde je najpotrebnije. Pčelar ako napravi grešku u martu teško se može ispraviti. Pojilo sa vodom, u zavisnosti od toga koji je sistem davanja vode, treba postaviti na osuncano mesto, podignuto od zemlje, da ne bi vodu zagadivale razne životinje koje bi dolazile na vodu. Bilo bi poželjno staviti u početku šećer u pojilicu, dok se ne priviknu pčele na istu. Veliku pažnju kod pregleda treba obratiti na vlažnost košnice, ako je velika a ramovi bocni budavi, iste treba izvaditi i zameniti. Perga ne sme biti budava jer pčela može dobiti majsku bolest. Ako imamo rezervne košnice možemo ih i zameniti, ako je velika vlaga u postojećim koje se trebaju osušiti i očistiti. Pre nego što počne veći unos nektara treba uraditi suzbijanje varoe radi čišćenja pčela. Pčelinje zajednice koje imaju dovoljno hrane, i to kvalitetne, u košnici ujednačeni su i brže se razvijaju, daju više

meda. Otpornije su na bolesti i vitalnije su. Blagovremenim proširivanjem prostora kod povećane temperature omogućuje se unošenje i prerada nektara a da ne uticemo na blokadu matice kod zaleganja. Sada se i potpuno proširuje leto da ne dode do zagušenja prilikom izlaska i ulaska pcela. U martu matica povećava polaganje jaja tako da položi čak do 500 dnevno. Pravovremeno izimljavanje pcelinjih društva podrazumeva pravovremeni i detaljni pregled svih košnica na pcelinjaku, spajanje slabih sa jakim društvima, ali voditi računa na zdravstveno stanje slabih, ako se posumlja na nozemu, na krecno ili kameno leglo ne spajati. Ako se primeti da je neko društvo obolelo od nozeme i da je isto kao takvo opasno za prenošenje zaraze isto treba uništiti. Svi se zavaravaju sa bolesnim da ga mogu izleciti to nikako ne pokušavati, jednostavnije je i bolje za pcelara uništavanje takvog društva. Opet apelujem na pcelare nemojte koristiti antibiotike za lečenje pcela, oni ne leče samo usporavaju razvoj bolesti, a mi činimo nešto što je protiv svih kodeksa pcelarstva, unosimo svesno antibiotik u med. Krajem marta tačnije posle 20 treba početi sa stimulativnim prihranjivanjem, po 200 do 300gr šećernog sirupa. Ali mora biti ispunjen jedan uslov da su u noći temperature + 12 s/ c Pcele izležene iz položenih jaja u drugoj polovini marta i početkom aprila učestvuju u glavnoj bagremovoj paši. Sva zapažanja evidentirati u knjigu radi pracenja pcelinjih zajednica.

APRIL

April je mesec kada su pcele aktivnije, unose nektar cvetni prah i vodu u košnice. Povećavaju se aktivnosti dolazi do povećavanja količine legla, priprema se preraduje i konzerviše polen. Naš zadatak je da pratimo razvitak zajednice da proširujemo leglo praznim ramovima sa uradenim sacem, ne dozvolimo blokadu polenom, i ubacivanje satnih osnova ako je dobra voćna paša radi upošljavanja mladih pcela na izgradnji voska. Unosom se vrši posticaj da matica više zaleže jajašca. Slabija društva pripojiti jakim, ali samo ako su zdrava. Izkontrolisati zdravstveno stanje pcele. April je mesec kada se postavlja ram gradevinak u biološkoj borbi protiv varoe, postavlja se u leglo nikada na krajevima. Isti se vadi 19 dan iz koga se vade celije viljuškom kada se završi opere se sace hladnom vodom i vrati u košnicu. Tim načinom sprečavamo bespotrebno ponovno izvlačenje sace trutovskog, već nam mlade pcele rade na radilickom sacu, aprilu su steceni uslovi za to imamo obimne paše, topole, kruška, jabuka uljana repica, džanarika razni korovi, borovnica, brest. Sada je pitanje ako je lepo vreme i pcele opšte sa okolinom dali treba razvojno prihranjivati po meni ne, jer ima u prirodi dovoljno i nektara a i polena. ali ako je vreme loše pcele treba stimulatивно prihranjivati. Ukoliko se pcelih društvo nalazi samo u plodištu, a razvitak je počeo nagli istom treba dodati medište da ne dode do rojenja, a između satova sa leglom i pergom treba dodati po ram dva prazna rama se satovima uradenim ili satnim osnovama da ne dode do blokade legla. Od snage zajednice može se uraditi i preuređenje, a to je gornji nastavak polu nastavak staviti na mesto doljnog a

doljnji gore. Kod košnica LR i Fararovih plodišni prostor povećava se dodavanjem celih nastavaka, ovom prilikom vrši se i razvrstavanje na proizvodna i pomoćna društva. Ako ima dosta unosa polena a vidimo da nam se pojavljuje višak u košnici, potrebno je postaviti hvatače polena. Polen je najkvalitetniji početkom sezone kako godina odmice pada na kvalitetu. Jaka društva potsticati na brži razvoj ali stalna obazrivost mora biti prisutna da ne udi u rojevi nagon. Slaba društva se pripajaju društvima srednje jacinje koja se stimulacijom dovode do jakih društava. Uvek uzimati maticu iz slabe zajednice spajanje vršiti preko novinskog papira sa dva tela. Spajanje vršiti u večernje casove, kada pcele manje opšte sa okolinom. Uvek voditi racuna o zdravstvenom stanju zajednica.

Ako smo dobro i na vrijeme uzimili pcele, eliminisali vlagu iz košnica i tretirali protiv varoe pravilno i na vreme, onda ce se proljecni radovi na pcelinjaku svesti na nekoliko osnovnih postupaka, a to su:

Rano postavljanje higijenskih pojilica,

Sprecavanje rojenja, proširivanje prostora u košnici i zapošljavanje mladih pcela na izgradnji voska.

Postavljanje higijenske pojilice na pcelinjak prvi je i najvažniji postupak i treba ga obaviti vec prilikom prvog procisnog leta. Da ne bi pcele pile vodu bilo kakvog kvaliteta i privikle se na higijensku pojilicu dobro je u pojilicu nasuti zasladenu vodu.

Higijenska pojilica je izuzetno bitna zbog nozemoze. Postoje dva nacina na koji se spore nozemoze prenose hranom i vodom. Hranom mogu da se zaraze samo pcele u košnici, a potom se zaraza širi na pcele u cijelom pcelinjaku. Nozemozne pcele su oslabljene, imaju smanjenu resorpciju, pa se regrutuju u vodonoše. Jedna od mjera borbe protiv ove bolesti je postavljanje higijenskih pojilica na udaljenosti od oko petnaest metara od pcelinjaka i mamljenje pcela da ih koriste.

Uzeti uzorke uginulih pcela (ili i legla ukoliko ima sumnje na bolest) i poslati u nadležni veterinarski institut.

Izvaditi potvrde o zdravstvenom stanju pcela (da su pcelinjaci pod nadzorom veterinarske službe), posebno ako se planira selidba .

Pcelari koji se ozviljnije bave pcelarstvom ili to nameravaju , trebalo bi da se upoznaju sa uslovima za registaciju poljoprivrednih pcelarskih gazdinstava. Pretopiti sace iz stadalih društava, osim u slucaju americke kuge kada pcelinjak podleže veterinarskom pregledu i uništavanju obolelih društava uz nadoknadu od strane države ako je prijavljivanje bilo blagovremeno. Zameniti sace za voštane osnove. Dezinfikovati košnice u kojima su stadala pcelinja društva.

Podsticajno prihranjivanje na više nacina

Vec je receno da je aprilsko vreme nestabilno i onemogućava iskorišćavanje svake cvetnice. Veoma retko se dogodi da pcele idu sa cveta na cvet za vreme vocne paše. Za njeno sukcesivno iskorišćavanje potrebno je suncano vreme, solidna vlažnost vazduha, dublja vlažnost tla kao i povoljan nivo temperature vazduha. S obzirom da to nije tako pcelaru se nameće potreba da na svaki

nacin, u tim nestabilnim prirodnim uslovima, pruži adekvatnu pomoc pcelama, sa ciljem da se ni po koju cenu ne zaustavi ubrzani prolecni razvoj. Pcelar I tada (kao u uvek u toku godine), mora da obezbedi da pcele kontinuirano donose hranu sa strane pa bilo da ona dolazi iz prirode ili iz tzv. podsticajnog prihranjivanja. Pcelama, dakle, treba pružiti pomoc onda kada im je potrebna. U ovom periodu ta pomoc, pre svega, u energetskej hrani pruža se na nekoliko nacina. U praksi se primenjuje prihranjivanje pcela u malim dozama mlakim šecernim sirupom (1:1) svakodnevno u kasnijim popodnevnim satima ili u dozama 250 - 300 g svaki drugi dan. To mogu postici oni pcelari kojima je pcelinjak u blizini. Ako je pcelinjak udaljen I u njemu postoji pcelarska kucica pcelar, ako je u mogucnosti, se za vreme kišnih I hladnih dana preseljava na pcelinjak. Pošto takvih uslova uglavnom nema (pcelar je u random odnosu, nema pcelarsku kucicu...), onda za podsticajno prihranjivanje pcelar koristi ram - hranilice. Ram hranilica sa medno - šecernim testom stavlja se u medišni proctor a najbolje rešenje je da ona nadje mesto na severnoj strani plodišta, ako za nju ima mesta. Ovu cvrstu hranu pcele iskorišcavaju za svoju ishranu, I to po pravilu, kada ne opšte sa prirodom. Ipak, pravu podsticajnu hranu u ovom periodu predstavljace med u ramovima koji su izneti iz plodišta u medište za vreme prvog proširivanja gnezda. Pcele ce je radije uzimati nego što ce to biti slucaj sa veštackom hranom. Kod nukleusa I oplodnjaka stavlja se medno-šecerne pogace I to na satonoše. I ovom prilikom treba nedvosmisleno istaci da se pravo podsticajno prihranjivanje vrši prirodnom hranom, odnosno dodavanjem ramova sa medom I pergom ili pak dodavanjem kristalisanog meda na razlicite nacine. Samo takva prihrana maksimalno pomaže pravi razvoj svake pcelinje zajednice. Svako prihranjivanje ima svoje prednosti I nedostatke, najbolje prihranjivanje je dodavanje ramova sa zatvorenim medom u zbeg. To je nacin kojim ja radim I nadam se da je jedan od najboljih kada ima meda. Nedostatak kod toplog sirupa je taj što je uslov za izazivanje tudice.

Kod ovakvog stimulativnog prihranjivanje pomažemo pcelinjim zajednicama da se što pre razviju I iste pripremimo za bagremovu pašu.

Ko nema bagremovu pašu vec neku kasniju nema potrebe za prihranom sem ako ne uvecava svoj pcelinjak.

MAJ

Došao nam je najlepši prolecni mesec, u kom ce se pokazati kako je pcelar u prethodnim mesecima radio na pcelinjaku. Ali mi ne bi bili mi kad ne bi, zbog sujete, izjavili da je prolece poranilo ili zakasnilo kad govorimo o pojavama koje teku drugacije od uobicajenog ili ocekivanog. Ovom izjavom pojedini pcelari žele opravdati sebe ako poslove na pcelinjaku nisu blagovremeno i na vreme uradili, i opravdati svoje greške koje su nacinili u radu sa pcelinjim zajednicama.

Mnogi pcelari su u dilemi treba li ili ne treba ogranicavati maticu u vreme glavne paše. Da li je ogranicavanje matice kod jacih društava maticnom

rešetkom na jedan, plodišni nastavak 3-4 dana pre bagremove paše opravdano, jer ostavljamo matici, u zavisnosti od tipa košnice, od 60.000 do 90.000 celija u plodištu da nesmetano leže i održava pcelinje društvo u vrhunskoj formi? Ako je unos nektara na bagremu izuzetan, same pcele maticu privremeno blokiraju u plodištu pa zbog toga ispod plodišnog nastavka kod LR košnice dodamo jedan polunastavak sa 30.000 celija, sa ciljem da se ne smanji biološki maksimum matice u polaganju jaja. Kad se unos nektara smanji, mlade (kucne) pcele prebacuju nektar iz plodišta u medište.

Ukoliko neka pcelinja društva pre bagremove paše ne dostignu jacinu od 50-60.000 pcela, ona se pojacavaju izletnicama iz pomocnih društava, a kod dvojnih društava se pojacavaju oduzimanjem izletnica iz gornjeg društva u korist donjeg. Tako stvaramo jako pcelinje društvo. Tako radimo ako stavljamo maticnu rešetku. Postoje pcelari koji rade razredivanje ramova u medišnom delu bez stavljanja maticne rešetke stavljanjem dva rama manje u medišni deo. Takav nacin rada je zastupljen kod DB12 sa polumedišnim ramovima.

Kod stvaranja jakih pcelinjih društava vrlo je bitno da pcelari znaju i vode racuna na skladan prirodni odnos između mladih (kucnih) pcela i izletnica, odnosno pcela svih doba starosti. Odnos kucnih pcela i izletnice treba biti 2:1 u korist kucnih pcela. Kucne pcele (preraduju nektar u med, proizvode vosak, maticnu mlec, hrane larve svih starosti, ciste celije, održavaju temperaturu, cuvaju ulaz u košnicu od tudica i dr) Izletnica koja radi poslove van košnice, izloženija je vecim opasnostima i gubicima u prirodi u odnosu na kucne pcele i zato moramo posvetiti vecu pažnju izletnicama, odnosno gubitke nadoknadujemo izletnicama iz drugih pomocnih društava i tako održavamo biološku celinu i sklad. Takvim radom i održavanjem odnosa 2:1 ili 2:1,5 u korist kucnih pcela, iste ce biti stalno zaposlene tako da nece moci doći do rojevog nagona. Pcelari pocetnici i neupuceni cine najveću grešku kod pojacavanja društava, odnosno kod stvaranja jakih društava pred pašu. Oni pojacavanje rade sa ramovima zatvorenog legla i tako povecavaju broj mladih (kucnih) pcela, a u nedostatku izletnica one postaju višak i skoro uvek teraju maticu u rojidbeni nagon na pocetku bagremove paše, što predstavlja katastrofu u prinosu meda za vreme bagremove paše.

Ukoliko je izjednacavanje pcelinjih društava obavljeno u aprilu, u košnici su stvoreni svi uslovi za proizvodnju meda. Jaka pcelinja društva su puna pcela. Takvo stanje u košnici ne sme da ostane dugo u skucenom prostoru, vec im treba na vreme povecati prostor. Neblagovremenim dodavanjem nastavaka u košnici se javlja pojava nagona za rojenjem, što u vreme obilate paše nije ni malo prijatno, a ni ekonomicno. Zbog toga se nastavci i dodaju ranije, pre nego što pcele dodu u predrojevno stanje. Nastavci se popunjavaju ramovima sa satnim osnovama i delimicno uradenim satovima, u zavisnosti od toga cime raspolažemo. U nastavak se može prebaciti jedan do dva rama sa zatvorenim leglom iz plodišta, da bi pcele brže prešle u medišno telo. Kod pcelinjih zajednice koje su prezimale u dva tela, proširenje se radi dodavanjem nastavka između dva tela. Na stavljeni nastavak, a sve u zavisnosti od tipa košnice, maticna rešetka se stavlja na jedno ili dva tela. Ispod maticne rešetke ostaje matica sa leglom. Da ne bi tražili maticu košnicu držimo otvorenu na suncu

nekoliko minuta, ili je odozgo nadimimo, sačekamo par minuta i matica će sici dole. Kada matica side stavljamo maticnu rešetku na telo koje želimo u zavisnosti od tipa košnice. .

Pcelar mora stalno biti prisutan na pcelinjaku, da bi proširivao gnezda sa satnim osnovama ili izgrađenim sacem. Isto tako, da bi redovno isecao novoizgradjene "zaperke" na ramovima gradjevniacima, pošto pcele u njima poklope trutovsko leglo, za borbu protiv varoe.

Samo prirodno rojenje nije dobro u jakoj paši jer dolazi do pada radnog elana i pada u prinosu nektara u košnici.

Najraniji simptomi pripreme pcelinjeg društva za rojenje su izgradnja trutovskih celija i odgajanje velike kolicine trutovskog legla. Sledeci simptom, koji se javlja oko 15 dana posle polaganja jaja u trutovske celije, jeste polaganje jajašca u prazne maticne celije na bocnim i donjim rubovima satova.

Najsigurniji simptom da je pcelinje društvo ušlo u rojevo stanje je momenat kada jako uzbuđene rojne pcele nateraju maticu da polaže jaja u maticne celije, a pogotovu kada su već poklopljene larve u maticnjacirna. Posle pojave otvorenih rojevih maticnjaka pcele se smiruju Kad pcelinja drustva udu u rojevo stanje, njihova aktivnost jako opada, što traje celih 15 do 20 dana, pa i više. Mlade pcele sve manje hrane maticu i ona polaze mali broj jaja ili čak potpuno obustavlja polaganje. Njen trbušćic se istanjuje i ona postaje lakša (da bi mogla da leti sa rojem). Pcele letacice najčešće stoje pasivno na krajnjim satovima ili se gomilaju na "bradi" oko ulaza u kosnicu ili ispod poletne dascice.

Rojevo stanje se obično javlja u maju i junu, a nekad i u julu i obično pada u isto vreme kada i glavna pasa, što je često uzrok da pcele propuste medobranje. Lucenje voska i izgradnja satnih osnova takodje se obustavlja.

Šta nam je ciniti pre svih tih pojava? Moramo stalno proširivati košnicu i ubacivati satne osnove za izradu, a i realno je da u toku godine pcele izrade 1/3 satnih osnova u jednoj zajednici.

Ako smo sve radili kako treba i blagovremeno ne moramo se plašiti nego čekati bagrem i nadati se, normalno, lepom vremenu Bagrem najbolje medi na tempeaturi iznad 24 stepena i kada nocu temperature nisu ispod 14C Ne valja ako se veći broj cvetova otvorio i počeo da medi intenzivno, a kisa je pala, pogotovo ako kisa produzi 2-3 dana, i temperatura nocu padne ispod 14 stepeni. Tada necemo biti zadovoljni, ali moral ne treba gubiti, samo napred, nikada ne stati, samo radom se sve postiže, radom i upornošću.

JUN

Jun je mesec kada će se videti šta nam je priroda darivala, što se tice bagremovog meda i kako smo mi sami spremili zajednice za medobranje. Svi će se sada truditi da ne dozvole da im zajednice dodu u rojevo stanje i izgube radni elan. Moramo shvatiti da i razmnožavanje pcelinjih zajednica je jedan od

prevashodnih poslova, jer time uvecavamo pcelinjaka, a i nedozvoljavamo opadanje ukupnog broja zajednica.

U junu profesionalni pcelari trudice se da što više pokupe nektara livadskog ili od svilenice kada je u punom cvetu u pola meseca. Pocetnici, a i pcelari sa malim brojem košnica ici ce na proizvodnju rojeva i uvecavanje pcelinjaka, jer su se stekli povoljniji uslovi za pcelare sa povecanjem cene meda. Ja cu ovde više da se posvetim tom delu rada oko uvecanja zajednica rojenjem, a i tim problemima koji se mogu javljati kod rojenja, nego kod sprecavanja istog. Pcelar profesionalac zna u svakoj situaciji da se snade i nedozvoljava sebi takav luksuz, cak i da ulazi u situacije iz kojih nema lepog i adekvatnog izlaza iz iste. Ali postoje i drugi pcelari i to vecina koja radi sa manjim brojem košnica i sa manjim iskustvom, kojima ce ovde biti predstavljeno nekoliko nacina za rojenje pcela i uvecanje pcelinjaka. Zašto više nacina? Zato jer je svaki za sebe specifican i razlicit od predhodnog, a na nama je da odaberemo šta želimo i koji nam je nacin prihvatljiviji u datom trenutku.

Podela

Kada smo iscedili med društva su dostigla maksimum razvoja. Imamo prazne košnice ili nukleuse i trebamo uraditi podelu pcelinje zajednice na pola. Kako?

Za podelu se odaberu najjaca zdrava društva, koja imaju po 8, 9 ili 10 rama legla, od 15 do 20 kg meda, 15 do 17 ulice pcele, 2, 3, 4 rama perge.

Podela se izvodi popodne, kada postoji intezivan let pcela. Do košnice cija se podela društva izvodi postavlja se prazna košnica iste boje.

Na nosacima stavi se košnica prazna pored košnice koja ce se deliti na pola- Iz gnezda se vadi i premešta polovina ramova sa leglom, medom, pergom i pcelama koje su na njima-

Prethodno se odluci kojem ce društvu pripasti matica.

Gnezda zatim ograniciti na po jedan deo i obe pomaknuti levo desno za po jedno 50, 60 cm od mesta gde je stajala osnovna. Na taj nacin pcele koje su bile napolju pri povratku ne nalaze svoju košnicu na mestu, pa ulaze levo i desno u obe, ali ipak veci je ulazak u košnicu u kojoj je matica.

Ujutru treba dodati društvu bez matice sparenu maticu u maticni kavez.

Ako ima mesta sutra mogu košnice da se razmaknu za još, ali i ne mora.

Primenom ovog metoda ocuva se biološka celovitost svakog od društva.

Ona imaju dovoljno pcela i leglo razlicitih starosti, te se ne narušava njihov normalan život.

Do jeseni oba društva se dobro razvijaju i blagodareci tome uspešno prezime.

Sledece godine u novoj sezoni ona su ravnopravni ucesnici u glavnoj paši

Stvaranje drustava mladom pcelom

Šta trebamo uraditi? Stavi se prazna košnica ili nucleus na neko prazno mesto u pcelinjak. Zatim se uzmu ramovi sa leglom i pcelama i prenesu u košnicu koju smo spremili.

Pcele izletnice vratice se u svoju košnicu, a preostale mlade pcele obrazovace novo društvo, kojem se dodaje sparena matica ili zreo maticnjak.

Ramovi za obrazovanje novih nuleusa uzimaju se samo iz jakih pcelinjih zajednica koja imaju 8 , 9 rama sa leglom 15 , 16 ulica sa pcelom.

Ovaj posao se obavlja normalno po lepom i toplom vremenu, kada su pcele vrlo aktivne.

Društvo od koga ce se obrazovati drugo novo društvo, ponovo pregledamo da utvrdimo njegovo stanje.

Pošto pronademo maticu obeležimo ramove koje cemo premestiti, a zatim stavljamo u košnicu koju smo pre toga stavili u pcelinjak, tamo gde je imalo prazno mesto, uzmu se 2 rama srarog legla, 2 rama meda, 1 ram perge, sve sa pcelom .

Sem toga uzmu se još dva tri rama sa pcelom i stresu se u košnicu iz drugih pcelinjih zajednica.

Leto se suzi toliko da mogu proci po jedna ili dve pcele.

Do veceri stara pcela se vrati svom društvu, a nukleusu se doda u vecernje sate sparena matica u maticni kavez ili zreo maticnjak.

Društvu od kojeg se obrazuje nukleus, umesto oduzetih ramova, daju se ramovi sa satnim osnovama za gradnju ili vec izgradene osnove.

Nekoliko dana nakon obrazovanja, izdvajanja, isti se ojaca jednim ramom legla razlicite starosti, uzme se opet iz neke jake pcelinje zajednice ali bez pcele.

Taj postupak se ponavlja nekoliko puta dok se roj ne razvije u normalnu pcelinju zajednicu koja ce biti spremna za suncokret.

Ovakvi rojevi obrazuju se po završetku jace prve prolecne paše , bagrem i kada se ocekuje druga glavna paša, koja pocinje krajem juna i pocetkom jula.

Dokle god je razvitak pcelinje zajednice, nove i stare, ako su u njoj ubacene satne osnove, u zbegu držati obavezno ram sa medom kao stimulativnu prihranu. Ako negde ima unosa nektara nema potrebe za držanjem rama sa medom u zbegu.

Formiranje roja iz vise zajednica

Takav nacin uvecavanja je brz razvitak pcelinjih novostvorenih zajednica, a da se ne gubi ništa od zajednica od kojih hocemo da stvorimo novu.

Ako nam je potreban roj za uvecanje ili za tržište, ali stvoriti ga brzo i omoguciti mu brz razvitak uradicemo sledece:

Po lepom i vedrom bez vetra danu u popodnevnim casovima iz nekoliko društava uzecemo po jedan -dva rama sa zrelim leglom i pcelom i stavljacemo u jednu košnicu ili nukleus, u zavisnosti šta nam treba, tu dodamo jedan ram sa medom i pergom, istu pcelu koju smo ubacili posolimo sitnim mlevenim

šecerom i odozgo poprskamo povidonom razređenim sa vodom, da bi pcela bila smirena i da ne dolazi do tuce iste.

Vodimo racuna da ne uzmemo maticu iz ni jedne zajednice.

Uspех se najbolje postiže kada takav roj ili da je nazovem pcelinja zajednica se odnese dalje od pcelinjaka tako da se pcela ne može vratiti u svoja maticna društva.

Sutradan izvrši se pregled novostvorene zajednice, ubaci se kavez sa sparenom maticom, ali obavezno doda ram u zbeg sa medom, da bi se izazvao unos meda radi lakšeg prijema matice, jer imamo stariju pcelu. Takvom stimulacijom matica koja je ubacena pocece ranije zaležanje i sigurnost prijema je veca.

Ako neko ima strah od prijema može maticu držati u kavezu tri dana, pa da proveriti kako se pcela ponaša, ako ustanovi da je sve u redu istu može pustiti, pratiti, ako pcela ne sklupcava maticu onda je sve u redu.

Ovaj nacin je najbrži i najbezbolniji i ne ostavlja posledice na zajednice iz kojih uzimamo leglo.

U te iste zajednice iz kojih smo uzeli leglo po ram dva dodacemo ili uradene ramove ili ramove sa satnim osnovama.

Takvim radom smanjili smo u znatnoj meri nagon za rojenjem.

JUL

Mesec rada, mesec kada ce se videti koliko smo bili aktivni ,a i strucni u pripremi pcelinjih zajednica, za medobranje bagrema. Vrcaljke se okretale, smešak sa lica se nije skidao, pcelari zadovoljni prinosom cak i iznad proseka. Med je izvrcan, skladišten, u zavisnosti od kolicine odabrana je ambalaža. Neko je prodao, neko ce cekati pogodan trenutak za prodaju. SPOS je puno uradio što se tice cene i plasmana, nikada do sada takvi uslovi nisu bili zadovoljavajuci za pcelare, pa se moramo zahvaliti javno SPOS-u za najvišu cenu meda koju je ponudio kupac preko SPOS-a.

Opuštanja nema, moramo pratiti stanje i situaciju sa lipom, približava se kraj cvetanja, treba se iscediti lipov med. Svakodnevnii posao i kako sam vec rekao, opuštanja nema. Za par dana pocinje suncokret da cveta, negde oko petog , sada je trenutak da se i društva pojacavaju u zavisnosti od momentalne snage pcelinjih zajednica.

Došao je i trenutak da se vrši analiza i proveru snage zajednice, a ujedno je to i pokazatelj kakva je matica u zajednici, pa ako je matica loša, leglo nam je šareno, a treba biti cebasto. Moramo izvršiti proveru da li nam sve pcelinje zajednice imaju matice, pogledacemo sa spoljne strane sve one zajednice gde nema pcela stražara, a pcela šeta po prednjoj strani košnice , ako nema radnog elana te zajednice nemaju matice, ili su matice u lošem stanju, ili neplodne, i stare se moraju zameniti odmah mladim. Društva pojacavamo sa leglom razne starosti, pa moramo uci sa jakim zajednicama na suncokret, jer je to paša koja ce nam dati meda i za prezimljivanje pcelinjih zajednica a i za cedenje.

Suncokret nekada daje dosta nektara, tada se mora voditi racuna da nam

nektarom pcela ne blokira maticu i mora se vršiti stalno proširenje pcelinjih zajednica da bi iz suncokreta izašli sa dosta pcela i legla.

Ako radimo satne osnove radi cemo i to u plodište u sred legla da omogucimo matici da polaže jajašca .

Moramo biti stalno u toku, i da znamo kakva nam je situacija na pcelinjaku. Ako ima unosa i to dosta, ne zaboravimo vodu na pcelinjaku, ako smo na suncokretu, a nismo blizu nekog mesta sa vodom, voda je obavezna na pcelinjaku, bez vode nema života iako je ima u nektaru, ipak je nema dovoljno. Ne zaboravimo na gradevinak u plodištu, varou moramo uklanjati redovno, održavati je na jednom dozvoljenom broju po košnici i broju pcela u zajednici. Negde oko 20. jula izvrcacemo med suncokretov i ako nije završeno medobranje, to cinimo da bi stavili 20. jula apigard paštete. Borba protiv varoe mora se nastaviti. Kada stavimo apigard, taj novo donešeni med ostace zajednicama, ili ce se njime prihranjivati rojevi, sve u zavisnosti koliko ga bude bilo. Jul je mesec velikog rada sa velikom pažnjom, ne sme se pogrešiti, jer u mesec avgust se mora uci sa jakim i zdravim zajednicama. Zajednice koje su jake i ulaze u zimu sa dosta mladih pcela koje tokom zime i u rano prolece neguju leglo. To je od velike prednosti za brzi prolečni razvoj društava. Kraj jula je bitan za pripremu meda za zimnicu i za uspešnost prezimljavanja pcelinjih zajednica .

Ovo do sada u vezi medobranja odnosilo se na pcelare koji imaju lipu ili suncokret, a šta ce ciniti oni koji nemaju, a znamo da je jun najvreliji mesec u godini, a lokalna paša podbacila. Pcelar je dužan da pomogne pceli i to cime nego nužnim zlom zvanim šecer, ali ne samo njime jer sam šecer ne cini dobro pcelama. On je energetska hrana i ništa više od toga. Moramo ga mešati sa medom, ali svojim, jer smo time sigurni a i znamo da je med zdrav. Sistem moramo primeniti radi ocuvanja pcele i cekamo avgust sa jakim zajednicama, s tim što kod prihrane možemo ranije koristiti apigard, a ne cekati 20. jul. April i jul su meseci koji mnogo znace za pcelara i za pcele, ali i to su meseci gde se mora raditi, a ne grešiti, jer greške ne sme biti, jer su mnogo skupe.

NEPRILIKE NA PCELINJAKU

GRABEZ

Grabež je nenormalna pojava koja se zapaža u vreme kada nema paše. Nastaje pod uticajem nagona za skladištenjem, što vecih zaliha meda. Najčešći uzrok i povod za pocetak grabeži je nevešt i nepažljiv rad pcelara. Ostavljanja previše otvorenih leta, ili njihovo prerano otvaranje, postojanje pukotina na podu zidovima i krovu košnice, držanje medišnih ili plodišnih satova napolje duže vreme u pcelinjaku, nepažljivo nalivanje sirupa u hranilice prilikom prihranjivanja, dugo držanje otvorenih gnezda prilikom pregleda u periodu bez paše.

U vreme kada nema medobranja pcele od jacih zajednica lete okolo slabih i gledaju kuda mogu da udu. Grabljivice, tudica obicno su starije pcele, vec olinjale i pocrnele.

Kada grabež uzme maha, napadnuto društvo nije u stanju da se brani i sve se to svršava ubistvom matice, i odnošenje svih zaliha meda.

Nisu retki slucajevi da se pcele napadnutog društva i same pridruže tudicama u prenošenju meda. Ako pcelar ne preduzme blagovremene odgovarajuće mere, nakon grabljenja zahvata i druga društva i dolazi do žestokih međusobnih napada koji se završavaju uništavanjem mnogih pcelinjih društva. Tada pcele pocinju da napadaju ljude životinje i sve što tuda prolazi.

Simptomi grabeži su uznemireno letenje pcela ispred neke košnice, čak i posle uobicajenog vremena izletanja, veliki broj uginulih pcela ispred košnice, ima pune voljke meda u pcela koje izlecu iz te košnice.

Radi otkrivanja grabljivog društva, pcele koje izlaze iz napadnute košnice zapraše se brašnom ili kredom, pa se utvrđuje u koju košnicu se vraćaju tako obeležene pcele.

Grabež nije samo krada meda veci je problem prenošenja zaraznih bolesti, obicno sva napadnuta društva su slaba društva koja imaju možda čak i neku bolest .

Suzbijanje grabeži je u rukama pcelara, do njega zavisi dali ce je imati.

Jaka zdrava društva su obezbedena od grabeži ako se vodi racuna . Bolesna društva eliminisati ne držati na pcelinjak, ovo cu još dodati zlu ne trebalo

Kako se grabež zapaža?

Na leto napadnutog društva primećuje se borba pcela. Veliki broj pcela leti neposredno oko leta, ulazeci i izlazeci iz košnice, a cesto ponašanje pred letom košnice izgleda kao da se društvo roji.

Ponekad , umesto jako izraženog grabeža, pojavljuje se tiha grabež koja se cesto ne može lako zapaziti. Ova grabež se narocito javlja kada pcele tudice ulaze u slabije društvo, ne na leto, vec na neki drugi otvor na košnici, koji je nastao nepažnjom pcelara prilikom nepravilnog stavljanja nastavaka, hranilica i sl.

Šta uciniti kad se grabež pojavi?

Prva mera protiv grabeži jeste sužavanje leta na košnici, tako da mogu samo po jedna ili dve pcele da ulaze i izlaze iz košnice. Ako ova mera ne pomogne , tada se ispred suženog leta , na poletaljki , stavi krpa natopljenja petroleumom, ciji ce miris rasterati pcele tudice.

Ako je grabež i dalje prisutna , onda je najbolje da se napadnuto društvo zatvori i prebaci u zatvorenu prostoriju i tamo drži dan-dva, ili se prenese na 4-5 km od pcelinjaka, gde se može odmah otvoriti leto, jer ce se tada sve pcele (i tudice) ujediniti u jedno društvo.

Kako efikasno spreciti grabež?

Cim se primeti grabež, na dirati ni košnicu ni leto na njoj , vec odmah staviti neku staru zavesu preko prednje strane košnice i leta . Pcele nece moci ni da udu ni da izadu u košnicu i sve ce se uhvatiti u grozd. Uvece, kada odu tudice, i kada se pcele u košnici povuku sa leta, skloni se zavesa, a preko leta se stavi novina, paralelno sa prednjom stranom košnice, Leto se suzi za prolaz 1-2 pcele.

TIHA GRABEZ

Tiha grabež je specificna neprimetna, cak I za iskusne pcelare,

Ona se odvija bez borbe na letu. Tudice ne napadaju u velikom broju vec se kroz pukotine košnice ili cak prolazeci kraj stražarica uvlace u košnicu i neprestano odnose med. Ovaj beskorisni posao može da se pretvori u opšte stanje na citavom pcelinjaku, tako da svako "pljacka" svakog. Posledica je samo besmisleno trošenje sakupljene hrane, a da pcelar ne zna šta se dogada. Jedna neverovatna tiha grabež može biti I ispod podnjace da kod jednodelne mreže pcelama koje se nakupe ispod cak med donose pcele iz zajednica, ovo sam negde procitao I smatram za ozbiljnim I istinitim.

Kod tihe grabeži pcele ulaze u košnicu nema tuce nema borbe jedna od druge odnose a da mi ni sami nismo svesni(šta tada rade što bi rekao naš narod pretakanje iz šupljeg u prazno) Šta je interesantno nigde nisam našao da se može spreciti, može se smanjiti ispravnim košnicama celim,

Šta je interesantno vodi se polemika mrežasta podnjaca ili ne, ja cu samo da se nadovežem u vezi grabeži ako nema mrežaste ista zatvorena puna , malo samo otvoreno leto, veka vlaga .dali se oseca miris meda u košnici kroz otvor leta, I dali su te košnice sklonije napadu grabeži, kod otvorenih toga nema. Možda je ovo moje razmišljanje pogrešno ali treba razmisliti o tome, miris mora izlaziti gde kroz leto ili mrežu.

Ovo sam samo usputno napisao ne upustajuci se u nauku jer sam nestrucan, vec iz prakse.

SUZBIJANJE GRABEŽI KOD PCELA

Gajenje samo jakih zdravih pcelinjih zajednica u velikoj meri sprecava pojavu kod pcela grabež. Jake pcelinje zajednice mnogo bolje organizuju zaštitu svog gnezda, na ulazu u košnicu nalaze se uvek jedna grupa pcela koje vrlo lako izlaze na kraj sa pokušajem jedinka da krenu u krađu.

Posle završetka glavne paše treba razmisliti i odluciti za likvidaciju slabih pcelinjih zajednica, koja su napadnuta od strane moljaca i koja su obezmatičena, o bolesnima je apsurdno govoriti jer se to podrazumeva da ih nema na pcelinjaku u tom dobu godine.

Pcelinja gnezda treba pravilno urediti posle paše.

Ulazi u košnicu otvori moraju odgovarati snazi društva
Prihranjivanje kakvo ja radim sa ramovima meda u zbegovima dali stimulatивно ili radi potrebe same zajednice za medom ne može izazvati grabež.
Pregledi se vrše u pogodno vreme ili ujutru dok je rosa ili po podne po lepom i tihom vremenu, pregled se obustavlja cim se pojave pcele grabljivice.
Uvek treba raditi sa prenosnom stalažom da se ramovi koji se vade iz košnica ne odlažu pored košnica da se polopci ne oštećuju i da nam curi med svuda.
Prostorija na pcelinjaku u kojoj cuvamo ramove mora biti lepo zatvorena da ne ulazi pcela, tu je privremeno cuvanje za kratki smeštaj ramova sa medom.
Pre zime treba pregledati sve košnice da nemaju rupa otvora , ako ispoštujemo sve nabrojano onda ne moramo strahovati da ce nam u pcelinjaku doci do grabeži.

Suzbijanje ako se vec pojavi

Kada se grabež pojavi to prestavlja mukotrpan posao, ako je grabež u toku odmah suziti otvore na letima za ulaz izlaz po jedna pcela, a zidove košnice namazati petrolejem , naftom jer ta sredstva odbijaju pcelu tudicu
Ako se grabež pojavi u aktivnoj sezoni pored suženja otvora treba nabaciti na otvor malo trave da se smanji protok pcele.
Ako imate vodu na pcelinjaku sa dugim crevom može se izvesti veštacka kiša iznad košnice koja je napadnuta
Ako je neko društvo toliko napadnuto da od ovih pcela koje napadaju ne može da se odbrani košnica se zatvori i odnese u neku hladnu prostoriju ali se pre toga ona obezbedi vodom u hranilicu i tamo drži dan dva.
A na mesto te stavi prazna i posipaju pcele brašnom da se vidi koje su sklone napadu.

BOLESTI PCELA

AMERICKA TRULEŽ LEGLA

To je oboljenje poklopljenog pcelinjeg legla, koje se prenosi inficiranjem opreme i svih pcelinjih proizvoda, a narocito u krajevima gdje se primjenjuje selece pcelarenje, pa su i faktori koji uticu na brzo širenje više prisutni.
Uzročnik američke truleži pcelinjeg legla je golim okom nevidljivi živi organizam-bakterija (mikroorganizam) ciji je latinski naziv Bacillus larvae.
Bakterija-Bacillus larvae ima dva oblika u toku svog razvoja i održavanja i to: u obliku spore i u štapičastom obliku. U prvom obliku (oblik spore) bakterija se se

u spoljnoj sredini održava bez razmnožavanja duži niz godina (10-30). Spore bakterije larve su veoma izdržljive na djelovanje toplote, vlage, suncevih zraka i dr. tako da u medu koji se drži na 100°C izumiru tek poslije pola sata, u medu na normalnoj temperaturi ostaju, žive i mogu da isključaju i nakon godinu dana. U propolisu rastvorenom u alkoholu otporne su više od 45 dana, u vosku se održavaju dugo i izumiru na 120°C tek nakon 20 minuta, u zemlji izdrže 228 dana, u isušenoj masi uginulih larvi u starom sacu, u košnicama ostaju žive 22-33 godine. Izdržljive su i na dezinfekciona sredstva u razlicitom stepenu kao i na sulfopreparate. Medutim, u drugom obliku bakterije *Bacillus larvae* je štapičastog oblika u kome se jedino i razmnožava, osjetljiva je na djelovanje toplote, isušivanje, dezinfekciona sredstva, sulfo-preparate

Kako prepoznati bolest

Za pcelara je prakticno jedini moguci nacin da posumnja u prisustvo bolesti kad na poklopljenom leglu prilikom pregleda primjeti ulegnute poklopce sa tamnosmedim mrljama nakvašenim od propalih larvi ili rupice na celijama koje su izbušile pcele sa namjerom da ociste stanicu. Takode, leglo je nepravilno raspoređeno mada u prvoj fazi zaraze obicno se nade samo nekoliko celija sa uginulim larvama. Ako skinemo poklopac sa celije u kojoj je uginula larva i stavimo cackalicu ili manje drvice i povucemo konstatovat cemo da li se razvlaci u niti i da li je miris na pokvarenu ribu ili po tutkalu koji se kasnije gubi. Ako utvrdimo da se razvlaci posumnjacemo da se radi o bolesti. Da ne bi gubili vrijeme potrebno se je obratiti u najbližu mjerodavni instituciju i zatražiti strucnu pomoc da bi se sa sigurnošću utvrdila prava dijagnoza, mikroskopskom analizom uginulih larvi. Posljedica bolesti legla je direktan uticaj na slabljenje pcelinjeg društva u cjelini, jer je sve manje mladih pcela koje treba da zamjene stare pcele. Time se, normalan rad društva remeti i slabi tako da vremenom oslabi toliko da postane plijen grabeži. To tada predstavlja izvor i nacin zaražavanja ostalih društava na pcelinjaku u poluprecniku 3-4 km i bližoj okolini. Za uspješno suzbijanje americke truleži najvažnije je rano otkrivanje bolesti koje može da obavi svaki pcelar na svom pcelinjaku.

Kako se prenosi zaraza

U košnici prenošenje zaraze od licinke do licinke vrše pcele hraniteljice, dok se od košnice do košnice prenose putem grabeži i nalijetanja pcela. Takode i sam pcelar to cini kad iz košnice u košnicu prenosi zaražene ramove ili vrcaljkom ili kad vrši prihranu sa zaraženim medom ili upotrebom voska za satne osnove koji nije dezinfikovanna propisan nacin. Spore se mogu prenositi na rukama i alatu ako se pregled zdravih društava vrši nakon pregleda zaraženih a potom ne izvrši odgovarajuca dezinfekcija.

Suzbijane americke truleži

S obzirom da je americka trulež teška zarazna bolest, da nikada ne prestaje sama od sebe, da je njen uzročnik veoma otporan i da trajno zaostaje na sacu i da se vrlo lako i brzo prenosi na okolne pcelnjake sasvim je logično i prihvatljivo da se u njenom suzbijanju primjene radikalne mjere, koje se odnose na uništavanje žarišta, odnosno izvora zaraze. To podrazumijeva gušenje pcela iz zaraženih društava navece paljenjem sumpora košnici. Uginule pcele zajedno sa ramovima i sacem sa leglom treba spaliti na pogodnom mjestu i zatrpati zemljom.

BOLESTI I MANE MATICE

Bolesti ko može izazvati pa isti uzročnici kao kod pcele radilice I trutova, kao I drugi koji su specifični za matice. Larve I lutke iz kojih se razvijaju matice; mogu da budu , ma da je to retkost, da budu prehladene, ugušene ili otrovane kao da boluju od razne vrste truleži. Jaja mogu biti sa nekim naslednim defektima (crna bolest). I posle izleganja matica može biti izložena nekim štetnim spoljnim uticajima koje prouzrokuju oboljenja pcela radilica. Matica ne boluje od polenske bolesti. Zbog specifičnosti njene ishrane I specijalne hrane, kao I zbog odsustva kontakta sa odgovarajucim parazitima. Od zajednickih bolesti matica najčešće strada od (melanoze, nozematoze, brauloze) Specifčne bolesti same matice proisticu iz pojačane funkcije njenog polnog aparata, Kao I neuporedivo dužeg života od pcele radilice I truta. Medu ovim bolestima od većeg značaja su mehanicke ozlede I degeneracije jednih I drugih organa I delova njenog polnog (organa) aparata

1 Mehanicke ozlede

A)Zacepljenje otvora polnog aparata nastaje najčešće zbog zaostalog dela snošajnog organa truta., a rede zbog sasušenih ostatka izmeta na poslednjem trbušnom clanku

Cep od izmeta može da se formira od dužeg bolovanja matice, usled prehlade lenjosti

Izmet ne može da bude naglo izbačen napolje vec samo istice iz analnog otvora I tako zaprlja poslednji trbušni clanak, tu se odmah zaprlja I polni otvor a zatim se stvrdne a kada se to sve dogodi matica ne polaže jaja. Vadenje cepa malom pincetom matica se može toga osloboditi, I nezgoda otkloniti.

B) Zacepljenje vagine I neparnog jajovoda nastaje usred prekomerne kolicine sluzave mase koju trut ubrizgava matici. Ako izbacivanje ove mase zakasni, ona se zgruša I zajedno sa spermatozoidima se preobrati u polu tvrd cep. U jajovodima iznad ovog cepa nalaze se zrela jaja, a ona tada ne mogu da produ naniže Jajovodi se postepeno zacrepe ovo se ne može videti golim okom niti se može otkloniti to su defektne matice.

C) Oštećenje semene kesice nastaju nestručnim hvatanjem matice pri nekom radu narocito obeležavanju markiranju, ili ako bude stisnuta između dva susedna sata

Bilo kakav pritisak se prenosi na semenu kesicu I pri tome se ošteti nervna regulacija

Za propuštanje spermatozoida prema jajima koja silaze niz jajovod Tada matica nastavlja da polaže samo neoplodena jaja ovo se isto ne može otkriti spoljnim posmatranjem

D) Napad (iznenadna ukocenost) može da traje 10 20 min možda I sat vremena dogada se kod hvatanja da bi se obeležila grubo hvatanje sparene matice Tada se stavi na toplo ali ne na sunce I ona se brzo povraća. Katalapsija ne hvata nesporenu maticu.

2 Urodene mane

To se dogada kod polnih organa nedovoljna razvijenost jajnika postojanja jednog jajnika ili čak nepostojanje jajovoda ili semene kesice ovi nedostaci se ne mogu videti već samo pretpostavljati.

Pri kupovini matica iz zaraženih pcelinjaka bolesti se mogu preneti a te bolesti imaju veliki značaj za razvoj vašeg pcelinjaka zato pamet u glavu I ne kupovati ne provereno I pouzdano

Kod obeležavanja uvek dok se ne izvežete koristite priručne alate Ja ih redovno koristim jer nisam tako vican da je prebacujem iz ruke u ruku I nije me sramota što tako obeležavam ali su sve obeležene

Bolesti pcela I legla

To su bolesti poremećaji životnih funkcija pcela, jaja, larvi i lutaka prouzrokovano spoljnim ili unutrašnjim faktorima.

Spoljni faktori mogu biti

a) fizicki I hemiski (nepovoljna niža ili viša temperatura), nedostatak vazduha, narocito kod selidbe gde su male ventilacije, I zimi kada zamrznu leta pa nema dotoka vazduha, otrovne materije

b) biološki (razliciti mikroorganizmi)

c) unutrašnji faktori su nasledne prirode.

Prva grupa spoljnih faktora, kao I nasledni cinioci, izazivaju neinfektivne bolesti a druga infektivne

U neinfektivne bolesti svrstavaju se nenormalna stanja u životu pcelinjih društva. Oboljenja ili uginuća pojedinih individual I, larvi jaja lutaka ili odraslih

pcela, ne odražava se naročito nepovoljno na aktivnosti pcelinjih društva. Ali istovremeno oboljenje ili uginuce veceg broja jedinki dovodi do brzog slabljenja I propadanja društva

Tok I simptomi bolesti zavisi od prirode I vrste štetnog faktora, od godišnjeg doba, I stanja pcelinjeg društva. Uvek je bilo a I bice da su jake zajednice manje podložne bolestima, dokle god se trudimo da imamo jake zajednice imacemo I manje bolesti. U toku zime pcele obolevaju u težoj formi nego leti.

Tok bolesti može biti brz (akutan) ili spor (hronican)
Kod akutnog oboljenja, ili uginuce, nastupa nekoliko casova posle dejstva štetnog faktora (trovanje, ugušenje, smrzavanje, davljenje)

U slucaju hronicnog toka bolest se razvija usporeno I uginuce jedinke nastupa posle nekoliko dana ili cak I više, nozema, truleži I dr Zavisno od toga bolest utice na celo pcelinje društvo: brzo I ocigledno slabljenje i umiranje društva, odnosno skoro neprimetan zastoj u razvoju društva, postepeno slabljenje produktivnosti I konacno uginuce posle nekoliko meseci cak I godinu dana. Pcele I leglo mogu oboleti jednovremeno I od dve I više bolesti nozema ameboza ili od kisele I evropske truleži

Ameboza tu je bolest mnogo lepo opisao Prof Jovan Kulinčević

<http://www.pcelinjak.com/content/view/497>

U takvim slucajevima tok bolest uzima teže oblike U nekim slucajevima jedna bolest pospešuje drugu Tako trovanje medljikom olakšava nastanak nozeme, evropska trulež rashladenje i slabu ishranjenost legla.

Ekonomske štete usled bolesti pcela i legla nastaju kako zbog uginuca celih društava, tako I zbog smanjenje produktivnosti usled iscrpljenosti. Bolesti se raspoznaju po njihovim simptomima, u pcelinjaku ili na osnovu labaratoriskih nalaza koji su pouzdaniji I tacniji po istima može se odmah lecitio ili uništiti spaliti u zavisnosti od oboljenja. Pojedine bolesti Americka trulež ako se na vreme primeti I prijavi ista. Šteta se nadoknadjuje pcelaru

Po anatomskoj gradi, fiziološkim osobenostima I svojoj aktivnostima odrasle pcele se razlikuju od jaja, larvi, I lutaka. Zbog toga se razlikuju dve vrste bolesti bolesti pcela I bolesti legla, kod matica ima još neka vrsta bolesti a to je vezano za njen aktivni polni aparat.

Medu bolestima pcela u našim krajevima najvažnije su neinfektivna Trovanja: hemikalijom, medljikom, solima, polenom, ugušenje, nenormalna stanja, gladovanja, osiromašenje, grabež, naletanje, I urođeni defekti.

Zarazna: ima ih mnogo da bi se nabrojala naj efikasnije se zna koje je kada se ispita svake proleci labaratoriski.

Zaključak jaka pcelinja zajednica, higijena na pcelinjaku I alat kojim se radi sa pcelama mora biti čist I dezinfikovao.

Tada je manja verovatnoca za bolest, med I pollen cisti zdravi uslov su za zdravu pcelu

CRNA PCELA

Crna bolest je grupa oboljenja razlicitog porekla. Zajednicka karakteristika oboljenja je odsustvo ili opadanje dlacica, usled cega telo pcele postane crno. U skladu s prirodom prouzrokovaca razlikuju se dva glavna oblika crne bolesti: a) nasledni (urodeni), koji se ispoljava još prilikom izleganja pcele; b) steceni, kada se pojavi kasnije. Ovaj drugi oblik je cešci i s težim posledicama, te je stoga i znacajniiji za pcelarsku praksu.

Nasledno uslovljena crna bolest sreće se retko, lako se raspoznaje i brzo likvidira. Geneticki, stoji pod uticajem dominantnog gena, a javlja se iz nedovoljno poznatih uzroka, kao rezultat promena u naslednoj osnovi (mutacija). Verovatno je da odredenu ulogu u tome ima dugotrajno sparivanje u bliskom srodstvu. Prisustvo gena crne bolesti ispoljava se nepostojanjem dlacica na telu pcele. Drugim recima, ovaj oblik crne bolesti predstavlja degenerativnu pojavu. Kada jednom nastane, na potomstvo se prenosi samo preko matice, a ispoljava se kod polovine potomaka (radilica, trutova i matica) još prilikom izleganja. Nasledno uslovljena crna bolest, može se likvidirati jednostavno i sigurno - zamenom matice. Bez ikakvih drugih mera, cim pocne izleganje potomstva nove, normalne matice - crno obojene radilice i trutovi postepeno išcezavaju iz društva.

Stecena crna bolest nastaje kao rezultat poremećaja u razmeni materija u organizmu pcela, prvenstveno radilica - sabiracica, koje, inace, obavljaju najnaporniji rad u društvu. Taj poremećaj najčešće nastaje usled oskudice ili potpunog odsustva biološki neophodnih materija (belancevina i masti). U nedostatku azotne hrane pocinju da se troše azotne rezerve naslagane u hitinu. Usled toga nastaju promene u strukturi hitina (poroznost), oslabi cvrstina spoja između dlacice i telesnog pokrивaca, te dlacice i telesnog pokrивaca, te dlacice lako otpadaju, narocito u dodiru sa cvrstim predmetima. U redim slucajevima opadanje dlacica može biti rezultat štetnog delovanja dgurih faktora, na primer, virusa ili nekih otrovnih materija. To znaci da stecena crna bolest može biti zarazne ili nezarazne prirode. Osim toga, delimicno opadanje dlacica, odnosno pojava crne boje tela, može nastati i kao posledica nekih posebnih zaraznih ili parazitnih bolesti (nozematosa, akaroza, dijareja, paraliza) ili prirodnog starenja jedinke. U takvim slucajevima, medutim, nije rec o crnoj bolesti u pravom smislu reci, ali to treba imati u vidu pri determinaciji uzroka telesnog crnila pcela.

Stecena, nezarazna crna bolest najčešće se javlja u planinskim oblastima i zbog toga se naziva šumska bolest. Obicno bukne s pojavom medljike na biljkama (april- maj) i traje sve do jeseni, kada utihne u septembru ili oktobru. Zavisno od klimatskih uslova (koji uticu na izlucivanje medljike), oboljenje može da se pojavljuje tokom nekoliko godina ili svakih nekoliko godina. U nedostatku izvora polena, društva orijentisana na skupljanje medljike u dužem

trajanju – ostanu bez polena. Najjace i najbrže istroši se organizam pcela sabiracica. Zato one najpre i pocrne. Dok u gnezdu ima zalihe polena, mlade pcele ne pokazuju znake oboljenja, ali kad polena više nema, i one pocnu da gube dlacice . Najpre opadaju dlacice na ledima i trбуhu. U pcela u kojih je opadanje poodmaklo, gotovo celo telo postane crno i one lice na gole pcele s naslednim oblikom crne bolesti. Medutim, za razliku od naslednog oblika, u slucaju stecene crne bolesti nema tek izleženih crnih pcela. U jednom istom društvu zapaža se raznolikost u stepenu ogoljavanja (crnila), a u istom pcelinjaku razlicit intenzitet oboljenja, i stoga razlicito stanje društava.

Osim pocrnelosti, zahvacene pcele pokazuju smanjenu aktivnost ili prestanu da rade. U pocetku zdrave pcele ih presrecu na ulazu u košnicu i ne daju im da udu ili ih vuku i izbacuju iz gnezda. Obolele pcele obicno ne pružaju otpor i, za razliku od pcela grabljivica, (tudica), ne koriste žalac za odbranu. Neke same napuštaju gnezdo i, ne mogavši da odlete, puze pred košnicom, što podseca na simptome akaroze ili trovanja (v. Akaroza, Trovanje pcela i legla). U crevnom sadržaju obolelih (crnih) pcela nema ostataka ovojnih opni polenovih zrnaca, vec samo vodenaste tecnosti. To svedoci o odsustvu belancevinastih i masnih materija u hrani, odnosno o poremećaju u razmeni materija u njihovom organizmu.

Mediljkin med deluje teško na organizam pcela svojim otrovnim materijama, solima i mikroorganizmima. Neki su mišljenja da poremećaje u ishrani i opadanje dlacica prouzrokuje velika kolicina kvascima slicnih mikroorganizama – kandida u medljikovcu.

Profilaksa i suzbijanje ove bolesti zavise od vrste i forme oboljenja. U principu, treba nastojati da se bolest ne pojavi, a u slucaju postojanja – valja odstraniti uzroke. Nasledna forma može se izbesci primenom uobicajenih metoda oplemenjivanja i zamenom defektne matice. Kod stecene crne bolesti dobre mere su obezbedenje zaliha dobre hrane ili redovnog dotoka polena kad pcele dugo prikupljaju medljiku, zamena pcelinje paše i zamena matica, ako bolest uzme maha.

Imao sam prilike da vidim na jednom pcelinjaku crnu pcelu prošle godine i o tome sam pisao; ali nije bilo razumevanja da je u pitanju bolest ili srotstvo, vec je komentarisano da je pocrnela jer je ucestvovala u kradi tudica.

Kod pisanja ovog teksta korišćena je literatura.

Da bi potkrepio svoje pisanje danas sam u košnici naišao na strahovito mnogo crne sitne pcele meda polena ima samo može biti genetika zamenu sam maticu videcu dalje šta ce se dogodati praticu redovno

EVROPSKA TRULEZ LEGLA

Pošto je ovo godina rojeva, godina naglih promena vremena do sada slabog medobranja zbog velikih kiša, godina koja pogoduje razvoju raznih bolesti, ovde cu malo napisati o Evropskoj truleži.

Evropska trulež je zarazna bolest nepoklopljenog legla koja se javlja uglavnom kod slabijih društava u prolece a i tokom cele godine. Leti u ovom vremenu javlja se kod velikog gubitka pcele zbog trovanja pcela.

Zbog velike rasprostranjenosti 5-6 puta više nego americka trulež ovo oboljenje nanosi velike ekonomske -finansiske gubitke, ne zbog uginuca vec ogromnog slabljenja društava.

Smatra se da evropska trulež obuhvata grupu zaraznih oboljenja koje imaju slicne siptome i razvoji koji proteknu istovremeno, te se ne mogu medusobno razgraniciti

Imamo mikroorganizme koji ne obrazuju spore i zbog toga su neotporni na uobicajenim srestvima za dezinfekciju i prema toploti od 100°C i suncevoj svetlosti, i imamo mikroorganizme koji obrazuju spore. Ovi mikroorganizmi, odnosno njihove spore, mogu da se otkriju u medu i u crevnom sadržaju pcele iz zdravih društava.

Bolest se javlja posle delovanja nekih nepovoljnih uticaja na leglo, nedohranjeno rashladeno. Prema tome evropska trulež nije samo zarazno oboljenje, vec i oboljenje vezano za ekološke faktore.

Unošenje zaraze u pcelinjak nastaje kupovinom bolesnih društava, prihranjivanjem kupljenim medom, putem grabeži, kod selecih pcelara ako sele u regione gde je zaraza raširena.

Narocito je cesto unošenje zaraze nedezinfikovanim košnicama kupljene od drugih pcelara, kao i korišćenje zajednickih alata centrifuge i dr..

Izvor zaraze u vec obolelom su uginule larve, a raznošenje zaraze po gnezdu vrše pcele cistacice i hraniteljice. Zagadenim usnim aparatom one prenose zarazu i na med.

Zarazne klice ostaju i u celijama pogotovu ako su iz njih odstranjivana raspadnuta tela larvi. Na taj nacin sace bolesnih društava postaju stalni rezervoar i izvor sve vecih kolicina bakterija i spora. Od bolesnih na zdrava društva zaraza se prenosi preko pcela tudice, rukama i pcelarskim instrumentima, premeštanjem i razmeštanjem saca, naseljavanje društava i rojeva u nedezinfikovane košnice idr

Siptomi

Obolevaju nepoklopljene i retko neke vec poklopljene larve, dok su još žive one su nespokojne, menjaju svoj položaj u celiji.

Uginule larve dobijaju prljavo žutu boju ili sivkastu izvesno vreme im se ocuva pokožica.

Stoga se one ne zalepe za dno pa ih lako pcele izbace napolje. Kasnije leševi potamne još više, raspadaju se dobijaju kašastu konzistenciju. Zaudaraju na trulež i na noge koje smrde znojave. Pcele ih tada izbacaju u delove pošto se lako raskidaju.

Ako je uginula vec poklopljena larva poklopac iznad nje se ne udubljuje kao kod americke truleži, vec je samo pocepan i potamneo. Ako ne budu izbaceni leševi se pretvore u sasušene ostatke lako pricvršcene za unutrašnjost celije.

Karakteristicna odlika je prošarano leglo

Tok bolesti zavisi od sezone i jacine društva, slaba društva oboljevaju cešce U slucaju dugotrajnog zahladenja ova društva uginu. Snažna društva se brzo

oporave posle poboljšanja vremena i u njih se bolest stiža, ali u slučaju trovanja bolest će se pojaviti.

Suzbijanje evropske truleži može biti uspešno ukoliko se vodi računa o njenom intezitetu i jacinu društva

1 Kada je oboljenje zapušteno u teškoj formi kada je leglo mnogo prošarano sa dosta uginulih larvi, a pcela pokriva samo polovinu satova sa leglom, društvo treba uništiti sve ramove sa pcelom spaliti.

2 Lakše zahvacena društva sa malim brojem larvi uginulih, prebacuje se u novu dezinfikovanu košnicu suzi se zajednica zatim kreće prihrana, i prvom prilikom maticu zameniti.

Kako raditi sa malo obolelim zajednicama ili tek kada je pocela zaraza sve treba isprskati aerosolom prska se sve, ramovi sa satovima, košnica, pcele, Društva koja se leće tokom leta dodaju se satne da izgradiju a stari pomeraju u stranu i tako redom izbacuju.

Dezinfekcija košnica radi se isto kao i u slučaju američke truleži.

Od pojave evropske truleži, osim opštih higijenskih mera protiv, unošenja zaraze, moraju se zajednice držati u stalnoj snazi, u slučaju da dode do trovanja pcele vade se svi viškovi ramova čak i ramovi sa leglom, a zajednica sužava. Gnezda treba proširivati postepeno, tek pošto vreme otopli u proleće.

Aerosol

Dezinfekciono dezodorantski rastvor

100ml rastvora sadrži 0.1 g benzalkonijhlorida

--sastav i osobine--

Asepsol Aerosol je tečno dezinfekciono dezodorantsko sredstvo, sa delovanjem na gram-pozitivne i gram negativne bakterije, alge, gljivice i na pojedine tipove virusa, kao na primer na viruse influence, herpesa sempleksa, vakcinije, besnila,

Asepsol Aerosol svojim katjonskim površinskim aktivnim delovanjem u vazduhu i na razlicitim površinama, predmetima i materijalima uništava mikroorganizme, mirise i sintetički elektro naboj.

--upotreba--

Dezinfekcija i dezodoracija vazduha i površina u sobama, kuhinji, kupatilu

Dezinfekcija i dezodoracija vazduha :

u bolnicama i domovima zdravlja

u prehrambenoj industriji, zivinarstvu, pcelarstvu, ugostiteljstvu.. .

--nacin upotrebe--

pomocu pumpice se rasprsi na površinu koju treba dezinfikovati sa rastojanja 30-60 cm. Pri tome paziti da direktan sprej -mlaz ne dospe u oci ili sluzokozu.

Proizvod ispitan i odobren za upotrebu od Instituta za zastitu zdravlja Srbije

BELE OCI

Neko je imao prilike da vidi neko ne to je pojava nenormalnosti u razvoju pcela

Radilica trutova I matica. To su albinosi (bele oci) kiklopi (jednooke jedinke), bezkrilne pcele I trutovi, matice sa obeležijima radilice, trutovi patuljci.

Uzroci pojave razlicitih izrodavanja mogu biti spoljni I unutrašnji (nasledni). Kao spoljni uzroci smatraju se nepovoljni uslovi života matice, larve lutaka ili celog društva. Tako se, na primer, pcele ili trutovi sitniji od normalnih od 2-4 puta. To se dogada tamo gde su slaba društva loša hrana toplotni uslovi loši. Sitnija pcela I trutovi ima I u vrškarama, sa mnogo starim sacem I suženim celijama. Ti trutovi imaju razvijene polne organe, ali njihovo potomstvo nije punovredno.

Matice - patuljci se izlegu kada zbog nepostojanja jaja I mladih larvi pcele pocnu kao maticu da gaje larvu statiju od tri dana, tjst takvu larvu koja je do tada bila hranjena kao radilicka larva. te su ostali tragovi prvobitnih razvoja (Nepotpuno razvijeni jajnici, ili razvijene prašne korpice na zadnjim nogama) Bezkrilnost je slaba razvijenost krila javla se rede, I ta pojava je pojava rashladenja ili pregrevavanja gnezda.

Unutrašnji uzroci degeneracije su naslednog karaktera i proisticu iz smanjenje vitalnostii I promena u naslednoj osnovi zbog dugotrajnog parenja u bliskom srostvu Najčešći oblik ovakvog izrodavanja jeste albinizam kod trutova, odsustvo pigmenta u tkivu oka, oni ne vide izadu iz košnice I ne mogu da se vrate.

Naslednim ciniocima je I nedostatak dlacica na telu radilice (crna bolest) Suzbijanje bolesti svodi se na pravilno gajenje pcela, redovnu zamenu saca, zaštitu od voštanih moljaca, I onemogućavanje trajnog parenja u srotstvu.

KAMENO LEGLO

Imali smo prilike neki da vidimo da ga osetimo i saniramo, to je gljivicno oboljenje koje napada leglo gljiva je Aspergiloza ,. još se naziva i suva trulež. Pored pcele može se zaraziti i covek.

Prouzrokovac je u prirodi široko rasprostranjena plesan cije spore dospevaju u košnicu s polenom i nektarom.

U povoljnim uslovima (vlažno gnezdo) iz spora razvije se plesan. Golim okom vidljive, razgranate koncaste hife koje se brzo šire i zahvataju delove saca, pcelinje larve a po nekada i još žive pcele.

Uginule larve ubrzo se isuše i ostaju u celije kao tvrde grudvice (kamenno leglo) u pocetku žuckaste a kasnije tamno zelene boje, lako ispadaju iz celija, kada se protrese sat na kojeg ih ima uginule larve, cuje se lupkanje po limu ako tresemo a u vazduhu podigne se prašina od spora.

VAŽNO:

Udisanje spora ili dospevanje u oči opasno je i za pcelara, jer može da izazove zapaljenje sluzokože oči, nosa, bronhitis ili zapaljenje pluća i pojava tuberkuloznog procesa, ukoliko postoji. Zbog toga pčelar mora nositi masku pri radu sa takvim pčelinjim zajednicama

Preventiva

Protiv aspergiloze sastoji se držanje pčela u suvom i na suncanom mestu, izbegavanje mnogo zasenjenih i vlažnih mesta. Plesivno saće odmah ukloniti i pretopiti. Košnice prosušiti, a gnezda suziti. Lecenje nije potrebno jer posle higijenskih sanacija i prskanje rastvorom povidona, plesan izcedne, naročito kod jakih pčelinjih zajednica.

Razlika postoji između krecnog i kamenog legla krecno leglo izaziva gliva *Ascosphaera*

Micelije su dugi koncasti organizmi bele boje i zbog toga lice na grudvice bele boje zbog toga se u košnici javljaju dve vrste mumificiranih larvi bele i sivo zelene

Vodite računa na ove kiše hladno vreme vlažan teren, moker, nisko postavljene košnice, veliku vlagu, i da ne dozvolite da vam društva ostanu slaba sa leglom velikim a malo pčela.

KISELA TRULEŽ

To je zarazna bolest prevažno se javlja kod nepoklopljenog legla, njenom razvoju bolesti pogoduje prehlada i gladovanje larvi.

Javlja se u proleće i u prvoj polovini leta i ima dobroćudan tok

Neki od pčelara je smatraju oblikom evropske truleži. Prouzrokovac je loptasti mikrob, koji ne stvara spore, neotporan na sretstva za dezinfekciju i toplotu. U zdravo društvo dospeva kao i drugi prouzrokovaci truleži. Predpostavlja se da ga pčele mogu preneti i to od zagadenih voda gde su poila za pčele ne higijenska zapuštena, zatim iz bara sa prljavom vodom. To se sve događa kada su pčele prinudene da uzimaju tu prljavu vodu našom krivicom.

Bolest se javlja kada je leglo izloženo nepovoljnim uticajima sredine nepovoljnim temperaturama i slabom ishrani, prvenstveno u slabim društvima. Siptomi jesu slični evropskoj truleži ali laqrvе mogu da uginu i posle zatvaranja.

Obratiti pažnju na ovaj tekst koji sledi

Leševi promene boju (potamne) ali sacuvaju svoj oblik. Njihova unutrašnjost se pretvara u kašastu masu ali ne i u tecnu masu

Leševi zaudaraju na kiselo. Oni se nikada ne zalepe za dno ili zidove celija pa ih pčele brzo izbace ne kidajući iste. Ako nisu larve već poklopljene, poklopci su obično malo potamneli, pocepani, ali nikada nisu udubljeni. Tok bolesti zavisi do jacinе društva leci se na sledeći način. Društvo se utopli i prihranjuje i redovno vrši dezinfekcija opet povidon jod razblažen sa vodom i prskanjem i to u više

navrata primetice se naglo smanjenje zaraze I poboljšan razvitak pcelinje zajednice koja ce poceti da napreduje ista ce biti spremna za jesen za zazimljavanje. Dugacak je oporavak jer smo sami doprineli tome.

KRECNO LEGLO

Da vam pišem za nistatin , vinobran, beli luk sve to znate da je neka vrsta lecenja
zamena matica nije poboljšanje, sada cu napisati koji je najbolji nacin za izlečenje

Krecnog legla, znamo svi kako se dobija sami ga pcelari proizvedu vlažna košnica, malo pcela, novokompovani pcelari sada sipaju vodu u hranilice umesto poilice., prihrana pcela preko cele zime, uzimanjem pcele, zato ga i ima po obodu ramova

Za one koji imaju problema sa krecnim leglom toplo preporucujem da naprave radikalne zahvate i to:

- pcelinjak treba da je smješten gdje se ne zadržava vlaga
 - imati uvijek snažne zajednica
 - imati zamrežene podnjace
 - odgovarajuca ventilacija
 - prihrana sirupa 1:1 sa dodatkom 2% propolis
- Prskanje satonoša povidonom razblaženim

Košnica koja ima krecno leglo smanji se na maksimalan broj ramova zatim se u istu iz više košnica istrese pcela i to dosta pcele da ima da pokriva i tamo gde nema ramova

zatim pocnite naglo da prihranjujete, za par dana legla krecnog nema, bice društvo ocišćeno i zdravo, a što je interesantno I ramovi ocišćeni budite sigurni u uspeh, Neznam ali se preporucuje da se krecno leglo kod cišćena iz uglova košnice ne udiše jer je opako po covecija pluca

Prema Branku Relicu, postoje odredena pravila u radu, koja sprecavaju nastanak

krecnog legla ili tu mogucnost svode na najmanju mjeru.Radeci sa paketnim rojevima 1989. i 1990. godine, krecno leglo mu je pocelo predstavljati veliki problem, zbog oboljevanja veceg broja zajednica. Uocio je da mu se krecno leglo

javlja u drustvima koja je oslabio, odnosno u onim od kojih je oduzimao pcele.Na

osnovu tih zapazanja, krenuo je u kontra-postupak.Drustva sa krecnim leglom je

pojacavao pcelama , poslije cega su se ona vratila u normalno stanje, bez drugih

tretmana.

U toku 1991 godine, izveo je jedan eksperiment sa tri grupe kosnica.

Na osnovu zapazanja u toku tog oglada, dosao je do sledećih zaključaka:

1. Gnijezdo zajednice ne treba cijepati ubacivanjem osnove ili izgrađenog saca (dodavanje vrsiti sa strane)
2. Pcelinje zajednice ne treba slabiti uzimanjem pcela, osim ako se one same izdvajaju.
3. Preglede kosnica vrsiti samo u izuzetnim slucajevima, a i tada ne dirati puno leglo.
4. Izbjegavati vlazne terene i unosenje vode u kosnicu od strane pcelara (unutrasnje pojilice,)
5. Omoguciti dobro provjetravanje kosnice, kroz dovoljno veliko donje leto ili kroz mrežu na podu.

On se pridržava naprijed navedenih zaključaka i krecno leglo mu vise ne predstavlja problem, a nikakve lijekove ne koristi.

Ovo je ukratko preneseno iz njegove knjige MOJ PCELINJAK (iz 1999. godine) i u njoj ima vise detalja (strana 186-187).

Inace, mnogi su nistatin upotrebljavali i to kontaktno, naprasivanjem po satovima i sacu i moze se reci, da, sve dok se on upotrebljava nema akaroze ali cim se prestane ona se povrati? (ne u sirup)

Bolest pcelinjeg legla izazvana gljivicom *Ascospaera apis*. Potrebno je zaražene ramove izvaditi iz košnice, zatim pojacati društvo, smanjiti vlagu u košnici (gljivice ne mogu da se razvijaju bez vlage), preseliti košnice na suv i osuncan teren. U težim slucajevima potrebno je zameniti maticu, pcele premestiti u drugu košnicu, koja je prethodno dezinfikovana, staru košnicu temeljno ocistiti i opaliti let lampom, sace sa zaraženim leglom spaliti ili pretopiti, uništiti sve otpadke iz košnice, prihraniti pcele.

KRECNO LEGLO 2

Na zarazne bolesti pcela djeluju, uzrokuju uglavnom živi uzročnici bolesti:

Virusi - viroza

Bakterije - bakterioza

Gljive - mikoza

Bolesti pcela uzrokovane gljivama (plijesan - bud) su danas najčešća pojava na našim pcelinjacima. Utvrđeno je da je plijesan najprisutnija gljiva u košnicama, pa i u zdravim društvima gdje cekaju samo povoljnu priliku da se razviju. U tome im pomažu: narušena prirodna ravnoteža, zagađenje okoline, zatvaranje košnica prilikom selidbe, te manjak hrane i vode, cesti pregledi i dimljenje društava. Sve ovo dovodi do smanjenja legla, poremećaja starosne strukture u pcelinjem društvu, a svim time i smanjenju otpornosti na razne bolesti.

Najpoznatije i najčešće (mada ima i drugih) bolesti kod pcela uzrokovane plijesnima (gljivom) su KRECNO LEGLO i KAMENO LEGLO.

Bolest krecnog legla lako se otkriva. Prilikom pregleda pcelinjih zajednica, svaka nepravilnost na leglu je sumnjiva. Prilikom ugibanja mladog legla, pcelinja zajednica sve više slabi jer nema prinove. Ovdje i pcelar umnogome doprinosi razvoju bolesti, pregledima društava istim alatom u sl.

Prepoznavanje bolesti:

Pcelinje licinke koje su zdrave bijele su boje, sjajne, sa dobro uočljivim koluticima.

Svaka promjena u boji licinke,, upozorenje je na bolest.

Jaka društva izbacuju mumificirane licinke i kukuljice iz košnice što se može primijetiti na letu i poletaljci košnice. Ovo se dešava nakon nekoliko dana od razvoja bolesti. Kako bolest napreduje, možemo je primijetiti i na sacu. Na leglu se mogu primijetiti prazne satice i nepravilno raspoređeno leglo. Poklopcici na oboljelom leglu mogu biti vlažni ili prorasli bjelkastim nitima plijesni. Na podnjaci i uglovima podnjace bude mnoštvo propalih i mumificiranih larvi. Suzbijanje bolesti je veoma mukotrpano i dugotrajno. Najvažnija je preventiva. Košnice treba da su suve, sa dobrom ventilacijom što podrazumijeva i široko leto. U jesenjem i zimskom periodu (pored jakog društva) ne bi trebalo biti praznog saca, nego što je u košnici da sve bude puno meda i polena, jer u praznom sacu se skuplja vlaga i prije dolazi do razvoja plijesni. Ovi ramovi pozeleni od plijesni i što hitnije se moraju izbaciti iz košnice u proljeće tj. cim to vrijeme dozvoli.

Ali ja sam danas na poletaljci kod sebe našao krecno I to u zajednici koja je jaka, I koja nije imala krecno do cega je došlo da ga dobije dali alat imale bi dosta zajednica ili pollen, Košnica suva, ramovi nisu premeštani I pravljena premetacina. Nešto se dogodilo I to normalno mojom greškom ali kojom neznam.

Šta cu uraditi, skloniti košnicu sa mesta staviti drugu sa svim ramovima sa satnim osnovama istresti pcelu, a ramove sa leglom I medom skloniti I iste pretopiti, Novoj stavljenoj košnici dodacu u zbeg ram sa medom kao prihranu , a nova ce biti prelaz sa Rodnim ramovima mali prostor velika kolicina pcela , maticu cu ukloniti I ubaciti novu poštu imam sparene u rezervi , tu je uspeh zagaranovan.

Ne želim zbog jedne zajednice da prenesem bolest na druge zajednice. A ova godina je za obnovu pcelinjaka pogodna sa rojevima, rojevi ne prenose bolest prirodni , a istresanje pcele je prirodno jer ništa nije uzeto iz košnice sem pcele.

MAJSKA BOLEST (POLENSKA)

Majska bolest je neinfektivna to je oboljenje mladih pcela hraniteljica oboljenje se javlja

U proleće (april maj) a retko leti

Bolest je prouzrokovana prekomernim uzimanjem (konzumiranjem) otrovnog prskanog nekvalitetnog ili plesivog polena.

Uslovi se stvore i pojave kada u pcelinjoj zajednici ima nepoklopljenog legla i kada nedostaju zalihe meda, ili ima slab priliv svežeg nektara ili vode.

Tada dolazi do većeg uzimanja polena od strane pcele hraniteljice kako bi mogle da izlucuju mlec, kojim treba da hrane mlade larve.

Njihov želudac ne može da svari sav uneseni polen, pa se tako polen nagomilava u želudac. Gde dolazi do pritiska na sistem traheja i na krvne sudove, tada dolazi do otežanog disanja i poremećaj u krvotoku.

Nedostatak vode remeti proces varenja. Ako je prskano pa polen bio otrovan sa biljaka sa kojih je donošen, ili se uplesavio, što se u toku zimovanja često dešava tamo gde u košnicama nije lepo urađeno zazimljenje, nema dovoljno ventilacije. Kroz zidove creva otrov prelazi u organizam pcele.

Kako primetiti

Simptomi:

U pocetku pcele u gnezdju su dosta uznemirena, a ubrzo posle toga dobijaju izmucen izgled. One napustaju košnicu, pokušavaju da lete, lepršaju trepere krilima i drže trbuhe natecene malo podignute uvis. Cak dolazi do toga da im je želudac toliko napunjen tvrdom masom kao glina kada se stisne tvrdo je . Oboljenje kada se primeti treba odmah zajednicu prihraniti a ramove sa plesnim polenom izvaditi iz zajednice iste ukloniti dati prihranu za dva tri dana društvo ce biti

MEHURASTA TRULEZ

Mehurasta trulež je oboljenje poklopljenog legla prouzrokovano normalno virusima

a potpomognuto prehladom pa i neishranjenošcu larvi. To se dogada kod brzog razvoja velikog proširenja sa satnim između legla i nedostatkom meda i polena.

Virus Marator aetatule neotporan je prema toploti, suši, i uništava se dezinfekcionim sretstvima povidon jod, lugolov rastvor.

U telima uginulih larvi sacuva se dok se leševi ne sasušu. Zarazu prenose tudica i sami pcelari, lošim radom prljavim rukama i alatom kojim rade. Retko se prenose košnicama sacem Kao i kod evropske i američke truleži pcele se zaraze hranom. Larve uginu posle poklapanja. Tok bolesti je mnogo dobroćudniji od onog kod američke truleži. Kada vreme otopli i društvo ojaca, bolest obicno utihne.

Tome doprinosi oslabljena patogenost virusa i lakše iznošenje uginulih larvi. Samo slabija društva boluju duže i postaju žarište u kojima se zaraza održava.

Simptomi mahuraste truleži spolja potsecaju na one kao kod američke truleži, poklopci kod uginule larve potamneli, malo ulegli ili razderani, leglo je prošarano, usred površina

S jajima ili mladim larvama nalaze se zaostale poklopljene celije. Iz njih se lako vade leševi larvis ocuvanom pokožicom i vodenastim sadržajem nalik na mehur I od tuda I dobi naziv mehurasta.

Nema razmazivanja niti lepljenja za zidove celija. Kasnije se leševi osuše I dobiju karakteristican izgled tamnih izduženih I lako povijenih mumija sa podignutim prednjim delom. One se lako odlepljuju I vade. Prilikom bakteriološke analize u leševima se ne mogu otkriti bakterije ili spore Prisustvo virusa može se ispitati samo specijalnim ispitivanjima.

U suzbijanju mahuraste truleži najvažniju ulogu ima držanje jakih pcelinjih zajednica sa dovoljnom količinom hrane u zimsko- prolećnom periodu u vreme pre glavne paše sprečavanje prenošenja zaraze putem grabeži I alatima je sledeće, utopljavanje zajednice prihrana zamena matice prskanje povidonom kod velikog oboljenja najbolje je pretopiti satne osnove I prebacivanje društva u drugu košnicu. A ovu košnicu oprati razblaženom 10% varikinom zatim za 30 min istu isprati čistom vodom osušiti I slobodno naseliti drugom zajednicom. Ramove drva dezinfikovati na isti način kao košnicu.

Kod svake zamene naseljavanja košnica u kojima je bila pcerla osnovno je uraditi dezinfekciju, tada neće biti iznenađenja -

NOZEMA CERANA U RANO PROLEĆE

U martovskom pcelaru pored obilje lepih tekstova, skrenuo bi pažnju dragim kolegama da procitaju jedan tekst na strani 137 st kolege Gvozdena Stevanovica iz Užica.

Kolega je lepo opisao jedan lep primer u borbu protiv nozeme cerane, da se nebi ponavljao želim samo da vam malo pojasnim neke stvari znajući da mnogi od vas to znaju. Ja taj postupak radim godinama ali na sledeći način procitajte OVDE

Uporedite ovo skuplje

1, Nozucid

Proizvodjac: „APIVET“ Novi Sad

Sadrži: plasticna bocica sa 50 ml.

Sastav: 1 ml otopine sadrži Jod 2,5 mg i Kalijum jodid 2,5 mg i konstituens ad..

Indikacije: Sprečavanje i lečenje nozemoze pcela.

2 Lugolov rastvor

I opo što se kupuje u apoteke jevtinije

Lugolov rastvor (lat. Iodi solutio aquosa sin. solutio Lugoli) je vodeni rastvor joda koji ima široku primenu kao antiseptik, reagens i, veoma retko, kao suplement joda. Naziv je dobio po francuskom lekaru, Žan Gijom Lugolu, koji ga je prvi napravio.

To je mrkocrveni rastvor koji sadrži 5% joda u 10% rastvoru kalijum-jodida, što čini koncentraciju joda od oko 130 mg/ml. Jod je nepolaran molekul, veoma

slabo rastvoran u vodi, pa prisustvo kalijum-jodida olakšava rastvaranje preko formiranja trijodidnih jona

Ja ovako radim a vi možete kako želite.

kolega Gvozden Stevanovic završava svoj tekst recima

Ovaj teksat shvatite kao moje iskustvo ne preporuku. U ovom pogledu zaista nam je potrebno da razmenjujemo iskustva, da bi spoznali punu istinu.

Vazno je istaci da *Nosema ceranae* izaziva do sada nezabeležene i neopisane simptome u pcelinjim zajednicama, koji se razlikuju od onih kod klasicne nozemoze.

Najugroženiji deo pcelinje zajednice su radilice i to u vreme intezivne aktivnosti. Obolele

pcele stradaju napolju, daleko od kosnice. To dovodi do progresivnog pustosenja kosnica, a

da se i ne primete uginule pcele, sto bi uzrokovalo manji prinos nektara i polena i za posledicu

imalo potpuno nestajanje drustava zbog nestanka radilica i nedostatka hrane.

Kao i kod obicne

nozemoze, spore *Nosema ceranae* imaju sposobnost opstanka u duzem vremenskom periodu

u spoljnoj sredini, sto doprinosi brzom sirenju zaraze. Utvrđeno je da su u najvise pogodnim

regijama ponovne infekcije vrlo ucestale i javljaju se u vremenskom intervalu između dva i

četiri meseca. Problemi dijagnostikovanja su do skora bili jako aktuelni, ali zahvaljujuci

molekularno-genetickim metodama moguće je vrlo sigurno utvrditi koji je uzročnik

nozemoze, *Nosema apis* ili *Nosema ceranae*. Ovakve analize se rade i u laboratoriji Katedre

za biologiju Fakulteta veterinarske medicine Univerziteta u Beogradu. Lecenje bi, prema

preporukama evropskih strucnjaka, moralo biti propraceno detaljnom dezinfekcijom

kompletne opreme i kosnica, upotrebom toplote i sircetne kiseline. Medutim postoje misljenja

da pojava *N. ceranae*, nije nikakva novost, te da ona postoji sve vreme u pcelinjim zajednicama

evropske medonosne pcele, ali da je ona dosla do izrazaja onog trenutka kada je

neprimerenom upotrebom fumagilina unisten njen konkurent *N. apis*, pa je "nova vrsta" *N.*

ceranae zauzela upraznjenu ekolosku nisu (Andrews, 2007).

NOZEMA

Drage moje kolege ja mislim da vi negde grešite a to je u sledecem da posebno naglašavate nozemu ceranae kao nova koja je kod nas u Srbiji prisutna od 1998 godine i ona je potisla nozemu apis koje uopšte nema u Srbiji i to od 2006 god Znaci da godinama imamo samo nju ali morate shvatiti da ona kao takva nije tragicna za naše pcelinjake kada je sama ali uvek je u sklopu sa drugim negativnim faktorima i ništa nije strašno što se javlja u avgustu, ona se javlja preko cele godine.

Lek

Kolege ko je pustio lek sa garancijom da je za nozemu a da nije antibiotik niko do sada ni jedan lek nije pustio sa naznakom da leci nozemu.

Svi pokušaji se svode na licna iskustva tako da sa argumentom ne možemo tvrditi da je taj i taj lek za nozemu, a to ne može niko ni od strucnih ekspertskih ljudi

Vraticu se svom radu koji primanjujem godinama a to se zove povidon jod Koristim ga godinama i nemam je i to pri svakom pregledu fajtam fajtalicom po satonošama prosto ih pokvasim. Koristim u 1 litar vode 30ml povidona. Posle nekoliko korišćenja pitace te se otkud ovako nove satonoše šta se dogodi sa njima.

Šta je u pitanju u pitanju je higijena kojom se sprecava zaraza ne dozvoljavamo sporama da opstanu u košnicu, i ne dozvoljavamo širenje iste.

Pored tih preventivnih mera mora se voditi još jedna jako bitna mera predostrožnosti a to su poilice za vodu, koje moraju biti ciste i uredne.

Ja u iste stavljam lugolov rastvor i ljutu papriku i hvala, ali tu bolest moje pcele nemaju godinama. Kolege ja tako radim i ne garantujem da je to preventivni lek ali su mi pcelinje zajednice zdrave.

Kolege ako imate bolji i efikasniji ali ispitani preventivni preparat pišite ja ne lecim vec delujem preventivno. Nemojte samo napisati to ne valja a neznam šta je bolje

Ovako radim i iz razloga što ne koristim šecer

Ovu košnicu što vidite ima pcelu, ali kod prskanja pcele se povuku na trenutak zatim pokupe svu tecnost i to za kratko vreme

Ovde se vrši još jedan eksperiment na svim ramovima nove satne proba se kako ce se razvijati i kako prezimeti na novim, idealno

Vrši se i eksperimentalna proba satnih osnova valjanih 4,9mm od istog proizvodaca

PREHLAĐENO LEGLO

Prehladeno leglo je neinfektivno obolenje prouzrukovano rashladenjem pcelinjeg gnezda. Dogada se u prolece kada se želi pcelinja zajednica što ranije stimulatивно prihranjivati. Može da se dogodi i u toku leta kada dode do slucajnog trovanja pcela tada leglo ostaje bez pcela.

Za vreme hladnih prolecnih noci pcele se sakupljaju u gornjem delu gnezda

i na srednjim satovima tako da krajnji satovi i niži delovi srednjih satova ostaju napušteni. Tada ginu kako poklopljene tako i nepoklopljene napuštene larve (ove poslednje I zbog nedovoljne ishrane)

Dijagnosticirati primetiti prehladeno leglo mnogo je teško narocito kada se radi o zatvorenom leglu. Pcele vade I izbacuju leglo u bilo kom da su stadijumu uginule

Trula masa larvi se lako razmazuje, ne tegli se u konce I nema karakteristican miris

Ali pcelar može da ih vidi kako ih pcele izbacuju na poletaljke

Najkarakteristicniji I najsigurniji znak prehladenog legla je otkrivanje uginulih larvi i lutaka samo na doljnjimi bocnim delovima satova ili samo na krajnjim satovima

Ovde necete videti prošarano leglo koje je karakteristicno za ostale truleži vec su sve larve i lutke na toj površini uginule. Ovo možete videti samo na licu mesta u košnici na pcelinjaku, a ne na uzorke ako su poslali na analizu jer i na istom uzorku su sve larve uginule ali za vreme nošenja do laboratorije za pregled.

Znacaj prehlade nije toliko bitan u gubitku dela legla koliko u tome što je ona , zajedno sa neishranjenošću, najvažniji factor koji potpomaže pojavu evropske i kisele truleži legla

jer time slabi zaštitne snage larvi..

Kako spreciti pojavu:

U prolece ne širiti mnogo zajednicu ubacivanjem ramova vec samo onoliko koliko se zajednica razvila , ne cepati leglo prekomere satnim osnovama u šljivi stalno držati razvijanje pod kontrolom

U leto ako je došlo do trovanja I leglo se prehladilo isto treba izvaditi a zajednicu suziti.

TRUBASTO LEGLO

Pri pregledu pcelinjih zajednica naćicete na ćelije koje izgledaju kao trubice, to je parazitno oboljenje larvi I lutaka koje prouzrokuju gusenice voštanog moljca pri svom kretanju kroz središnji zid saca.

Pcele izbace uginule I povredene larve, a ćelije u kojima su larve pcela vrši nadgradnju u obliku trubica naviše, ali ih ne zatvaraju potpuno, vec na sredinu ćelije ostavljaju otvor. Razmeštaj ovih trubastih ćelija obeležava kretanje moljceve gusenice, to je vidljivo narocito na mladom sacu kojima nije odgajan veliki broj generacija pcela, te je siromašno belancevinastim materijama. Tražeci ovakvu hranu gusenice su prinudene da se više krecu pa onda ostavljaju više oštećenja

ZARAZNE BOLESTI

Zarazne bolesti prouzrokuju živi organizmi biljnog ili životinjskog poretka.

Prenose se sa jedne obolele jedinke na drugu ili sa jednog pcelinjeg društva na drugo.

Prema prirodi prouzrokovaca zarazne bolesti mogu biti :

Infektivne- izazvane virusima, bakterijama, bacilima ili gljivicama

Invazione (parazitne) koje prouzrokuju paraziti jednoceliski ili višeceliski

Važnije infektivne bolesti legla su

Americka, evropska, kisela, mahurasta I suva trulež (kamenno I krecno leglo)

O svim tim bolestima ima opisano pojedinačno u mojim pcelinjicima

Znacajne invazione bolesti legla ne postoje, a na odrasle pcele najčešća bolest je nozematoza.

Prouzrokvaci zarazne bolesti dospevaju do pcela I larvi sa hranom.

Kada su odbrambene snage organizma nedovoljne- u lošim uslovima života zimi, prehladeno ili izgladnelo leglo, vlažno gnezdo itd- prouzrokovaci savladaju napadnuti organizam, pocinju brzo da se razmnožavaju I dostignu ogromnu brojnost.

Usred razornog dejstva ili lucenja otrovnih materija napadnuti organizam brzo oboli i uginu. Za vreme bolovanja javljaju se razliciti siptomi, a posle uginuca određene promene, po kojima razne bolesti se mogu I prepoznati, sve je to odokativno ako hocemo tecnu dijsagnozu nosimo na ispitivanja.

Prouzrokovaci zaraze izlucuju se iz obolelog organizma najčešće izmetom- nozematoza itd- Posle uginuca ceo leš predstavlja ogroman izvor zaraze. Zbog toga se prouzrokovaci zaraznih bolesti prenose na dva nacina, priu neposrednom kontaktu sa još živim bolesnim jedinkama Ili preko razlicitih predmeta koji su bili u dodiru sa bolesnim jedinkama

- sace pollen med zidovi košnica hranilice poilice-

- Zarazu mogu preneti I neki krupniji paraziti I štetocine pcela- ose gusenice moljci.

Zarazu najčešće prenose pcele iz pcelinjaka u pcelinjak putem grabeži , pcelar alatom svojim I raznim starim delovima košnica koji su nedezinfikovani